

312638

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

పంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ నవంబరు నెల 21 వ తేది శుక్ర వారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 21st NOVEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదులనామ సంవత్సర మాగిశిర శుద్ధ ప్రథమ } సంచిక ౧౯౧
No. 191

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్లను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ జూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుశెట్టిపేథి, మద్రాసు.

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ఇం డి యా గ వ ర్న మెం టు వా రి

పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫికే ట్లు

యిపుడు రు 7-8-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 6-0-0 వంతున కాంపాండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లింప నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సర మైనపిమ్మట వడ్డీతో

సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

4783

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫికేట్ వడ్డీ నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసికొనుడు.

1930 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ వైనను అటుపిమ్మట వైనను ఇప్పటికేల్లు సవరింపబడుటకు ముందుగా అయిదు యేండ్ల వాయిదా పూర్తియగునట్టి
క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు వలయువారు మరి 5 ఏండ్లవరకును సొమ్ము పుచ్చుకొనకుండ గోరినచో వా రటుల చేయుటకు అనుమతి ఇయ్యబడును. అటుల నిలువబడిన
గోరువానికి రెండవ దఫా అయిదు యేండ్లలో మొదటి మూడుయేండ్లలోను 10 రూపాయల మేలగు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లకు మూడునెలల కొకసారి రెండునెలల
వంతునను తక్కిన రెండేండ్లలోను మూడు నెలల కొకసారి మూడణాల వంతునను వడ్డీ యియ్యబడును. అయిదు యేండ్ల అనంతరమును ఆరునెలల వంతునను
బోసనుగూడా యియ్యబడును. వివరములకు యేప్రోస్ట్రుక్సిసుసందైనను అడిగి తెలిసికొనవచ్చును.

అనురేచెందు, శోభాచెందు,
 తిన్నేమందులు పలనరకులు నల్పారీక, నైత్రిక
 మొరాటిక ఆసిస్త వ్యాపారస్థులు,
 తిరి నెం. నెనప్పనాయునినీక, ముదాను.

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

19-11-30 తేదిన ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

మెల్లూరు జైలులో శ్రీ శైలీలు

శ్రీయుత పి. బి. కెట్టిగారు ప్రశ్న :- (ఏ) మెల్లూరు జైలులో (ఏ. బి. సి.) తరగతులలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీ లెందరు? (బి) వీరికొనగజడుచున్న సాక్షర్యముగూర్చి యే కయిన విన్నపములు గానుపించెనా? అట్లయినచో యెప్పుడు? ఎవరిచేత? (సి) పదరు విన్నపములలో వివరింపబడిన కష్టమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రయత్నములను గావించిరి.

జవాబు :- (ఏ) ప్రభుత్వమువారికి అవిషయముగూర్చి వివరములు తెలియవు (బి. సి.) శ్రీ శైలీలు (సి) తరగతిలో నుంచబడి కూడదనియు, (బి) తరగతిలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీలకు తలనొనెయును, స్నానమున కవసరముగ వస్తువులును, పప్పులు చేయబడలేదనియు, మెల్లూరు జైలులో శ్రీ శైలీలకు (ఏ) తరగతి శ్రీ లు విన్నపములుగానివి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శ్రీ శైలీ తరగతిలో వీర్యాలుచేయుటలో శ్రీ శైలీలకు ప్రత్యేకతరగతి శీర్షాలుచేయ నుద్దేశించలేదు (సి) తరగతిలో నుంచబడిన శ్రీ శైలీలకు మౌనయును, స్నానమున కవసరముగ వస్తువులును సత్తులు చేయబడుచునే యున్నది.

అనుబంధ ప్రశ్నోత్తరములు

టి. పి. శ్రీనివాసయ్యగారు ప్రశ్న :- శ్రీ శైలీలకు నందరినీకూడ ప్రభుత్వమువారు (బి) తరగతిలో చేర్చుకొందురా?

జవాబు :- ప్రభుత్వమువారు చేర్చుకొనజాలరు. శ్రీ శైలీలు అలాంటివారైనను జీవితమునందు తరగతులు యేర్పాటు గావించబడెను.

శ్రీమతి అలిమేలు మంగళయ్యగారు, ప్రశ్న :- ప్రభుత్వమువారు శ్రీ శైలీ లందరకును గూడ నూనెపత్తయి గావించురా?

జవాబు :- అది యిదివరకే పత్తయి చేయబడుచున్నది.

ఖద్దరు వస్త్రధారణము గూర్చి ప్రభుత్వపు టుత్తరువు

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు, ప్రశ్న :- గవర్నమెంటు నాకరులను యితరులనుకూడ ఖద్దరు వస్త్రధారణను, టోపీలను, ధరెంపగూడదని ప్రభుత్వమువారు నిషేధపు టుత్తరువును గావించుటకును, అట్టి ప్రజలను హింసించి, అపమాన పరుచుటకును, కారణమేమి?

జవాబు :- అట్టి నిషేధపు టుత్తరువు జేడియును గావించబడలేదు. గుంటూరు మునిసిపల్ కలెక్టరులలోను, దానిచుట్టు రి మైన్డూకము లోవున్న ప్రాంతములను గాంధీటోపీలను ధరింప గూడదని 20-6-30 తేదిన గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ప్రజాకాంక్షి సంరక్షకార్థము 144 సెక్షనుక్రింద నొక నిషేధపు టుత్తరువు గావించెను. ఈయన టుత్తరువు ప్రాజెక్టుచే రద్దు గావించబడెను. ప్రభుత్వమువారికి తెలిసినంతవఱకు ఇట్టి నిషేధపు టుత్తరువు విజేడియును గూడ ఏ మేజిస్ట్రేటుచేత గూడబారి చేయబడలేదు.

మంగుళూరు నెంటు అలాయిసి. యస్. కాలేజి

విద్యార్థులపై లాఠీఛరయోగము

శ్రీయుతలు సి. నుబ్రహ్మగారు :- ప్రశ్న (ఏ) మంగుళూరు నెంటు అలాయిసి. యస్. కాలేజిలో గాంధీ టోపీలు ధరించిన విద్యార్థులపై లాఠీఛరయోగము గావించబడెనా? అట్లయినచో, ఎట్టి పరిస్థితులను బట్టి? యే కారణములచేత? (బి) గవర్నరుగారు విద్యార్థులను చూచిన తరువాతనా లేక అంతర్గతార్థము, లాఠీఛరయోగించబడెనా? (సి) లాఠీఛరయోగమువలన విద్యార్థులెవరయిన గాయములను పొందిరా? అట్లయినచో వాటిసంఖ్యయెంత? వా రెట్టిగాయములను పొందిరి. (డి) ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారికి చర్య దీసికొనెనా?

జవాబు :- (ఏ) (బి) (సి) కాంతికి భంగము కలుగకుండుటకుగాను కొందరు విద్యార్థులు పోలీసువారిచే జెడరగొట్టబడిరి. కాని యెవరను తీవ్రతాయములను పొందలేదు. లాఠీఛరయోగించబడెనో లేదో ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. (డి) ఏమి చర్యయను దీసికొన దలంపలేదు.

సహకారసంఘములకు శ్రీయుత రామదాసుపంతులు

గారి పర్యవేక్షణ నిషేధించబడుట

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు ప్రశ్న :- శ్రీయుత రామదాసు పంతులుగారు సహకారసంఘములకు గావించిన పర్యవేక్షణను ప్రభుత్వమువారికి నిషేధించి?

జవాబు :- ఖద్దరు వస్త్రధారణను యభివృద్ధికి సహకారసంఘములు తీవ్రప్రచారము గావించవలెనని శ్రీయుత రామదాసుపంతులుగారు వార్తాపత్రికలలో ప్రకటించిన విన్నపమునకు గౌరవప్రతిస్పందన పంపింపబడుచున్నది. తొమ్మిది. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారి వైఖరి 20-6-30 వ తేదీని బారీచేయబడిన యీ టుత్తరువునందు వివరింపబడియున్నది.

తిరుచినాపల్లి, తంజావూరు జిల్లాలలో నీటివరదలు

స్వామి పి. ఎస్. సహజానందగారు, ప్రశ్న :- (ఏ) తిరుచినాపల్లి, తంజావూరు, మన్నగు జిల్లాలలో నీటివరదలవలన బీదరంతులకు గతిగననవ్వముగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా? (బి) అట్లయినచో వీరికాధలను నివారించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రయత్నము గావించిరి?

జవాబు :- (ఏ) అవును, తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి, కోయంబత్తూరు జిల్లాలలో (బి) కలక్టరుల దరఖాస్తుపైని ప్రభుత్వమువారు బాధానివారకార్థము ప్రత్యేక గ్రాంటులను మంజూరు చేసిరి. అన్ని జిల్లాలందును నివారణసంఘములు ఏర్పాటు చేయబడి, అయా ప్రాంతముల యవసరములకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడినవి. వీరుపేదలకు అన్నవస్త్రములొనగ జడెను. గృహములకు శోల్పాయినివారికి తమ గృహములను పునర్నిర్మించుకొనటకు ద్రవ్యసహాయ మొనగబడెను. ఇందు నిమిత్తము తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో సహకార సంఘము లేర్పాటు చేయబడుచున్నది. గోడ్డు, నీటి కట్టడములు, రైలు మార్గములు, మరమత్తు గావించబడుటయందు అశేషము కూడినవి యొనగబడుచున్నది. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన ముఖ్య విభాగముల సభ్యులును పెట్టబడినవి.

కంచలమ్మకెరవు ప్రాజెక్టు

శ్రీయుత కే. కోట్టికెట్టిగారు ప్రశ్న :- కంచలమ్మలో కంచలమ్మ చెరువు ప్రాజెక్టు విచారణ యేర్పాటునున్నది? పదరు ప్రాజెక్టును నిర్వహించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రయత్నములను గావించబడి యున్నానా?

జవాబు :- పదరు చెరువు ప్రాజెక్టుయొక్క స్థానము యొప్పియేట్లు ఇటీవలను ఛీఫ్ యంజనీరుచే విచారణపబడుచున్నది. ఎన్టీ కేట్టు ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన పదరు ప్రాజెక్టును నిర్వహించువిషయము అలోచింపబడును.

అసలు బంగారు నగలకు ఏకంసి చబిల్ దాన్ అండు సన్స్ సీమకమలములు, నగలవర్తకులు 112, 113 చైబాబజారులో, ముఖాను.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి - బెజవాడ.

ఆంధ్ర దేశముందు అతిప్రసిద్ధము లగు మా మండులకును మా పెద్ద కేట్లాగునకును మా శుక్రకములకును నేడే వ్రాయుదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి కడచిన 50 సంవత్సరములు కిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొలుకు.

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసి అపాయకరమును యివ్వవలెనని మొదలగు విషయములకు లోనుగాకూడా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవింపచున్నాను. విషపూరితములను దినును లేవియు యిందు చేరియుండలేదు.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతికొనిన డిక్టేషనరీ. అది కొత్తకాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U.S.A.

కూలినాపిక్కి, అతిసారమునకు పూచీయినవివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

నవరసు బంగారు నగలకు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి

ప్రాప్తిటరు, బెజవాడ.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు (21-11-1930)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

40 నెం: నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 8-14-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-14-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-14-0
50 నెం: నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 2-15-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-15-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-15-0
20 నెం: నూలు (10 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 4-8-0
బకింగ్ హాం కట్టాటిక్ మిల్లు	రు 4-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-4-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-8-0

ఇతర, రాగి రేకుల ధరలు

ఇతరరేకులు (బాదవ 1-5) "డిటోమెన్"	రు 194-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 190-0-0
రాగిరేకులు (బాదవ 1-5)	రు 240-0-0

సీమెంటు ధరలు

50 నెం: నూలు (5 పౌనులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 11-9-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-2-0
ఇటాలియన్ ("సెల్టో" కాలిబర్) (బాదవ 1-5)	రు 9-4-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-4-0
కెమిక్ (పి. కే.) (బాదవ 1-5)	రు 9-8-0

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి (బాదవ 1-5)	రు 22-12-0
" " " " " " " " " " " "	రు 22-10-0
జనరల్ రు 22-10-0	

వేరుసెనగనూనె ధరలు

"ఎక్స్ పెల్లర్" (1-5 రకము) బాదవ 1-5	రు 71-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 70-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 88-0-0

పదునుచేసిన తొల్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అవకంట్లెన్	రు 0-10-6 టు 0-10-9
" " (8-8 1/2) " " " " " "	రు 0-12-6 టు 0-13-0
" " (8-8 1/2) బెంగళూరు	రు 0-11-8 టు 0-11-6
" " (7-7 1/2) " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " (8-8 1/2) " " " " " "	రు 0-13-0 టు 0-13-6
" " (7-7 1/2) బెజవాడ	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " (7-7 1/2) విజయనగరం	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " (8-8 1/2) " " " " " "	రు 0-11-9 టు 0-12-8
" " (7-7 1/2) ఏలూరు	రు 0-11-6 టు 0-11-9
" " (8-8 1/2) " " " " " "	రు 0-12-6 టు 0-12-9
గజతోలు	రు 0-8-0 టు 0-9-0
గజమాడతోలు	రు 0-12-6 టు 0-13-0
అవుమాడతోలు	రు 1-8-0 టు 1-6-6

వేరుసెనగపప్పు ధరలు

మిస్కోరకము (బాదవ 1-5) రు 28-0-0 టు 28-8-0	
సాదారకము	
వెండిబంగారముల ధరలు	
సవరము 1-5 (బాదవ 1-5)	రు 18-9-0
" " " " " " " " " " " "	రు 18-9-8
బంగారము రుబం 1-5 (బెంగళూరు)	రు 21-40-0
" " " " " " " " " " " "	రు 21-6-0
వెండి 100 రుబంల బార్ 1-5	రు 48-4-0
రుబం 1-5	రు 0-8-9

శైలిబలిజ విద్యార్థిసంఘము, మద్రాసు

శాసనసభ్యులకు విందు

18-11-30 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు వరసవాక ము రత్న శిలా వజ్రావతి పాఠశాలయందు శాసనసభ్యులకు మ|| రా. శ్రీ రావుబహదూరు డాక్టరు నరేశ మొదలియారు, రావు సాహెబు బడేటి వెంకటరామయ్యగారు, రావుసాహెబు దామోదర కృష్ణమూర్తి, కిట్టూరి ఇంద్రయ్యచౌదరి, కొమ్మురెడ్డి శేలేగారుమూర్తి, గానాల రామమూర్తి, గూడూరి శ్రీరాములు గార్లుకు ఆహ్వానముగా దొకటి ఒసగబడెను. ఈ విందుకు ముందు 60 మంది ఆహ్వానింపబడిరి. విందు అయిన తర్వాత 6-30 గంటలకు సభ ప్రారంభ మయెను. గవర్నరు మెంటు ఇండియను మెడికలు స్కూలు వైసు ప్రెసిడెంటు మ. రా. శ్రీ డాక్టరు పి. వి. కృష్ణారావు గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

పిమ్మట అతిథులకు, అధ్యక్షులకు కార్యదర్శి పుష్పరూపా లంకేశ్వరుగ జేసి అతిథుల కిచ్చుటకు తయారుచేయబడిన సన్మాన పత్రమును వారి సమక్షమున చదివి, పట్టణాంతో అమర్చ జరిగిన పత్రములను వచ్చిన అతిథులకు సమర్పించెను.

గద్దాడ అప్పారావుగారు

తరువాత కార్యదర్శి గద్దాడ అప్పారావుగారు అతిథు లకు భోజనమును పరిచయముచేయుచు ఒక్కొక్కరి విషయమై కొంతయుచెప్పించిరి. రావు సాహెబు బడేటి వెంకట రామయ్యగారు గొప్ప మేధావి గల స్త్రీ డ రనియెను, వీరూరు పట్టణ స్వామిబాదులలో అగ్రగణ్యులనియెను, వీరూరు దుర్బులపిలలు వైద్యులుగా చాలాకాలము పనిచేసియుండుటచే స్థానిక ప్రజలపాలనయందును, రాజకీయవిషయాలందును ము ట్టివశము, అత్యధికము కలవారనియెను చెప్పిరి. పిమ్మట రావు సాహెబు దామోదర కృష్ణమూర్తిగారివిషయమై ముచ్చటించుచు, కాకినాడ హైస్కూలుచెర్వునుగారనియెను, పెన్నుసా రులట్లుచేయుండుటచేత రాజకీయచేత్రులనియెను, రాజకీయరం గమున పాల్గొలియు క్రిపరులనియెను జదివెరి. పిమ్మట పండిత గానాల రామమూర్తిగారు విశ్వకర్మకులజాలనియెను, విశ్వకర్మ లలో మంచి పలుకుబడి గల రాజకీయ చేత్రులనియెను, సమదర్శిని ఉపసంపాదకునిగా పనిచేసి ప్రజ లలో మంచిచిరవరము పొందినవారనియెను, పశ్చిమ గోదా వరి శాసనసభ్యులకు చిట్టూరి ఇంద్రయ్యగారును మంచి పలుకు బడిగల కన్య స్త్రీ డ గారనియెను చెప్పిరి. తరువాత కొమ్ము రెడ్డి శేలేగారుమూర్తిగారు, ధర్మశాసన ప్రాముఖ్యము వహించిన కొమ్మురెడ్డివారి వశమునకు చెందిన సత్కురువులనియెను, శా సనసభకు పట్టణ స్థానము నాక్రమించుచు వచ్చినవారనియెను, యీశ్వరి తూర్పు గోదావరిజిల్లా స్థానములన్నియు కాకినాడ పట్టణ వెంకటేశ అనుభవించుచున్నట్లును నుడిచి, పిమ్మట తమ కులజాలకు గూడూరి శ్రీ రాములు గారి విషయమై కొంతయుచెప్పించిరి. వారికులలో ప్రభుత్వాధ్యక్షులనియెను శాసనసభ్యులకు ఒక్కొక్కరి అర్హులనియెను తమకులనులందరు శ్రీరామలంగారిపై పెన్ను అశిలను పెట్టుకొనుచున్నారనియెను శైలిబలిజ దురవస్థలను శాసనసభయందు విగ్రహించియుండునట్లు చెప్పిరి. తర్వాత యిట్టి చర్యలను చేపట్టినవారనియెను చెప్పినపిమ్మట శైలిబలిజలు విద్యుత్తేతను అధికముగను చాలవెనుకబడియుండినట్లును తూర్పు పశ్చిమగోదావరి కృష్ణాజిల్లాల శైలిబలిజసంఖ్య 5 లక్షలుండియు వారి యందు 5 గురు పట్టభద్రులుకంటె పెక్కుతరనియెను వచ్చిన అతి థులలో స్థానికసంఘలకు అధిపతులుగానున్నవారను, పలుకుబడి గలవారను శైలిబలిజల విద్యాభివృద్ధికిని, రాజకీయాభ్యుదయ మునకు తోడ్పడవలయునని కోరిరి.

రావుసాహెబు డి. కృష్ణమూర్తిగారు

సన్మానమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు తేదీ, శైలిబలిజ విద్యార్థిసంఘమువారికి తమ కృష్ణాజిల్లము తెలుపుచు, శైలిబలిజవాడులు విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెననియెను, గవర్నరు మెంటువారు శైలిబలిజల హక్కులను అమోఘముగా మూడుటరములనుండియు ఒకస్థానము నిచ్చుచున్నారనియెను చెప్పిరి.

గూడూరి శ్రీరాములుగారు

పిమ్మట గూడూరి శ్రీరాములుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చు చు దామోదర కృష్ణమూర్తిగారికి శైలిబలిజయందభిమాన ముండియు తన విషయమై ప్రశంస వచ్చినపుడు డిటరుల హక్కులను గూడూరికి తోడ్పడవలెనని చెప్పిరి. బడేటి వెంకట రామయ్యగారు రాజ సభ్యులుగా అగుటలో చాల సహాయ ము చేసినట్లును, శైలిబలిజ సంఘమునకు చేయగలిగినంత సహాయమును విగ్రహించి అతిథుల సహాయముతో చేసెదనని నుడి గిరి.

పిమ్మట కొమ్మురెడ్డి శేలేగారు మూర్తి గారును, ఇంద్రయ్య గారును, గానాల రామ మూర్తిగారు విద్యాభివృద్ధి సంఘమువారికి కృతజ్ఞత తెలుపుచు నుట్టాడిరి.

గవర్నరు మెంటు దేశీయ వైద్యవిద్యశాలయొక్క కర్ణాటక విద్యార్థుల సంఘము

వైసంఘపు మహాసభ 20-11-30 గురువారము సాయంత్రము 4-30 గంటలకు తదియకళాశాలయొక్క మూతపు అవతారి గ్యాలరీ భవనమున శ్రీయుత అర్కాటు రంగనాథ మొదలియారు, బి. ఎ. బి. యల్., యం. యల్. సి. గారి యాధిపత్యమున జరుపబడియెను.

తొలుత దైవప్రారాధన జరిగిపిమ్మట/ సంఘముపరమున, శైలిబలిగారకు పి. యన్. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలుగార, అధ్యక్షతవహించుట కంగీకరించిరి. శ్రీ రంగనాథ మొదలియారు గారికిని, సంఘముకు ప్రాధ్వనించి ఇవాగర్బ అడ్రస్సు నిచ్చుట కంగీకరించిన శ్రీయుత ఆనరబిల్ డాక్టరు యు. రామారావుగారికిని, వండ్రము అనరబుడు కృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి.

శ్రీయుత రంగనాథ మొదలియారుగారి యాదినంతభావము: నేను ఆంధ్రుడనో, కర్ణాటకుడనో లేక ద్రవిడుడుడనో చెప్పలేకయున్నాను. నే నది నర లో ఆంధ్రుడననభవము అఖిల కర్ణాటక యూత్తి కేవల కాన్యరెన్నవనను అధ్యక్షత వహించియుండిరి. ఒక్క ద్రవిడభవముత్రము లేదు. ఇందునుబట్టి నాకు ద్రవిడభావము దంతటి పరిశ్రమ లేదని నాకే తెలియుచున్నది. నే డీసంఘమున కాహ్వానించి నందులకు నెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఇంక నాడుమిశ్రులగు డాక్టరు యు. రామారావుగారు మాటలాడెదను.

శ్రీయుత డాక్టరు యు. రామారావుగారు

తొలుత కర్ణాటకరాజ్యము గోళమునందు కడు విస్తారముగా నుండెడిది. ఇప్పుడు అయ్యది కడు భిన్నాంశముగా త్యజముగా నున్నది. మన శాసనసభ్యులు సభయందుకూడ ప్రాతినిధ్యము ఇద్దరే. ఎటు చూచినను కర్ణాటక ప్రాతినిధ్యము కడు కొంతగానే యున్నది. నేను కర్ణాటక సంఘము పరమున ప్రసంగింపవచ్చు యుండి కర్ణాటకభావముందే సంభాషించుట ధర్మంబు. ఐనను పైనుదాహరించిన కొంతనుబట్టియు, నేను రమారమి నజువది పత్తరములనుండి కర్ణాటకదేశమును వదలి చెన్ననగరమునందు నిలించుచుండుటం బట్టియు, ప్రేక్షకులలో ననేకులకు ఆభావ తెలియకయుండుటను బట్టియు ఆంగ్లభావముందు సంభాషించెద.

బడేటి వెంకట్రామయ్యగారు

పిమ్మట వెంకట్రామయ్యగారు ఐవా బిచ్చుచు, అగ్రజాతులవారు గాని, ప్రభుత్వమువారు గాని, తనననాయమును చేయజాలరనియు, చేయరనియును చెప్పుచు, తమ స్వకీర్తిమీద నే ఆధారపడవలసియుండునని శైలిబలిజలకు హెచ్చరించిరి. పిమ్మట గుత్తుల సత్యనారాయణగారు శ్రీరాములుగారిని ప్రశంసించుచు ఒక చిన్న వ్యాసమును చదివెరి.

అధ్యక్షుల సన్మానము

పిమ్మట అధ్యక్షులు అతిథులకు ప్రశంసించుచు, వారి ఘన కార్యముల చెప్పుచుండిరి. అంతలో అతిథులుగా నాహ్వానింపబడిన వారిలో నొకరుగు డాక్టరు నరేశ మొదలియారుగారు వచ్చిరి. వారిరాక సభ్యులను మురింపజేసి చురించెను. అధ్యక్షులు గవర్నరు మెంటు ఇండియను మెడికలు స్కూలును శాసనసభ్యులు పెంపొందింపజేయులెనని వక్కాణించుచు, నిమ్మజాతులకు, వెనుకబడిన జాతులకు తమ స్కూలులో శీతములు లేనని నుడిచిరి. కోడండరామయ్యగారు, సభ్యుల తరపున శైలిబలిజ సంఘమువారిని ప్రశంసించిరి.

పిమ్మట రావుబహదూర్ డాక్టరు నరేశ మొదలియారు గారు సభ్యులను హెచ్చరించుచు, ఇండియను మెడికలు విద్యార్థులకు రెజిస్ట్రేషను వచ్చునట్లు శాసనసభలో పోట్లాడవలెనని తీర్మాన అతిథులకు చెప్పిరి.

పిమ్మట వచ్చిన అతిథులకు, అధ్యక్షుని అభినందించుచు కార్యదర్శి, కొంతమంది రావలసిన అతిథులు కారణాంతములచే రావలెనందుకు కొంత విచారము వెలిబుచ్చుచు, అధ్యక్షులు కొవ్వూరు కాపురములకుచే ఉధయ జిల్లాలో ఒక తాలూకాగా ఉండే కొవ్వూరు వారధ్యకులుగా నుండుట చాల ప్రశంసనీయుననియు, ఇండియను మెడికలు స్కూలు ప్రెసిడెంటు గారిని, వైసు ప్రెసిడెంటుగారిని శైలిబలిజ విద్యార్థులకు శీతము తేకుండా విద్య గరువుచుండుటచే, ప్రశంసించుచు, అతిథులకు, అధ్యక్షునికి కృతజ్ఞతావందనములు చేసి సభను ముగించెను.

గద్దాడ అప్పారావు,

కార్యదర్శి మద్రాసు, 19-11-30

ఈ కళాశాల స్థాపించిన యనతికాలములోనే నింత వృద్ధికివచ్చుటకు ప్రెసిడెంటుగారు రగు శ్రీయుత బి. శ్రీనివాస మూర్తి బి. ఎ. బి. యల్., యం. బి. సి. యం. గారి యసహన ధురీణతయే ముఖ్యకారణంబు. విద్యార్థులలో ప్రత్యేక ప్రత్యేక సంఘములను మాత్రమే స్థాపించుటకంటె, అందరును చేరి ఒక సంఘము స్థాపించుట విక్రీ-లి శ్రేయస్కరంబు. ఐతే ఈసంఘము లుండగూడదని కాదు. కర్ణాటక విద్యార్థులకు ప్రత్యేకముగా నొక హాస్టలుసౌకర్యమును ఏర్పాటు చేయవలెనని శ్రీ ప్రెసిడెంటుగారిని కోరుచున్నాను. ఈ కళాశాలకు శ్రీయుత చాల తక్కువగా నున్నాడు. శ్రీవిద్యార్థులు పెక్కురుగావచ్చి నన వైద్యవిద్యను ప్రోత్సహింపవలెను. వారికి వలయు సౌకర్యముల సభికారులు చేయవలయు. అందులో కర్ణాటకశ్రీయుత లేనేలేరు.

మీరు నేర్చుకు విద్య చాల ఉన్నతమైనది. ఇయ్యది యల్. యం. సి. కంటె చాల పెక్కువ యోగ్యత కలిగినది. వీలయిన మీకు రెండిటియందును శిక్షణ యొసగబడుచున్నది. పాశ్చాత్య వైద్యులు వేరే మండల చేయు కంటెనీలపై నాధార పడియుండవలెను. ఇందు మూలమును నెన్నియో కొల్ల యావృముల మనము పరదేశముల కియ్యవలసినవచ్చినవి. ఈ విద్య యటుగాక యన్ని యుక్తులభిసాధ్యములు కాన మీరు ఓషధులను ప్రత్యక్షముగ చేసి వాడిననే కాని మా నిధమున కంటెనీల నుండి తెప్పించిన ఫలితముండదు.

దీనితోపాటు ఆధునిక పాశ్చాత్య శస్త్రచికిత్సలయందు నిపుణత్యమును గ్రహించవలెను. అనాటమి ఫీజియాలజీ ఈ రెండిటిని కడు ముఖ్యముగా కర్షగా వునవలెను. ఈ రెండే మనుజుని గొప్ప వైద్యునిగా చేయుట కార్యప్రాయకములు. ఆంగ్ల హైందవ పద్యముల రెంటిని మీకు గలత్రులండ నాలుగు వత్సరములు చాలదు. కనీసము ఐదు వత్సరము లుండవలెను. లాయరు క్లయంటులయెదుట పుస్తకముల చూచినకొలది గొప్పవాడను. డాక్టరులుచేయుట తగదు. రోగి వచ్చినంతట పుస్తకములు చూచుట కడుయనుచితము. అప్పుడు తనకు తోచినయోగము నిరూపించి పిమ్మట చూచుకొనుట చాలా బాగుగయుండును.

మీకు రెజిస్ట్రేషన్ ఇంతటి యభివృద్ధిలోను యు త్తమవృద్ధిలోను యుండ నెందుకు నివ్వలేదో చాలా శోచనీయుముగా యున్నది. అయ్యది శిశుకాలములోనే వచ్చుటకు సందేహ మేమాత్రము లేదు. శ్రీయుత రంగనాథ మొదలియారుగారు మీ కి విషయమున వారి కక్షికొలది సాయ మొనర్చెదను. ఇంతటితో నేను విరమించెద.

శ్రీయుత శంకున్ని మీనకాగారు

పిమ్మట శంకున్ని మీనకాగారు గిర్యాభావమునందు, ఆయుర్వేదముయొక్క శుభాశ్రయములను మరయు నందుకు గిర్యాభావమునకు తయ్యము అందుటకు ప్రెసిడెంటుగారు, గిర్యాభావము ముఖ్య పరిణయభావగా, ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ సాంవత్సరిక క్లాసుల నిలబననందు చేర్చులాగు గవర్నరు మెంటు అర్జరు తెప్పించినారనియెను చెప్పిరి.

అధ్యక్షుల తుది ప్రసంగము

వైసంఘసిన అంశములన్నియు డా|| యు. రామారావు గారి తెలివె. ఐన నొక్క ముఖ్యాంశము కద్దు. ఈ కళాశాల ప్రభుత్వమువారిచే స్థాపించబడుటకు కీ|| శ్రీ|| పాసగల్లు రాజా గారి ఘాటులు. అంతరింపబోవుచున్న మన ఆయుర్వేదవిద్యకు వన్నెకు తెచ్చుటయందేమి, దేవాలయముల యెందోమెంటు అట్లు ప్రవేశపెట్టుటయందేమి, ఈ రెండిటిని గాయకుల నేరు కొనుటయందేమి, వారికీ కేసోళ్ల కొనియాడతగినది. నేను హితులగు శ్రీనివాసమూర్తిగారు ఈ కళాశాలకు నాయకులుగా రేయింబవళ్ళు విక్రంతితేత తమ యావచ్చు క్షిణి ధారవోసి చాలా వృద్ధి తెచ్చిరి. ఇట్టివారికింద శిక్షబొందిన మీరు సంపూర్ణ క్షిణి సంపాదించెదరని చెప్ప వావశ్యకత లేదు. మీ యభివృద్ధి కొంతగా నేనున్ను, నా విమిత్రులన్ను యెల్లప్పుడు మాకు సాధ్యమైనంత సాయము చేయుచుండుము. ఇంతటితో విరమించుచు మీ సంఘమున కధ్యక్షుడైన శ్రీనివాసమూర్తి గారు కొన్ని విషయములను చెప్పవలె నని కోరుచున్నాను.

శ్రీయుత కావైక్ బి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు, బి. ఎ. బి. యల్., యం. బి. సి. యం.

వీరు అన్ని ప్రశ్నలకును సమంజసముగ తగు ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చుచు, ఆయుర్వేదమునందు నిరూపింపబడ్డ త్రివోష నూత్రములే మందులను సమాద్రుములో వైచినను మనకు మన మెవరియో మెడికా వ్రాయుటనున్ను, మందులను మరల చేసి కొనుటనున్ను అదర్శప్రాయకములుగా యున్నవి.

ఇంకను వీరు చాలాసంభాషించిరి. మరయు ముగియక శాసనసంఘ సభ్యు లిరువురు సంభాషించిరి. విస్తర భితి చే ముఖ్యాంశములే తెప్పి విగ్రహించి యంతములు విరమింపబడినవి. ప్రారంభ సభ ముగింపబడెను.

హావల్లి హనుమంతరావు,

విద్యార్థి కేంద్రపాక్ 21-11-30

విదేశవాసులు

ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ సభ్యులు

బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులగు

16 మంది నాయకులు పేర్లు

లండను, నవంబరు 18:—1. సర్ లేజువందరు సప్రూ, 2. సర్ సి. కెలర్నాను, 3. సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యరు, 4. వివానాథాచార్యుల మోహన్ రామచంద్రారావు పంతులు, 5. మాలావా మహమ్మద్ తాతీ, 6. ఎం. పి. జిన్నా, 7. వక్తీ అహమదుఖాను, 8. సర్ ఎం. వక్తీ, 9. ఫజలు హకు, 10. ఎం. ఆర్. జమకర్, 11. డాక్టరు మాంజీ, 12. పరారు ఉజ్జలసింగ, 13. గవినజోస్, 14. సర్ పి. పి. పాత్రో, 15. డాక్టరు అంబేద్కరు, 16. సర్ భూపేంద్ర నాథ మిత్ర గార్లు 16 మందియును ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీకి బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

“ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ” అను

వేరును “కనిస్టిట్యూషనలు

ప్రకృతు కమిటీ” అని మార్పుట

బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులు పట్టుబట్టుటవలననే యీ మార్పు జరుగుట

లండను, నవంబరు 20:—“ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ”ని యేర్పాటుచేయుటలో చాలాలోపములు కలవని బ్రిటిషు యిండియా ప్రతినిధులు స్పష్టముగా తెలుపుటవలన కొంత అనుకుల ఫలితము కలిగినది. యూనిటరీవద్దతి గవర్నమెంటు పనికిరాదని ప్రతినిధులందరూ స్పష్టముగా తెలిపిరి. ఆస్పసంఖ్యక సంఘములలో కొన్ని సంఘములు ప్రతినిధులు యీ కమిటీలో నియమింపబడనందున జోషి, శివరావు, కే. టి. పాలు, కల్లుం గిడ్డి గార్లు కార్యదర్శికి వ్రాసిననొడ తెలిసినది.

ఇతరసభ్యులను చేర్చుకొనుట కధికారము

ఈ ప్రతినిధులుల వాయువులన “ప్రాసీజరు కమిటీ” వారు నిన్న మధ్యాహ్నము సమావేశమైనపుడు “ఫెడరలు రిలేషన్సు కమిటీ” అను పేరును తీసివేసి “కనిస్టిట్యూషనలు ప్రకృతు కమిటీ” అని పేరు పెట్టుట నిశ్చయించిరి. ఇతరసభ్యులను చేర్చుకొనుటకును సలహాదారులు తెలిపెను విషయములను వినుటకు గూడ యీ కమిటీకి అధికార మియ్యవలెననిగూడ నిశ్చయింపబడెను. ఇదివరకు యీ కమిటీలో ప్రాతినిధ్యమును బడయజాలనట్టి అల్ప సంఖ్యక సంఘములగుండ ప్రాతినిధ్యము లభింపజేయవలెను. సర్ మల్కం హయిలీగారుగూడ యీ కమిటీలో పాల్గొనుట కవకాశము నియ్యవలెనని, అను సుద్దేశముతోనే మరికొందరిని చేర్చుకొనుటకును సలహాదారులు చేర్చు విషయములను వినుటకును అధికార మియ్యవలెనని తెల్పి సంతకమును లేదు.

ఇండియా దొరతనమునందుగూడ బాధ్యతాయుత

పరిపాలనమును నెలకొల్పుట

ఈ కమిటీవారు సి. కె. చింతామణిగారు రుపపాదించిన పరగణుగూర్చి చర్చించిన పిమ్మట “ఇండియా ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతాయుత పరిపాలనను నెలకొల్పు విషయములను గూర్చి గూడ యీ కమిటీవారు ఆలోచింపవలెను” అను వాక్యము మొదటితీర్మానమును చేర్చబడెనని తెలియచున్నది.

ఫెడరలు విధానముపైని యిండియా దొరతనము

వారి అభిప్రాయములను తెలియగోరుట

ఫెడరలు, విధానమును యిండియాలో నెలకొల్పుట యింతలో జరుగునట్టిదిగాదని భావించుట వానినిగూర్చి తమ ప్రకటనలో తెల్పి సూచనలను చేసియుండలేదు. కాని యిది వంటనే జరుగవలసినదనియే యింగ్లాండు దేశమునందలి రాజనీతిజ్ఞులు భావించుచున్నారు.

నిన్న రాత్రి సభ జరిగినపిమ్మట సర్ మల్కం హయిలీ గారును యితర ఆలోచన కర్తలను కలిసి ఆలోచించిరి. అందుపైని “ఫెడరలు విధానమునుగూర్చి మీ అభిప్రాయములు తెలుపుడు” అని ఇండియాగవర్న మెంటువారికి తొలివార్త (కేబులు) పంపబడినట్లు రౌండు టేబిలుసభ ప్రతినిధుల సంభాషణలవలన తెలియచున్నది. (బీబుసర్వీసు)

రౌండుటేబిలు సభా సమాచారములు

అయిదవరోజు సమావేశము 20 వ తేదీని జరుగుట

1. భోపాలునవాబు, 2. జోషి, 3. బేగము షా నవాబు, 4. సర్ మిర్జా యిస్మాయిలు, 5. సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యరు, 6. రిడింగుప్రభువు, 7. నవనగరు మహారాజా, 8. సర్ పి. సి. మిత్ర, 9. అంబేద్కరు, 10. కే. టి. పాలు, 11. ఎం. పి. జిన్నా, 12. సర్ అబ్దులు ఖాము, 13. ట్రై హా|| పి. ఎన్. శ్రీనివాసశాస్త్రి, 14. మోడి, 15. ఫజిలుహకు, 16. సర్ ఫిరోజ్ శుత్తా, 17. సర్ అశ్వరు హైదరి, 18. సర్ చిమనలాలు సెట్టూరుగార్లు వరుసగా నువన్యసింతుట.

“పైనును సంఘనివేదిక విధివమైనది. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమవుడే చిత్తుకాగితమైనది.” (జిన్నాగారు)

“పీలుగారికి సంపూర్ణమైన ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెనని నే నిపును ప్రకటించెదను.” (మొక్తవాల్లాగారు)

భోపాలు నవాబుగారి ఉపన్యాసము

అయిదవరోజు సమావేశము జరుగుట

లండను, నవం 20:—ఈనెల 12 వ తేదీని సభ ప్రారంభింపబడెను. 17 వ తేదీ నుండి వరుసగా ప్రతిదినమును సభలో ఉపన్యాసములు జరుగుచునే యున్నవి. నేడు మొదట భోపాలు నవాబుగారు ఉపన్యసించిరి.

“భారతదేశమునకు వచ్చియుండిన రాజప్రతినిధులలో అగ్రగణ్యులగువారిలో యిర్వియ ప్రభువుగూడ నొక్కడనట తెల్పి సంతకమును లేదు. భారతదేశమునకు విశ్వసనీయులగు మిత్రులుగా నుండినవారందరిలోనుగూడ యిర్వియ ప్రభువు గారే శ్రేష్ఠతములని నేను చెప్పగలను.

ఫెడరలు విధానము

యన్వేషెడు ఫెడరలు యిండియాకు భారత సంస్థానములవారు చేయవలసిన పేషముగూర్చి సర్ లేజువందరు సప్రూ గారితో నేను సంపూర్ణముగా నేకీభవించుచున్నాను. ముఖ్యముగా ఈవిధానమునకు ప్రైయమును కలిగించుటలో సంస్థానాధిపతులు మూలాధారముగా నుండగలగుదురనిగూడ నేను చెప్పగలను.

సమానసానము

ఫెడరేషనులో అన్నిభాగములకును సమానసానమే యుండవలెను. బ్రిటిషు యిండియాకు యెక్కువ గౌరవమును సంస్థానములకు తక్కువ గౌరవమును చూపబడగూడదు. చిన్న సంస్థానములకు పరియైన ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

మతకలహములు

బ్రిటిషు ఇండియాలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య మతకలహము లున్నట్లు సంస్థానాధిపతులలో తెల్పి భిన్నాభిప్రాయములను లేపు. సంస్థానములలో మతకలహము లేంతమాత్రమును లేవు (హర్షము) బ్రిటిషు యిండియాలో మతకలహములు కలుగుటకు రాజకీయములే ముఖ్యకారణము. భారతదేశమునందు స్వపరిపాలనా విధానమునకు పునాదులు వేయబడిన వెంటనే యీ మతకలహము లన్నియును ఆ ప్రయత్నముగనే తొలగిపోవుట నిచ్చుచును.

సంస్థానాధిపతుల ఆశీర్వాదము

స్టేట్సు కమిటీ రిపోర్టును ఆశీర్వించుచు సంస్థానాధిపతుల సంఘమువారు వ్రాసిన విషయములను గూర్చి సమగ్రముగ విచారణజరుపబడువరకును సంస్థానాధిపతులకును స్టేట్సు పీకలగదు.

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమనందు “సంస్థానములతో సంబంధము, అను శీర్షిక వ్రాయబడిన విషయములలో పరోక్షములగు (ఎక్స్ పార్ట్) విషయములు చాల గలవు. వీటి విషయమునగూడ సంస్థానాధిపతులకు చాల అసంతృప్తి కలిగినది.” అని భోపాలు నవాబుగారు నుడివిరి.

ఎన్. ఎం. జోషిగారు

భారతీయ కార్మికుల ప్రతినిధి

లండన్, నవంబరు 20:—“భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాధికారము లభించినంతనే కార్మికులు భూలోకము స్వర్గములగుగా మారిపోవునని నే నెన్నడును తలంచువాడనుకాను. ఇపుడున్న ప్రభుత్వము భారతదేశసభ్యులకు బ్రిటిషు పార్లమెంటుకునుగూడ అంబేద్కరుగారిపోవుటచే నివృత్తికంటె స్వపరిపాలనము చేపారినపిమ్మట కార్మికుల ప్రయత్నము సఫలమగుటకు అవకాశములు మెచ్చుగా నుండగలవనిమాత్రమే నేను నమ్ముచున్నాను. ఇపుడు భారతదేశమున పరిశ్రమలను సాగించుచున్న పాశ్చాత్యులకు విపరీతమున పలకుబడి యేర్పడియున్నది. స్వరాజ్యము లభించినపిమ్మట యిది చాలవరకు తగ్గిపోవుట నిశ్చయము.

కార్మికులకు సౌకర్యములు

“స్వపరిపాలనా విధానమును నిర్ణయించునపుడు కార్మికుల ప్రధానసౌఖ్యములగుండ వానిలో స్పష్టపరచవలెను. సభ్యజనులకును నియోజనాధికారము (యూనియన్సులు సఫేటీ) నొసగవలెను. కార్మికులనుగూర్చిన చట్టములు ఫెడరలుకొన్ని లులో చేయబడవలెనా, లేక ఇండియా కాసనసభ (సెంట్రలు లెజిస్లేచరు)లో చేయబడవలెనా? అను విషయమును గూడ స్పష్టపరచవలెను. అంతర్జాతీయ కార్మికసంఘముల తీర్మానములవలన భారతదేశము గూడ సంపూర్ణముగా లాభమును బడయగలుగుటకు వీలండునట్లు రాజ్యాంగనిధానమును నిర్ణయింపవలెను” అని నేను నా సమాచార యగు శివరావుగారును కోరుచున్నాను.

సంస్థానాధిపతులకు హెచ్చరిక

“ఫెడరేషనులో సంస్థానములు గూడ చేరుటకు వేరు చాల సంతసించుచున్నాను. కాని సంస్థానాధిపతు లిట్టివివరములు అంతర్జాతీయ కార్మిక బాధ్యతలను వాటిించియుండలే దను విషయమును వారికి జ్ఞాపకము చేయుచున్నాను.” అని జోషి గారు నుడివిరి.

బేగముషానవాబుగారు

భారత స్త్రీల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—బేగముగారు లేవగానే హార్ ధ్యులు చెలగను. “ఈ సభ కేవలము అపూర్వమునకు ఇట్టి సంతకమును లేదు. ఇట్టి రాజకీయసభలకు భారతీయస్త్రీలు నావ్యసించుటకు గూడ నిదియే ప్రారంభము. స్త్రీలు తల్లులు గను సోదరిలుగను భార్యలు గను పురుషులకు పరియైన దారిని చూపించి పరియైన మార్గమున వారిని నడిపించుట స్త్రీలకు విధియై యున్నది.

ఫెడరలు విధానమే ఉత్తము. సంస్థానాధిపతులు గూడ భారతమాతకు నిజమైన బిడ్డలే యని వారిసభలో ప్రపంచమునకు వెల్లడించినందుకు నేను మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను.

“భారతదేశమున సాంఘికసమస్య లున్న చూట నిజమేగాని వాటిని పరిష్కరించుట కిదివరకే ప్రయత్నములు ప్రారంభింపబడెను. పాశ్చాత్యులకు గల వాక్యాస్వతంత్ర్యమును కార్యనిర్వహణ స్వాతంత్ర్యమును భారతీయముల సహజమును యింద్రియగ్రహణమునగూడ నేకీభవించినచో నదియే ఉత్తమును అదర్శమునని భారతస్త్రీలు భావించుచున్నాను. గాన నట్టి స్వాతంత్ర్యము త్వరలోనే మాకుగూడ లభింప గలదని నే నాశించుచున్నాను” అని బేగముగారు నుడివిరి.

సర్ మిర్జా యిస్మాయిలుగారు

మొసూరు దివాను

లండను, నవంబరు 20:—“ఈసభవలన బ్రిటిషు భారతదేశములకు మైత్రి యెంతవరకు అభివృద్ధి నొందగలదో చిన్ని బట్టియే యీసభయొక్క సాఫల్యము నిర్ణయింపబడును. ఇదిపించెన్ను వారుమును నే నెట్టిప్రాముఖ్యమును గూడ నీయదు. యావద్భారత ఫెడరేషనులో చేరుటకు సంస్థానాధిపతులు గూడ సమ్మతించుటచే చాడు దేశమాతకు నిరుపమానముగ సేవ చేసిరి.” అని యిస్మాయిలుగారు నుడివిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యరుగారు

ఆర్థిక స్వపరిపాలనము

లండను, నవంబరు 20:—ఆర్థిక విషయములలో ప్రముఖములగు పరిశోధనలను జరుపుటకు భారత దేశీయులకు స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. ఆర్థికవిషయముల పరిపాలననుకు బాధ్యులుగా నుండువారు కేవలము భారత దేశీయుల ఆశీర్వాదము

మలను దృక్పథములను పూర్తిగా బలపరచుకొన గలిగిననే గాని భారతదేశమునకు అత్యధికమును శ్రేష్ఠతయు లభించినట్లు ఆరిక విధానమును సమర్థింపజాలరు.

సంస్థానాధిపతులు ధైర్యవంతులు విధానము నామోదింపుట చేయుచుండితూ ప్రభుత్వ ప్రకటనము ప్రాంతకాలపు పత్రము యొనడి. భారతదేశీయులకు సుఖార్థమున సంస్థానాధిపతి కలగజేయుటకు తగిన విధానమును నిర్ణయించుటయే యావధికారికి ముఖ్యకర్తవ్యమయ్యెడిది.

“ఇట్లు ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు స్పష్టపరచినను వెంటనే ప్రాంతభిక్షుబహుమతి వాగ్దానము చేసెడు దానిని మేము, మరల నెప్పుడును వివక్షించుముగాక” అని కామస్వామయ్యగారు నుడివెరి.

రీడింగు ప్రభువుగారు

బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—ఈసభలో నిరవతరమున నేను కనుమరచిన ఉపన్యాసమునకు బట్టియే యావధికారి ముఖ్యతను మనియును అసభ్యకమనియునుగూడ స్పష్టముగా గ్రహింపగలిగితిని. ఇది యంతటి ప్రాముఖ్యమును బడయుగలదను విషయము నెవ్వరుగూడ మొదట సరిగా గుర్తింపగలిగియుండలేదు.

ఆశ్చర్యకరమగు నభివృద్ధి

ప్రాంత విషయములనుగూర్చి నేను తరచితరచి గ్రహింపగలుగుచున్న కొలదియందు ప్రాంతము పాశ్చాత్యదేశమును ఆశ్చర్యకరముగా మహావేగముతో సత్కరించుచున్నదను విషయము నేను పూర్తిగా గ్రహింపగలుగుచుండుటచే నాకు ఆపారముగ నబ్బురము కలుగుచున్నది.

జోషినియను స్టేటసు

ఈపదమునకు సరియైన యర్థ మెన్నడునుగూడ స్పష్టపరచబడియుండలేదు. ఇది అనిధారణమగుపదము. “బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు గల యితర అధినిదేశములతో సమానముగ సానమును భారతదేశమునకు గూడ నొసగవలెను” అనునదియే దీనినిఘట్టిప్రాయ మని మాత్రము స్పష్టముగానే తెలియుచున్నది. ఈఅర్థము పూర్తిగా లభించుటకుమందు పరిష్కారము బడవలసిన సమస్యలు జాలకలవు.

బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ వారి ఆమోదము

1917 వ సంవత్సరమున చేయబడిన ప్రకటనయొక్క సహజముగ ఫలితము అధినిదేశ స్యాతంత్రము యని బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీవారు పూర్తిగా నంగీకరించెడి యున్నాడు. అతినూత్నములగు భిన్నాభిప్రాయములను గూర్చి చర్చించుట అనవసరము. ఇవిగూడ అనవసరమేయని వెనుక నేను భావించిన మాట నిజమే గాని నాటినిగూర్చి ప్రశ్నలకుగలదుటయును ప్రస్తుతరము తియ్యబడుటయును గూడ జరిగినది. అందువలన సలహాను సన్నియును తొలగిపోయినవి.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయము లుండవు

ఈ సభకువచ్చియున్న బ్రిటిషుదేశీయులందరి మూడురజకీయపక్షముల ప్రతినిధులును నూటి శాతదేశీయస్వతంత్రముగూర్చి మాటలాడునపుడు తమపార్టీల ప్రతినిధులుగాగాక పార్లమెంటు ప్రతినిధులుగానే మాటలాడెదరని నేను నమ్మెదను. ఇదివరకు చేయబడిన వాగ్దానములను నెరవేర్చుకొండవలెనను కోరికయును ఉద్దేశముగూడ బ్రిటిషు లిబరలుపార్టీ వారి కంతమాత్రమును లేదని నేను స్పష్టముగా తెలుపగలను.

వెంటనే అధినిదేశస్వాతంత్ర్యము అభిలషజాలదు

పార్లమెంటువారికి తగినసూచనలను చేయుటకు మనలో నున్న సమాధానమును కుదుర్చుకొనుటకే యీ సభ యేర్పాటు చేయబడినదిగాన అధినిదేశములలో నున్న ముగి గౌరవమును రాజ్యాంగవిధానమును సానమును భారతదేశము యీ కుదుర్చుకొనుటచే అడవియజాలదు. ఇంతగాగూడ తెలిసికొని ఆ సైన్యము దివేశ వ్యూహాలకుల మున్నగు నితరములనుగూర్చి మనము చర్చింపవానియే యున్నది.

మైనుసుసంఘ నివేదిక

ఇప్పుడు మనము పరిశీలించవలసిన ప్రశ్నలు చాలకలవు. మైనుసుసంఘనివేదిక మున్నగునవి ప్రభావ సారాంశములలో యిండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకును మైనుసుసంఘ నివేదికకును భేదము చాల తక్కువగానే యున్నదిగాన మైనుసుసంఘ నివేదికను తక్షణమే తిరస్కరింపగోరువా రందరను యిండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమును నడుపుటకు అధికముగా నుద్బుత్తులై యుండురని నేను తలచెదను.

అలుకొడియా ధైర్యవంతు

ధైర్యులు విధానము విరతం లభింపదగినదిగాని వెంటనే లభింపదగినదిగాదని మైనుసు సమాఖ్యవారు నూచించిరి. ఇండియావీరతమునకు గూడ నా నూతననే అమోదింపిరిగాని ప్రతి మిక్కిలి దీర్ఘకాలము తరవాతనే లభింపదగినదని మాత్రము నూచించిరి. కాని ఇప్పుడు సంస్థానాధిపతులనుగూడ ధైర్యులు విధానము నామోదింపుటచే అభ్యుత్థింప నిపుడు గొప్ప ధూర్జక లిగి నీ సేవ పుకతవచ్చును.

సంస్థానాధిపతుల యొక్క యుద్ధిభిషి యిండియా ప్రజలయొక్కయు సహాయముతో ఆయిండియా ధైర్యవంతు అనుగొప్ప ఆశయము సఫలముగల కొరకు మన మందరమును యేకాభిప్రాయముతోను యేకసంకల్పముతో కలసి పనిచేయగలుగుదుమనియే నేను నమ్ముచున్నాను.

అభివృద్ధినిజయము

“మన ఆలోచనలనల నిరుపమానముగ ధైర్యవంతు నిధిని మానయు యావధికారి ఇవరకు అభివృద్ధినిజయమును బడయుగలమును. గట్టికట్టుకముతో మనమందరమును యేకగ్రీవముగాసభాభివృద్ధిని నిరీక్షించెదరను. నానిని మనము సాధింపగలిగినచో ప్రాంతములను యీశభా అత్యధికముగ సాధ్యమును బడయుగలగుటయును యిదివరకుండిన సీతి యంతయును మారుటయునుగూడ చేపరగలమును” అని రీడింగు ప్రభువు నుడివెరి.

నవనగరు రాంజీమహారాజుగారు

బేగముపానవాజాగారి నభినందించుట

లండను, నవంబరు 20: “ఇట్టి మహాసభలో భారతనాగి మణియగు బేగముపానవాజాగారు అప్పుతముగ నుపన్యాసము నొసంగినందులకు నేను చాల అభినందించుచున్నాను.

జాతీయోద్యమము

భారతదేశమునందు దిపుడు ప్రబలియున్న జాతీయోద్యమము కేవలము విద్యాధికులవలన మాత్రమే నడువబడుచున్నదని భావించుట గొప్ప పొరబాటుని నేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను.

ఇదివరకు మాటలాడినవారందరకు ముఖ్యముగా సర్వే జిబ్బుచూడరు స ప్రాగారును, కాశ్మీరును చారాజాగారును నిజోద్దేశములను భారతదేశమునందలి ప్రస్తుతస్థితినిగూర్చి యీసభలో అత్యుత్తమగలు చాల స్పష్టముగా వెల్లడించినందులకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడనైయున్నాను.

సంస్థానముల ప్రజలు

సంస్థానములలో నివసించుచున్నవారిని సజ్జుని అనగూడదు. సజ్జుని అనగా లోజిజినవారని అర్థమును. సంస్థానములలో నుండువారు ప్రజలు. ప్రజలనగా బిడ్డలుగాని లోబడినవారు కాదు. సంస్థానములలో పాలనాధికారము పరిక్రమగు పరియుక్త కుటుంబాశ్రయము వైననే ఆధారపడి యున్నదను విషయమును సంస్థానాధిపతులు పూర్తిగా గ్రహించియే యున్నార. అట్టి కుటుంబ సాంప్రదాయములతోనే ప్రస్తుతసమస్యయొక్క పరిష్కారమునకు తగినపద్ధతిని మనము నిర్ణయింపవలసియున్నది.

భగవద్గీతను సరిబంధము

బ్రిటన్ భారతదేశములకు గల సంబంధము భగవద్గీతము. బ్రిటన్ దేశమునకు కావ్యతముగ కీర్తి లభించునట్లు వరములు ప్రసాదింపబడుచుండును. కావున భారతదేశమునలె బ్రిటన్ దేశము గూడ నాకు ఆధ్యాత్మికవిశాసమును విజ్ఞానమును కలిగించుటలో మాతృదేశమే యగును.

ధైర్యులు విధానము

సంస్థానముల కిప్పుడు కలిగిన యన్ని రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమునకు భంగము కలుగకుండుటయును ప్రస్తుతమున్న ముబ్బందులు తొలగుటయును చేపరెడు పద్ధతిని సాధ్యమైనంత త్వరలో ధైర్యవంతు నేర్పరుచుటయే ముఖ్యపరమనియును అది సాధ్యమనియును గూడ సంస్థానాధిపతులు భావించుచున్నార. సమాన గౌరవమును అధినిదేశ స్వపరిపాలనాధికారమును లభించుటకు ధైర్యులు విధాన మొక్కటిజేసి సాధనమై యున్నది.

సంస్థానములకును సార్వభౌమునకును గల

సంబంధము

సంస్థానాధిపతులకును చక్రవర్తికిని గల సమాను సామంత సంబంధమునందు గలట్టి సంబంధము లన్నిటిని తొలగించుటకు సమర్థమును నిష్పాక్షికమునకు న్యాయసానము నేర్పరవలెను.

స్వపరిపాలనాధికారము

“బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకుండి స్వపరిపాలనాధికారమును సాధ్యమైనంత త్వరలోనే వహించుటకు భారతదేశము నకు హక్కు కలదు.” అను విషయమును గ్రహించుట రెండు దేశముల లాభమునకునుగూడ ముఖ్యపరమమై యున్నదని నేను విన్నవించుచున్నాను” అని నవనగరు మహారాజాగారు నుడివెరి.

కె. టి. పాలుగారు

భారతకై ప్రవుల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—ఇండియా గవర్నమెంటు అధికారమున కెట్టిహామమును కలుగని పద్ధతిని జోషినియను స్టేటసు వెంటనే యొసగవలెననియే దీని కై ప్రవులుగూడ కోరుచున్నారని పాలుగారు నుడివెరి.

సర్ పి. సి. మిత్రగారు

భూస్వాముల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—“మేముగూడ స్వపరిపాలనమునే కోరెదముగాని తక్కిన ఆల్పసంఖ్యాక సంఘములతో మాటు మాధూస్వాముల సంఘమునకుగూడ యిండియా కానవగభిలషను రాష్ట్రీయ కానవసభలలోను గూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెను.

గ్రామపాలకుల ప్రాతినిధ్యము

గ్రామములలో నివసించుచున్న ప్రజలకు విద్యావిషయమునకు అధికవిషయమునకు అధికములగు సౌకర్యములు కలుగుటకును గ్రామములవారికీగూడ తగిన ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. ఇప్పుడు గ్రామములలో నివసించుచున్నవారికి సామాన్య ఆదాయము 6 మొదలు 8 పౌనులకు విలచకుండు నున్నది. గాన గ్రామములలో నివసించుచున్న కొట్లకొలది ప్రజలస్థితిని, స్వల్ప నిండించుటకు నేను సమర్థింపదలచిన విధానమునకును బ్రిటిషు దేశమునందలి ప్రజలకు ఇరవేకుండ పోవుటకు సంబంధించిన సమస్యగూడ కడుశ్రద్ధాగముననే ఇక్కడబడగలను” అని మిత్రగారు నుడివెరి.

అంబేద్కరుగారి ప్రసంగము

నిమ్నజాతుల ప్రతినిధి

లండను, నవంబరు 20:—బ్రిటిషువారు తమమును ఉద్ధరించెదరనియే మా దేశమునందలి నిమ్నజాతులవారు గంభీరతతో నుండిరి. కాని బ్రిటిషువారు నిమ్నజాతుల స్థితి నెంతమాత్రమును చక్కపరచగలిగియుండులేదు. ప్రస్తుతమున్న సాంఘిక ఆరిక స్థితులను మార్పుటకు దౌరతనమువారు పూనుకొనినచో ప్రజలు ప్రతిఘటించుతరను భీతిచే బ్రిటిషువారిండులకు పూనుకొనలేదు గాన నిందులకు తగిన అర్హత బ్రిటిషువారి కంతమాత్రమును లేదు. కావున తగిన రక్షణలతో జోషినియను స్టేటసు నిమ్నజాతులవారు నిమ్నజాతులవారుగూడ కోరుచున్నార” అని అంబేద్కరుగారు నుడివెరి.

నవాబు సర్ అబ్దులు ఖాయంగారు

నార్లు వెస్టు ప్రాంటీయరు ప్రోవిన్సు ప్రతినిధి

లండను, నవం 20:—మా రాష్ట్రీయమును పంజాబుకుంకి విడదీసినపిమ్మట తక్కిన రాష్ట్రీయములన్నియును అధికముగ అభివృద్ధిని బడయుచుండగా మా రాష్ట్రీయమాత్రము మాత్రమే వెనుకబడుచునే యుండెను. మా రాష్ట్రీయమాత్రము అసమర్థముగ కళంకమును మేమిక నెంతమాత్రమును సహించజాలము. మా రాష్ట్రీయమునకు గూడ స్వపరిపాలన మిచ్చినచో బోల్లి విజము వ్యాపించుననియును మధ్యఅసియా సామ్రాజ్య మేర్పడగలదనియును భయపడుట కెట్టిఆధారమునుగూడ నిపుడులేదు. ఇప్పుడు ఆఫ్ఘన్ దేశము ప్రస్తుతంత్రదేశముగా నేర్పరుచుచే యిట్టి వేది జరుగజాలవు. ఆఫ్ఘన్ దేశమునా రిట్టికత్తెవరులను సహించరు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు వెదించుట నిశ్చయముగాన నితరులంత నేను వెనుకించదలచుకొనలేదు. ఈగవరాయుడిద ప్రాతినిధ్య గూడ నాకు యిబ్బందిగానే యుండును అను లోకోక్తిని స్మరించుచు మాకుగూడ సహనహక్కుల నియ్యవలెనని మాత్రమే నేను కోరెదను అని ఖాయంగారు నుడివెరి.

రీడింగు ప్రభుని యుపన్యాసము

కుగ్గీ, నవంబరు 20:—పూర్వము రాజప్రతినిధిగారు నేను బ్రిటిషుప్రతినిధులలో ఒకరుగనున్న రీడింగు ప్రభువు ఇట్లు నుడివెను:—ఈసభ చాల ముఖ్యమైనది. ఏలన, ఇదివరలో ప్రభుత్వమువారు చేయదలచుకొన్నదాని నంతయు సత్ప్రయాయగానే భారతీయుల యభిప్రాయము నడుగుచుండెదవారు. ప్రాచ్యదేశీయులలో ఆశ్చర్యకరముగ యభివృద్ధి గన్పించినది. ముఖ్యము మార్పు ఏర్పడినది. ఆహార్య, సంస్థానాధిపత్యముల మాతృదేశ కార్యమునకై బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులతో సమానముగ ఆలోచించుటకు నేడివలకు వచ్చుటయే, ఏక కేంద్రీకీకరణ దానిని బడయుటకు పార్లమెంటును ఒప్పించవలెను. (వై ఛెన్)

ANDHRA UNIVERSITY

NOTICE.

Sealed tenders for printing the following S. S. L. C. Selections for the year 1931, (1) Telugu, (2) Urdu, and (3) Oriya, will be received by the Registrar, till Monday the 15th December 1930. For details of printing and conditions, write to the Registrar.

Waltair, 19th November 1930. C. D. S. CHETTI, Registrar

జిన్నా గారి యువన్యాసము

‘నైమను నిశేదికకు తిలోదకములు విడువబడెను’

ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము పనికిరాదు

లండన్, నవంబరు 20:—నైమను నిశేదికకు తిలోదకములు విడువబడినవిని యు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనము ఈ కాలమునకు పనికిరాదు యు జిన్నా గారు స్పష్టీకరించిరి. భారత సంస్థానాధీశ్వరుల నే నూతన జ్యోతి ఉదయించినది. వీరు గూడ డొమినియను ప్రభుత్వముకానలేనను బ్రిటిషు ఇండియా కోల్పోను వెరకకు ద్రోసి వేసెను. వీలన మన మందరము ఇప్పుడు ఆఖిర భారత డొమినియనును ప్రభుత్వము వా లో చించుచుంటిమి. ఈ సమస్య నంతను పార్లమెంటు నిశ్చయించువానియై నా రెకగదురు. కాని ఈసభలో కదిరిన బిడంబికను పార్లమెంటు నిరాకరించునని యభిప్రాయపడుచున్నారాయని ఈసభకు వచ్చిన మాడు బ్రిటిషు పక్షములవారి నడుచుచున్నాడ ననెను. అట్లు నిరాకరించినచో పార్లమెంటు కడుసాహసముగల పార్లమెంటు అనిపించుకొనెను.

మద్దొనాల్లుగారు

నేటిభలో మాట్లాడుట. రేపుమరల సాధారణదర్శన సాగించినపుడు మాట్లాడవచ్చును.

శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

ఈసభలో జరిగిన ద్వితీయ సర్వసంఘటన యభిప్రాయములలో తులన డొమినియను ప్రభుత్వమును బ్రిటిషు కన్వర్షిటివులు తిలకలపక్ష నాయకులు అంగీకరించినటుల కాన్పించుచున్నది. ఫెడరేషను యభిప్రాయము ఇటీవల క్రొత్తగా గల్గినవిషయము. అది మాడదని నేనెంతయో పోలితిని. నేనిప్పుడు అందుల కంగీకరించితిని. (పార్లమెంటులో) సంస్థానాధీశ్వరులు తమ తిలకలపక్షమున నన్ను వారిపక్షము దిక్కుకొనగల్గిరి.

వారు జూపిన నిగ్రహము, నిదానచే నేను వారితో ఏకభవించితిని. ఈ విషయమును నిర్ణయించుటకు కమిటీలకు 2 వ్యవహారపుడు ఫెడరేషను గావలె ననువారు డొమినియను ప్రభుత్వవాదమును బలపరచుగ జేయుకొనుచు గాక. డొమినియను ప్రభుత్వవాదులు గూడ ఫెడరేషన్ విధానమును బహిసం మునుటుల జేయకుండురు గాక. ఈ సభలో తయారుజేసిన ఏ రాజ్యాంగ విధానమైనను కాంగ్రెసుపక్షమువారి హస్తగతమునని పెక్కుమంది బ్రిటిషువారు భయపడుచున్నారని. వారి భయములు సమజములే. ఈ భయములు నిరాధారముని భారతనాయకులు బ్రిటిషువారికి నచ్చజెప్పవలసిన బాధ్యతను గల్గినవారగుచున్నారు. ఈ భయములు లేకుండ బాగ్రత్తగ వ్యవహరించెదమని ఆభయ మియవలసియున్నది. ఏ ప్రజలు అల్లరిజేతురని భయపడితిమో ఆ ప్రజలను సఖ్యపరచుటకేగాదా ఈ సభ యుద్దేశించబడినది.

వీరు బ్రిటిషువారికి పారంపర్యముగ వచ్చు క్రతువులుగాక. నేరక్షులుగాక. అడవిమనస్సులవంటి మోటువారు గారు. వారు విజ్ఞానము, ధీమంతులు, గౌరవనీయులు, పెక్కుమంది కమన్వెల్త్ లకు డొన్వెల్త్ మును గాంచినవారు. మనకు వార గ్నీటియందును భావాభివ్యక్తమున వికృతప్రాయము. వారు రాజకీయకృషిచే ఇట్టిచెక్కిరి నలలించిరి. అందుచే వారిని మనము నమ్ములేదు. వారి వైఖరి మనకు నమ్ములేదు. వారి అసంతృప్తి తొలగించదు. వారు మితోపాటు ఈ క్రొత్త రాజ్యాంగవిధానమును పరిచేయుట కంగీకరించెదరు. అట్టి పరిస్థితులందే నేడు బల మేర్పడును. మన క్రతువులను మనలో కీలకభావము చాల చులకనను శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నడిపిరి.

మోడిగారు ఇట్లుమాట్లాడిరి

ఈసభయొక్క ప్రధానము ఆలోచన నిర్ణయముగ దేని నీయవచ్చునను విషయము గాదు. నిరపాయముగ దేని లేదన వచ్చు ననునది. వర్తకపారిశ్రామికశాఖలతరపున మాట్లాడుచున్నాడను, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము లేనిచో రాజకీయస్వాతంత్ర్యము ఉత్తరీకరక నుగును. భారతదేశ ఆర్థికవిధానమును భారతదేశాభివృద్ధికి నడిపించుచున్నారనుట ఉత్తరకల.

సర్దారు సహిజ్జాదా సుల్తాను అహ్మద్ ఖానుగారు గ్వాలియరునుండి వచ్చిరి. భారత సంస్థానాధీశ్వరులు నిరంకిత హక్కులను నది నిజముగాదనిరి. ప్రజాస్వామ్యము ననుసరించి యే పాలించుచున్నారనిరి.

ఫజలులు హకుగారు

బెంగాలునుండి వచ్చిన ముస్లిము ప్రతినిధి బ్రిటిషువారి బాధ్యతలకు భంగముజేకుండ పూర్తిగ స్వపరిపాలనమును సాధించుటే ఈ సభ వారెదుర్కొనవలసినపర్యాయనిరి. ఈ సభవారు బిడంబికను జేసికొనుట కెటులైన ప్రయత్నించ

రాండుటేలియనభ కధ్యక్షత వహించిన బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి రాష్ట్ర మాడ్డనాల్లుగారు (జి. యస్. ఎ.)

వలె ననిరి. లేనిచో కష్టములతో గూఢకన్న రాజ్యాంగవిధానమును బ్రిటిషువారు తయారుచేయవలసియుండును. భారత దేశవాసుకు నకు కళ, కమ, దెబ్బిర ఈ భిన్నాభిప్రాయములను పరిష్కరించుటకు ఈసభ, నుంచి ఆంకాశము నిచ్చుచున్నది. భావిరాజ్యాంగవిధానమును స్వల్పపక్షాభ్యుత్పలకు భయములేదని విశ్వాస మేర్పడినపుడు కాంగ్రెసువాదులకుంటే ఎక్కువ ఉత్సాహముతో సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును గోరెదవనిరి.

సర్ ఫిరోజు సెత్తాగారు

ఇటు ప్రస్తావించిరి:—కొన్ని తాత్కాలికపు విషయాలయ్యుతో డొమినియను ప్రభుత్వము నిచ్చినచో ని భారతీయులు సంతృప్తులు గారు. బ్రిటిషువారి లాభములనుకూర్చి పీలుగారు దెలిపిన విషయములలో చాలవరకు అన్నియు యూరప్షియనులకే చెందుచున్నవి. అన్నిసౌకర్యములు వారికే చూపబడుచున్నవి. ఆంగ్లేయవర్తకులు అధికారులను నిరభ్యంతరముగ పరిపాలించెదరు. ఆసౌకర్యము వారికే ఎక్కువ. కాని ఇప్పుడు మాంటేగు డిధర్మము కుని ఆ తరబలముగ లేవు. ప్రతిభారత వర్తకార్థ్యమును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు గర్హించినటులనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారుగూడ జేయదలచిరా? అట్లు చేసినచో భారతీయులపరపతి యభివృద్ధి జెందునా? స్వపరిపాలనా రాజ్యాంగవిధానముతో తిరిగి స్వదేశమునకు పోవునపుడు భారతవర్తకులు, యూరప్షియను వర్తకులు ఇండియా, ఇంగ్లండు సామ్రాజ్యలాభమునకు కలసి పనిచేసెదరు గాక యని ఆశించుచున్నాడు. నిర్ణీతకాలమును వించి సెత్తాగారు మాట్లాడుటచే పీలుగారి యువన్యాసముగకు తగిన ప్రశస్త్యతరము లిచ్చిరనే నిశ్చయించుచున్నాడ నని అధ్యక్షుడనెను.

సర్ అక్కరు మోదరిగారు

భారతీయుల ఆశయములను తృప్తికరముగ నుండుప్రభుత్వమును బలములుట ఇతర సంస్థానములతో బాటు లోడ్వడద మనియు వారి కంతకాత్రము నెదియువారము గానునిరి.

సర్ చిమనులూలు సెతల్వాడుగారు

సంస్థానాధీశ్వరుల వైఖరిపట్ల బ్రిటిషు ఇండియా గూఢనల బాధ్యతలకు దెలిపి స్వల్పసంఖ్యాకుల ఆశయములకు భంగముండదని అభిప్రాయపడిరి. బ్రిటిషు ఇండియా ప్రజలవిద్యాధిక్యమునను, యోగజ్ఞులను నకు సంస్థానప్రజలవిద్యాప పదమ పోల్చిచూచిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమవిద్యావిధానము నకు గర్వపడ నక్కర లేదని నిరూపించుట ిట్లు పోల్చిరి.

నూచింపబడిన రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము ఉత్తర బూటకుని సప్రూగారితో ఏకీభవించుచున్నాడ ననిరి. శాస్త్రి గారు ఖైరతాబాదులో క్కలను వృత్తిపరచిన కాంగ్రెసు పక్షమువారిని మనప్రక్కను దిక్కుకొనగల మనువాదముతో ఏకీభవించుచున్నాడ ననిరి. (రూటరు)

బీగంపా నవాజుగారి నభినందించుట

(రూటరు ప్రత్యేకతంతి కాపీరైలు)

లండన్, నవంబరు 20:—బీగంపా నవాజుగారు యువన్యాసమును ముగించి కూర్చున్నపుడు అందఱను ఆమెను కొనియాడి నభినందించిరి. మద్దొనాల్లు, బెన్సుగార్లు అభినందన లేఖల నంపిరి. రాంసేగారు తనయువన్యాసముననే ఆమె నభినందించిరి.

కన్సిట్ట్యూషనలు ప్రకృతుకమిటీ (రాజ్యాంగ నిర్మాణోప సంఘము)

సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రతినిధుల పేర్లు

లండన్, నవంబరు 20:—1 పాటి గాలి మహారాజు, 2 భోపాల్ నవాబు, 3 బికనీరు నవాబు, 4 ఆల్యూరు నవాబు, 5 కల్కత్తా నవాబు, 6 సర్ అక్బరు హైదర్, 7 సర్ మీర్జా యస్సాయిలు, 8 దివానబహదరు వి. బి. కృష్ణమాచారి, 9 సర్ మాచాభాయి మెహత, 10 సర్ ప్రభాకరం పట్టనగార్లు.

బ్రిటిషు ఇండియా ప్రతినిధులు

1. సర్ జేజుబాదనక సప్రూ, 2. సర్ వి. కల్యాణ, 3. టల్వూడు, 4. దివానబహదరు మోచెర్ల రామకృష్ణారావుపంతులు, 5. సర్ పి. సి. రామస్వామయ్య, 6. సర్ జి. ఎ. ఎ. శివా, 7. మాలాళా మహమ్మదాల్, 8. డా|| వ. పీ. ఆహుదు ఖాన్, 9. సర్ సుమారుడుపాటి, 10. ఫజల్ హక్, 11. డాక్టరు మూంజీ, 12. సర్దారు ఉజ్జలసింగ్, 13. గార్విజుజోను, 14. సర్. పి. సి. పాట్రో, 15. ఆంబెష్కర్లు, 16. సర్ భూపేంద్రనాథమిత్రగారు.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు

1. కడ్డెపుడుబెను, 2. కాంకే ప్రభువు, 3. పీలుప్రభువు, 4. జట్లండుప్రభువు, 5. రీడింగు ప్రభువు, 6. లాథి. శు ప్రభువుగారు.

ఈ 32 మందియును కన్సిట్ట్యూషనలు ప్రోక్టరు కమిటీ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. అల్పసంఖ్యాకుల ప్రతినిధులను మరీకొందరిని చేర్చుకొనుటకును సలహానియ్య గోయట్టి సర్ మాల్కం హెబెలిగారు మున్నగు ప్రవీణుల సహాయమును వినుటకునుగూడ వీరి కధికార వియ్యబడెను. (బీమస్వామి)

బ్రిటిషు కార్తిక ప్రభుత్వముపై నభిశంసన తీర్మానము

త్వరలోనే ప్రతిపాదించబడునని కన్సర్వేటివ్

పక్షనాయకులు చెలుపుట

లండన్, నవంబరు 20:—సామ్రాజ్య వాణిజ్యమును విస్తరింపజేయుటకు తగిన మార్గములను సూచించనందులకును, అధినివేశ రాజ్యముల సహాయపూర్వకమును సూచనలను పరిశీలించ విరాళించి నందులకును ప్రభుత్వము పై నే నభిశంసన తీర్మానమును కామన్సుస్థలో త్వరలోనే ప్రతిపాదించునన్నారమని కన్సర్వేటివ్ నాయకులు అధికారులకు దెలిపియున్నారు. (రూటరు)

కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి ప్రకాశిక

ఈగ్నీ, నవంబరు 20:—ప్రస్తుత పరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి యభిప్రాయము ప్రకారము మూడుమార్గములు గలవని, కన్సర్వేటివ్ పక్షాధ్యక్షులకు నెబోచేంబర్లెడ్ గారు సన్నయొకచోట నుపన్యసించుచు బల్గిరి, అవి యెవ్వయన, 1) పన్నులను తగ్గించుట (ఇట్లొసరింపనయినచో, ప్రభుత్వస్థాయమును తగ్గింపవలెను.) 2) దేశీయమున వర్తకమునకు సురక్షణయొసంగుట 3) అధినివేశ రాజ్యములతో వర్తకపు టొడంబడికలను గావించి సామ్రాజ్యవాణిజ్యము నభివృద్ధిపరచుట. కాపాడు విధానము కన్నను ధైర్యమై ట్టియో, త్వరితమై ట్టియో నగు విధాన ముపసరము. కాస్త్రము క్రమేణ ట్టియో, బాగ్రత్తగా పద్దబడి ట్టియోను దిగుమతి, ఎగుమతివస్తులను నిర్ణయించుటకు కొంతకాలము పట్టుననుట నిజమేమయినను, దేశీయసామగ్రిలకు సురక్షణ యొసంగుటకు తాత్కాలికమున పన్నులను కొన్నింటిని యనతికాలమునందే విధించుట సాధ్యమే. అట్లుజేసిన, యజమానులయందును, కార్మికులయందును గూడ విశ్వాసము కరల నెలకొంగలదు. ఈతాత్కాలికపు పన్నులు విధింపబడుచుండగనే యీసభ స్వస్థము పూర్తిగ బాకీలింది నిర్ణయములకు రా వలెగల్గును. (జి. ఆ. వై.)

రాండుటేలియనభ కేపుదయము 10-30 మినుతులకు మాట్లాడవలసినవారి పేర్లన్నిటిని జేర్చుటకు సంబంధించియు అభిప్రాయములు ఆపుజేసిరి. ఇంకను అయిదుగురు మాట్లాడుటకే నిర్దేశించిరి.

హైలెండ్ హోమ్ స్టీమరు వివరము

మరికొన్ని వివరములు

హైలెండ్ హోమ్ స్టీమరు నావికా సంస్థానమున వర్తించు ప్రధానముగా పరిమళమును కలుపుచున్న రక్షణపరికరము. వీరిలో నధిక సంఖ్యను లెక్కచేసి బృహత్ సంఖ్యను దున్నారు. చీకటివలన చాల చిక్కుకలిగినను, దొడ్డిగలభాయలు జరుగలేదనియు, దొడ్డిగలమెరికాను వలసభోవుచుండిన ప్రయాణికులు (అధిక సంఖ్యగల) ప్రాణం రక్షణ, దొడ్డిగలదిన పడవలలో యొక్క దుగ గడచిన తేక తీరమునకు బంపివేయబడి రనియు చార్టరులు చేయవచ్చును. మొత్తము ప్రయాణికులు 874 గురుండిరి. పనివాండ్రలో కొందరు సామగ్రలను దక్కించుటకై యిరుగు నొకయం దున్నారు.

పోర్చుగీసు జాలరీవాణిజ్య ప్రశంసనీయ మగు సహాయము

ప్రాణసంరక్షక నౌకలను తేనుముగ తీరమునకు గొని పోయిన పోర్చుగీసు వైస్రవాండు నెక్కుడును పొగడ్డును గాంచుచున్నాడు. ఇతరవిధములను, యాప్రాంతమునందు నివసించుచున్నవారు సహాయము నొసరించెరి. (లి. ఆ. వై.)

సిలోన్ ఆదాయపు పన్ను చట్టము

కామన్వెల్త్ ప్రశ్న

లండన్, నవంబరు 19:—సిలోన్ (అంక) స్వీదనునందు నివసించు నౌకా యజమానలను, చార్టరువును వర్తించు సిలోన్ ఆదాయపు పన్ను చట్టమునుబట్టి విజ్ఞాపనములు తమకు తీరమున్నవి, కామన్వెల్త్ ప్రశ్నలకు జవాబుసంకుచు స్వీల్కాను చెలిసి. ఈ విజ్ఞాపనములు సిలోన్ గవర్నరునకు బాంబయేను, హరి జవాబు వచ్చువరకు తాము రాయబారలకు దర్శన మొసంగబడెను. పిమ్మట సంతోషపూర్వకముగ దర్శన మొసంగెదను.

సిలోన్ వాసనభయందలి అధికారసభ్యుల కొట్టించబడుచు తిరుగుబాటు కాసమయ నానెడు గనక, వాల్కీ, చట్టమున కనుకూలముగ వోలుకొన వలయు నొగవర్చుచు గారు చెలిచెదరని కఠోరముగ నెక్కుడరిగారు పాడిచి యున్నట్లు తమకు చెలిసి యుండ లేదని స్వీల్కాను చెలిచెరి (రూటరు.)

“డీటె—X”

వీర హేతుముగ సముద్రమునకు దిగుట

బోర్నో, నవంబరు 20:—నోటాడర్ న సమీపమున ఉధృతి నున్న యాడుగుంటలను “డీటె—X” సముద్రమునాటికి విడిచివేయెను. బాతవరాణితి బాగుగా లేండువలన నజననంప పునినెచ్చిన నుడుకు బడుచున్నది. విమాన మెంతమాత్రము విశేషము కన్పట్టక మెల్లగ క్రిందికి పతరించెను. విమానమునందు డ్రమండు ప్రభృతము, మరి పల్లెలగురు ప్రయాణికులు విమానమును విడిచివేయగలరు. వీరిల్లరు తేనుముగ నున్నారు. (రూటరు)

వైడరలు కమిటీ

వ్యవహార నిర్వాహక సంఘసూచనలు

18 తేదీని తంతులో తెలిపిన ప్రకారము వైడరలు సంబంధముల సంఘమును నియమించువలెననియు వీరు వైడరలు ప్రభుత్వధానము నాలలోంచి బిటిషు ఇండియాను సంస్థానముల కండువలసిన సంబంధములను నిర్ణయించి బిటిషు ఇండియా, సంస్థానములను కేంద్రప్రభుత్వమునకు పంపివేసిన సంబంధములను బిటిషు కేంద్రప్రభుత్వము కాసనసభ్యులకు బాధ్యతను పంపించుటకు ఉల్లోచించి అనలంబించవలసిన ప్రధానతత్వములను నిర్ణయించువలెనని. నేడు రౌండుటేబుల్ సభలో మట్లాడలేదు. (రూటరు)

చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుల పదవి

(స్వకీయని లేఖరి)

చిత్తూరు, నవంబరు 21:—ఇంతకుపూర్వము చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు నుండిన గాం. డి. బి. బొల్లెని ముని న్యాయవాదులు గారు చెన్నై పుర ప్రభుత్వ ప్రధానా మాత్యులగు నియమించబడుటచే జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షుల పదవి యాదోరణివైయున్నది. శ్రీ నాయుడు గారు ర జీనామాను ప. విరగిసాడ ప్లస్టి మిక్కిలి దీర్ఘకాల రాజీనామా యీ మాసాంత్యములో శుభము నుండిరి. కాకితిడి నెంబరులో యెన్నికల జరుగుననియు రలు నిధానము నామోదింపబడి వి. రఘునాథరెడ్డి గారి పోటీలేక ధూర్జయ్య కలిగి నోడ పొందినవలయున్నది.

వాతావరణ స్థితి

1930 సం॥ నవంబరు నెల 21-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, అత్యధిక ఉష్ణోగ్రతలు, అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రతలు, గరిష్ఠ వర్షపాతము, తేలికపాటి వర్షపాతము, మొత్తము. Rows include గోపాలపూర్, విశాఖపట్టణము, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కర్నూలు, బల్లారి, అనంతపురము, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, చెన్నూరు, నేలము, కొయంబుత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబన్, పొలంకోట, తిరునేండ్రము, కొచ్చిన్, కాకినట్టు, సంగమగూరు, పొంగళూరు, మెల్ కాళ, కొడైకనాల్, మామూర్.

సర్కారులు:—ఆకాశమున మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. వేడివి అక్కడక్కడ పాల్పించెను. డక్కనులో పలుచని మేఘములు. బల్లారి కన్నులందు అద్భుత తక్కువ. మదరాసు 1.15 వర్షము. నెల్లూరులో వేడివి 4 డి ముములకన్న యెక్కువ.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య, అసిస్టెంట్ వాతావరణావ్రజ్ఞుడు.

* * * * *

వర్ష పాతము

పూనా, నవంబరు 21:—తూర్పుబంగాళమున వర్ష నిష్పత్తి వర్షపాత వాయుగుంఢము గండుచున్నది బర్మా ఉత్తరమున తూర్పుబంగాళమున యెక్కువ వర్షించెను. మదరాసు దక్షిణమున కొంచెము కరి నెను. కొల్కత్తా: అక్టోబరు 4, కైఫ్ 1 1/2, మిర్జాపూర్ 1 1/2, భామాయుటి 1 1/2, చిరపుంజరి, చిటగాంగు కాక్స బజారు 8, బారిసాలు 2, సిల్పరు మైమునకింగు స్వీల్కాంగు 1 1/2 గొపాతి 1, శివసాగరు, నారాయణగిరి 3 1/2, దిలుగర, తేజపూర్ 1 1/2, మదరాసు, కొచ్చిన్ 1, మధుపూర్ 1 1/2, నాగపట్టణం 1 1/2 అంగుళములు. దక్షిణ మదరాసులో వర్షము వ్యాపించును. (ఆ. వై.)

ఆఫీడిల సభ

విహవరలో పి కెటింగు జరగలేదు. విహవర, నవంబరు 19—ఆఫీడిల జిల్లా బ్రాహ్మణులలో నిన్నును చూడ జరిగినది. ఏమియు విశేషముగ తీర్మానింపబడలేదు. విశేషసానమునందు ఆల్లరి అణిపోయినది. తుంటరులు తమ రైతులు తుపాకులను యిచ్చివేసిరి. నేడు విహవరలో పి కెటింగు జరగలేదు. రాజద్రోహమునకై 18 నెలల శిక్ష విధింపబడిన జబ్బుల్లాఖాను ఖంజుగారు నెవన్సుకోర్టులో అపిలుచేయుటచే విడుదల చేయబడిరి. (ఆ. వై.)

నూరటు, నవంబరు 20:—బొంబాయి రాష్ట్ర విద్యార్థి సభ నూరటులో 22, 23 తేదీలందు జరగవలసినది. అధ్యక్షులను జయరామదాసు దొలతరామ గారు ఆరెట్టు చేయబడినందున 29, 30 తేదీలకు వాయిదా వేయబడెను. (శ్రీ వై.)

న్యూజిలండు ప్రజల స్థితిగతులు

శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఉపన్యాసము

చెన్నైలో ఆంధ్రముహూర్తవారి యజమాన్యమున నిన్ను తీ సాయంత్రము సభాభవనమున శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి ఆధ్యక్షతన కేంద జరుపబడిన సభలో న్యూజిలండు దేశ శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారి కన్య తమ దేశములోని ప్రజల జీవితమును గూర్చి ఉపన్యాసము గావించెను. అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి రాబర్టుస్ గారిని సభ్యుల కరుకపరచిరి.

ఉపన్యాసము

శ్రీమతి రాబర్టుస్ కన్యగారు ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుచు న్యూజిలండు దేశము నూగుల చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణముగల దేశమనియు, దేశమునందు కొండలు, అడవులు అధికముగ గలవనియు, దేశముయొక్క ప్రధానముగ సంపద శతద్రవ్యములు, మేకలు, గొట్టెలు మొదలైన వానివలన కలుగుచున్నదనియు, ఆ దేశమున ప్రజల పగలు ఆదాయము తల ఒక్కంటికి మాసమునకు రు 40 లనియు, 90 సం॥ క్రితము లొగ్గుండు దేశమునండి ప్రజలదేశమునకు వలసవెల్లినపుడు ప్రజలకు విద్యగాని, ధనధాన్యములుగాని లేక చాల కష్టపరిసిను. నుండిరినియు, కాని కేవలము కాయకష్టమువలనను, కష్ట సహనముచేతను ప్రజలు గర్భ దారిద్ర్యమునండి నేటి పౌభాగ్య స్థితికి రాజాలరనియు, తమ దేశమునందు సాంఘిక, మలభేదము లేవుటను లేవనియు, 65 సం॥ లకు పైబడిన వయస్కుల వృద్ధులకు ప్రభుత్వమే పింఛను నిచ్చి పోషించుననియు, ప్రభుత్వమే బాలబాలికల కందరకు పాఠశాలలు కట్టి ఉచితముగ విద్యగలపుననియు, నేడులకు తలదండ్రులు తమ సంతానమును పోషింపలేనిచో ప్రభుత్వమే అట్టి శిశువులను పెంచి విద్యాబుధుల గఱపి, పోషించి పెద్దవారిని చేసి, జీవసభారమును మోయుట కర్హులగుచేసి వదలవలసినయు, న్యూజిలండు దేశము నందలి బాలబాలికలు కై శిశుమునుండియే మంచి సాంఘిక సురక్షులను, కట్టుబాటుల నలవరచుకొందురనియు, తరుచు సుత్రులతో కలసి విందులు, సంచారములు గావించుకొనుచు వదుగురతో మెలగ నేర్చుకొనెదరనియు, విడలయొక్క ఆరోగ్య సంరక్షణ భారమును ప్రభుత్వమే పోషించుననియు, బాలబాలికలు ఆడుకొనుటను, దేహపరిశ్రమను చక్కని వస్త్రుల దేహబడియొందుననియు, పాఠశాలలందు చదివెవారికి దేహ ఆరోగ్యము, పశుభ్రత మొదలయినవి నేర్పవలయుననియు పలికిరి.

న్యూజిలండు దేశమున ప్రజలపగలు జీవితము 66. హిందూ దేశమున 24 సం॥లు. బాలురు, బాలికలు వారివృత్తవృత్తుల సమాంతరముగ విద్య నభ్యసించవచ్చును. ఇదియొక సువర్ణ ఆదేశమున ఉదయించియుండలేదు. బాలికలు ప్రత్యేకముగ వంట, చేతిపనులు, గృహసంబంధములైన విభులు, శిశుసంరక్షణము మొదలైనవానిని నేర్చుకొందురు. బాలబాలికలు ఏదైనా చిన్న చిన్న పనులు చేసి ధనమును సేకరించియు వస్త్రములను వసులు చేసియు వీడపిల్లలకు దానముచేయుదురు. 16 సం॥ల ప్రియము వచ్చువరకును బాలికలు వివాహమును ప్రసక్తియే తలపెట్టరు. జీవనములో ముందుగనే ప్రశంసించినవారు సామాన్యముగ 20 మొదలు 25 సం॥ల లోపున వివాహితులయ్యెదరు. వివాహితులగువారు తమగృహమును ముందుగా తామే నిర్మయకొందురు.

గృహస్థ ధర్మములను చక్కగా నెరిగినవారై, గృహనిర్వహణ బాధ్యత నంతను మోయుటకు తగిన అర్హతగలవారై యుండురు. న్యూజిలండు దేశమున శిశుసంరక్షణోద్యమ ముక్కుత్తము నుగ పనిజేయుటంబట్టియే ప్రపంచములో నంతకును ఆదేశమున శిశుమరణసంఖ్య తక్కువై యున్నది. బిడ్డలకు నిర్ణీత సమయములందు మాత్రమే ఆహార మొసంగెదము. అందుచే వారి యారోగ్యము బాగుగ సంరక్షింపబడును. శ్రీమత్ కబ్బులలో పని లేదుదురు. ఇప్పుడిప్పుడు ప్రతిపట్టణమునందును, గ్రామసీమలందును శ్రీ సహజములు అధికముగ నేర్పాటు చేయబడుచున్నవి. వికలాంగులకు ప్రభుత్వమువారు సర్వాంగసౌధమగు చికిత్సాలయము నేర్పరచి యున్నారు. పుర శ్రీ లీ వికలాంగుల కనేకవిధముల ఊడిగలు లాసరించి తోడ్చుచుందురు. న్యూజిలండు దేశము అదియందు మిక్కిలి కారీద్రక్షిణియిరి. దుండెను. 30 లేక నలుబది సంవత్సరములలో దేశము శిశుసంరక్షణ మై భాగ్య భోగ్యములతో నలరాచున్నది అని పలికిరి.

శ్రీ సురేంద్రనాథ ఆరాధ్యగారు అధ్యక్షులకు, ఉపన్యాసకులకును వందనము లర్పించిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

ఒక కుక్కనుగూడ జప్తు చేయుట

సుజరాతులో ధుంధాకువ సత్యాగ్రహ శ్రమమును వశపరుచుకొనుట. బోర్నదు, నవంబరు 17:—ఒక పోలీసు అఫీసరు ధుంధాకువాకు నల్లి అచటి సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమును సోచాచేసెను. అచటనున్న కొన్ని బిందెలు గిన్నెలు మున్నగువానిని ఒకకక్కనుగూడ జప్తుచేసి తన మోటారుకారులో నుంచెగాని ఆ కక్క దుమికి పారిపోయినది. (బొంబాయి కానికలు)

వ్యాంగూన్ క్రికెట్ - క్రికెట్టు

అఖిలభారత క్రికెట్ పోటీలు

ధర్మ, నవంబరు 14:— అఖిలభారత క్రికెట్ పోటీలయొక్క రెండవ సెమిఫైనల్ పోటీయందు సింధు క్రికెట్ జట్టు ఢిల్లీ క్రికెట్ జట్టును ఓడించెను. వెకెట్ కిక్ జాన సింగుజట్టు 6 నుండి 404 పరువులు చేసెను. సేతుకుదయను సింగు జట్టు తమ ఇన్నింగసు ముగించి, ఢిల్లీ జట్టు ఆరు బంకు అనుమతి యొక్క పంకిరి. ఢిల్లీ జట్టు ఆటగాండ్ల చాల శ్రమపడి ఆడిరి. సింధుజట్టు ఆటగాండ్ల గావించిన బౌలింగును ఎదిరించుటకు వీరు శంతవరు ఆపన రిత జాపిరి. సింధుజట్టుకు సంబంధించిన హైదరు ఆల్ రౌండ్ ఆకర్షణకరమగు బాలు జేసిరి. ఢిల్లీ జట్టువారు మొదటి ఇన్నింగసునందు 180 పరువులు, రెండవ ఇన్నింగసునందు 89 పరువులు మాత్రమే చేయుటచే వీరు ఇన్నింగసునందు అపజయము గాంచిరి.

సింధు క్రికెట్ జట్టు ఈపోటీయందు విజయము గాంచుటచే అఖిలభారతీయందు ఆరు బంకు అర్హత గాంచినది.

* * * * *

వింబిల్డన్ లాన్ టెన్నిసు పంచెములు

వింబిల్డ్ టెన్నిసు పంచెములు రాజ్ పు జూను 22-వ తేదిన ప్రారంభింపబడి, ఒక పక్షము దినములవరకు జరుపబడును.

* * * * *

అఖిలభారత హాకీ పంచెములు

బొంబాయి కస్తమ్బు జట్టు విజయము

గ్వాలియరు, నవంబరు 19:— అఖిలభారత హాకీ పంచెముల పందర్బాసున సేతు జొంబాయి కస్తమ్బు జట్టుకును, గ్వాలియరు సర్దారుల పాఠశాల జట్టుకును జరిగిన పోటీయందు బొంబాయి కస్తమ్బు జట్టు, 12 గోలులతో గ్వాలియరు సర్దారుల పాఠశాల జట్టును ఓడించిరి. గ్వాలియరు జట్టు ఒకగోలైన వేయజాలకపోయిరి.

* * * * *

మిరట్ కాలేజి జట్టు విజయము

మరల, రెండవరోజున సైపందర్బాసుననే మిరట్ కాలేజి జట్టుకును, మొర్రిన్ క్లబ్ జట్టుకును జరిగిన హాకీపోటీయందు, మిరట్ కాలేజి జట్టు విజయము గాంచిరి. వీరు రెండుగోలులు చేసిరి, మొర్రిన్ క్లబ్బు జట్టు ఒకగోలైనను చేయలేదు.

హుసేన్ పూర్ హిందువుని హత్య

హిందూమహమ్మదీయకలహమునకు ఉత్తరకృత్యము
కోర్ గంజ్, నవంబరు 20:— హుసేన్ పూర్ నుండి ధూరమగు హత్యవార్త వచ్చినది. కలహంద్రయను హిందువు హుసేన్ పూర్ బజారునుండి నవంబరు 18వ తేదీ సాయంత్రము గృహమాన్యుడై వస్తుచుండగా కొందరు దుండగిడచే అడ్డ గొంపబడి హత్య గావించబడెను. కొంతకాలముక్రిందట జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ అల్లరులలో కప్పివస్తములకు పాలైన వారిలో వీరొకరు, ఒక దోపుకేసులో ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షి గా నుండి అందరు ముద్దాయిలను శిక్షాపాత్రుల గావించెను. నిన్న ప్రత్యేక పు మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో మరియొక దోపు కేసు నందు సాక్షిమహమ్మదీయవలసినవాడు తనమృతికి పూర్వ విచ్చిన వాజ్మూలములో ఒక ముద్దాయియొక్క తమ్ముడే హంతకుడని చెప్పిపట్టు తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వోద్యోగులు గాంధీ టోపిని పెట్టుకొనగూడదను ఆర్డరు

కెయిరా కలెక్టరుకచేరిలో ఆర్డరు గుమాస్తాలు రాజీనామా నివృత్తు
ఈమరలు, నవంబరు 16:— కేళలూలు లక్ష్మీదాసుల లాట్, మసీదు దేవళంకరపాండాగారా ర్థిదరును కెయిరా కలెక్టరుకచేరిలో గుమాస్తాలుగా నుండిరి. వీరిద్దరును చిరకాలమునుండి గాంధీ టోపిలను ధరించుచుండిరి. వీరికి పై ఉద్యోగి యగు అనంద మాన్యుతాదారు నిన్న 15 వ తేదీన వీరితో ఇటువైవి విారు గాంధీ టోపిలను పెట్టుకొనగూడదని చెప్పెను. అంతట వారు సేతు కలెక్టరుకు రాజీనామా ఉత్తరములను పంపిరి. (ప్రీ ప్రెసు జర్నలు)

మదరాసు సోషల్ క్లబ్బువారు మంత్రులకును శాసనసభాభ్యర్థకులకును విడు. గావించిరి. ఎ) మనుండి కుడి) మంత్రులు డి|| బి|| మునిస్వామినాయుడుగారు, ఎస్. కుమారస్వామిరెడ్డిగారు, పి. టి. రాజుగారును, గౌ|| బి. రామచంద్రారెడ్డిగారును విం దారగించుట. (పి. ఎస్. ఎ.)

మంత్రులకు సన్మానము

సెట్టిబలిజ విద్యార్థినంఘమువారి ఆతిథ్యము
మదరాసు, నవంబరు 21:— చెన్నపురి ప్రభుత్వమంత్రుల డి|| బి|| బి. మునిస్వామినాయుడు, పి. టి. రాజు, డి. బి. ఎస్ కుమారస్వామిరెడ్డిగారు నిన్న సాయంత్రము, చెన్నపురి సెట్టిబలిజ విద్యార్థులచే సాహస్యనింపబడి గౌరవింపబడిరి. సెట్టిబలిజ విద్యార్థు లిందుకొరకుగాను, లాకలాశాలయందు తమ ఆతిథ్యలకు అల్పాహారముల విందు చేర్చరచి, అభినంద పత్రమును గూడ సమర్పించిరి. చెన్నప్రభుత్వ లామెంబరుకు డి|| బి|| సర్ ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారి సందర్శనమున వ్యక్తుల వహించిరి, చాలమంది విద్యార్థులును, కొందరు నామినేటెడు సభ్యులును గూడ హాజరై ఇందు పాల్గొనిరి.
ఫలహారము త్రేసవినప, ఆతిథ్యములలో నొకరు ముగ్గురు మంత్రులను, వారొకరిననేవను సభ్యులకు పకవయముసర్పి, పన్నాపత్రమును సమర్పించిరి. సదరు సన్మానపత్రమునందు, సెట్టిబలిజ కలహమువారు ప్రస్తుతము ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ విషయములయందు ఇతర వర్తములవారికి చాల వెకబడి యున్న విషయమును వివరించి, వారి యభ్యున్నతికి తోడ్పడ వలెనని మంత్రుల ప్రార్థించిరి.
గౌ|| పి. టి. రాజు, డి|| బి|| కుమారస్వామి రెడ్డిగారు తమ కొనర్పబడిన గౌరవమునకు కృతజ్ఞతన దెలుపుచు, సముచిత మనువిధమున ప్రసంగించిరి.

డి|| బి|| బి. మునిస్వామినాయుడుగారు సెట్టిబలిజ సంఘమువారు ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘికవిద్యావిషయములయందు వెనుకబడియుండిరిని వినినందునకు సంతాపమును దెలుపుచు, అభివృద్ధియనునది చాలవరకు స్వయంకృషివైననే ఆధారపడి యుండు ననియు, సెట్టిబలిజ యువములు, తమ సంఘము సభి న్నదికి దెచ్చుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నింపవలసియున్న దనియు నుడిచిరి.

జి. శ్రీరాములు ఎం. ఎల్. సి. గారు తరువాత మాటలాడుచు, ప్రభుత్వోద్యోగ కాళులయందు అందు ముఖ్యముగా రిజిస్ట్రేషను కాఖయందు, సెట్టిబలిజకులకులకు ప్రాతినిధ్య మొనగవలెనని గోరుచు ప్రస్తుత ముద్యోగముల విషయమున తమ సంఘమునకు చాల ఆస్వాదము జరుగుచున్నదనియు, ఇట్టివల గావించబడిన లోకలుబోర్డు చట్టమువలన నామినేటెములు తొలగింపబడె ననియు, ఇది తమ కులకులకు చాల ఇబ్బంది యనియు ఎన్నికలలో తమ కులములు నెగ్గకాలరనియు నుడుపుచు, తమ కులములకు కొన్నిస్థానముల ప్రత్యేకించుటకు గాన శాసనమును సవరింపవలె నని గోరిరి.

డి|| బి|| కృష్ణస్వామయ్యగారు సభను ముగించుచు, ఆతిథ్య యుల సభింపించిరి.

పైడి జెయిలు సేవ పింఛను కోరుట

కలకత్తాలో మదనగోపాలను దొంగకు 2 ఏండ్లు కఠిన శిక్ష విధింపబడెను. ఈతడు యిదివరకు 18 సార్లు శిక్షింపబడి 26 సంవత్సరములు జెయిలులో గడపెను. నాలుగేండ్లు శిక్ష విధించినచో 80 ఏండ్లు పూర్తియగును. ప్రభుత్వమువారి నద్ద జెయిలు సేవకై పింఛనుకోరి ముఖముగ బ్రతుకుదునని ఆతడు మేజిస్ట్రేటుగారిని కోరెను. 2 ఏండ్లకు తృప్తిచెందలేదు.

వార్తలు, విశేషములు

1922 వ సంవత్సరములో లాడుడు జార్జి మంత్రివర్గము నుండి ఎడ్వైక్ మాంటేరూగారు కేవలము నిబంధనలకు సంబంధించిన కారణముమీద తరిమివేయబడిరిని, 'డెయిలీ పోలాండ్' పత్రికలో నొక విలేఖరి వారినిగూర్చి వ్రాయుచు, చురుకులకు జ్ఞాపకమునున్నాడు. ఆపలు కారణమేమన, కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారిని సమాధానపరచువలయుననెడి యాత్మకయ్యె ఇండియా సంస్కరణముల సృష్టించినందుకును, మృత్యువనం భవములకు పిమ్మట డాక్టర్ నేళానిని శిక్షించినందులకును కన్సర్వేటివులు మాంటేరూగారిని ద్వేషించుచుండిరి. వారిచే బలవంతముగ రాజీనామా యిప్పించబడినన్న వార్త కామస్సు సంభూ ప్రకటింపబడినపుడు టోరీలు (కన్సర్వేటివ్) ప్రదర్శించియుండిన మోటుతెసపు ఖులాసాను బోలిన దృశ్యమును తాము మరెచ్చలను గాంచలేదనియే నుడువడకనని యా విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. మాంటేరూగారు తమ నియోజకవర్గమునందు పవ్యవసంపును, లాడుడ్ జార్జిగారికి ప్రత్యుత్తరము నొసగి యుండిరి. మరికొన్ని నెలలు గడవినపిమ్మట టోరీలు ప్రధాన మంత్రి కుత్తుకనేపట్టుకొనిరి. నీనాతి నీవరుగు బలియే (అనగా మాంటేరూగారిని బలియొసంగుట) కేవలము వృథాగా జరిగి మించెను

* * * * *
'మాంచెప్తరు గార్జియో' పత్రికయొక్క మాస్కోవిలేఖరి యాపత్రిక కిటుల వ్రాసెను:— నిరద్యోగుల కిదివర కొసంగబడుచుండిన ధన సహాయమును రద్దుపరచుచు సోవియట్ (రష్య) ప్రభుత్వమువారు ఆక్టోబరు నెల 10 వ తేదీనాడు గావించియుండిన యుత్తరము 'ఆరికజీతము' యను పత్రిక విమర్శించుచు, నిరద్యోగమును మాయమొనరించుటయే సోవియట్ ప్రభుత్వము సాధింపగలిగిన మహావిషయములలో నొకటి యని దెలుపుచున్నది. ప్రపంచమునందలి మరేదేశమునందును నిరుద్యోగ పరులకు ఈవిధమున పూర్తిగ పరిష్కరింపబడి యుండలేదు. ధనసహాయము సలిపివేయుటవలన మిగిలిన సామ్యు నిపుణులకాని కార్మికుల శిరోయొక వ్యాపారము నకు తగినవారినిగ జేయుటకు వినియోగింపబడును.

* * * * *
బ్రిటిషు ఆపెరాటోర్షాట్లకు ప్రభుత్వమువారు తగుమాత్రము ధనసహాయము గావించెదరని కామస్సుసభలో స్పష్టమౌగారు తెలిపిరి. పోస్టుమార్టరు జనరలుగారికిని, బ్రిటిషు వ్రాడ్ కాపైంగు కార్పొరేషను హాకిని యొడంబడిక కుదురుననియు, తదనుసారముగ నీసంవత్సరమునందు ప్రభుత్వమువారు 5000 పౌన్డులకు ధనసహాయము గావించెదరనియు వారు నూచించిరి. లండనున గరమందును, బహుటిపూయందును ఆపెరా బ్రాడుకాన్సు జరుగును. పురజలకుడా యా ప్రయత్నమునకు విలయు ధనసహాయమును కొంతమట్టుకు నొనరింపరు.

* * * * *
దక్షిణాఫ్రికాలో ఇంగ్లాండుయొక్క హాకవిషయముగ నుండుటకు సర్ హెర్బర్టు స్టానేగారు నిరూపించబడినట్లున్నాడు. సార్వభౌముని ప్రభుత్వమునందు సంస్కరణలు జరుగుట కింకను సెక్కుదు జనకారేమొనడుటకే నీరద్యోగము సాపించబడెను.

ఆంధ్రవత్తిక

1930 సం॥ నవంబరు 21-వ తేది

శుక్రవారము

* సైమనుకమిషను రిపోర్టు:

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు

II

ప్రభుత్వములలో సైమనుకమిషను రిపోర్టుపట్ల మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రొనగిన యభిప్రాయమును విమర్శించియుంటిమి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములలో శెల్ల, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన యభిప్రాయము ఎక్కువగా విశాలముగ నున్నదని చెప్పవచ్చును. బొంబాయిరాష్ట్రములో స్వరాజ్యోద్యమము ప్రబలముగ నుండుటచే, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సైమనుకమిషను రిపోర్టు సూచనలు ప్రజల సమాత్రము తృప్తిపరుపజాల వని ఎంచియుండుట విచిత్ర గాదు. శాసనసభ్యులు గానివారిని రాష్ట్రములలో మంత్రులుగ నియమింపగూడదని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఖండితముగ దెలిపిరి. గవర్నరు గారి కీయదలచిన అసాధారణాధికారములను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నను, కొలది మార్పులను సూచించుచున్నారు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు సైమను కమిషనువారు వర్తింపజేయదలచిన సూత్రములను, కేంద్రప్రభుత్వమునకుగూడ వర్తింపజేయవలయు నని, బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు. నియోజకవర్గమును మూడితలుగ పెంచవలయునని, వీరు కోరుచు రాష్ట్రములో రెండవ శాసనసభ యక్కరలేదని తెలిపిరి. కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదని సైమను కమిషనువారు చేసిన సూచనను వీరు ఆమోదించరయిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వము వారి విషయమై తెలిపిన యభిప్రాయము నిట పొందు పరచెదము.

“సైమను కమిషను రిపోర్టునందలి రెండవ అధ్యాయమునందు కేంద్రప్రభుత్వ విధానముగూర్చి గావింపబడిన సూచనలను బొంబాయి ప్రభుత్వము వారామోదించజాలరు. కేంద్రప్రభుత్వము బలముగ నుండవలయునని, కమిషనువారు దెలుపుచున్నారు. కాని, వీరి సూచన లట్లధిగతమునకు దారి జూపుననుట మిగుల సందేహము. గత పది సంవత్సరములలో కేంద్రప్రభుత్వము బాధ్యత లేకుండ మెలగెను. ప్రజాప్రతినిధులతో నిండిన భారతశాసనసభను కేంద్రప్రభుత్వ మెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. ఫలిత మేమయ్యెను? కేంద్రప్రభుత్వము బలముగ నుండుటకు బదులుగ కడు బలహీనమయ్యెను. ... ప్రస్తుతరాజకీయపరిస్థితులలో హాం డిస్ట్రాక్టు మొలను, శాసనసభకు బాధ్యత వహించెడి మంత్ర

* మొదటివ్యాసము 18 వ తేది పత్రికలో ప్రకటింపబడెను.

కీర్ముట చాల అపాయకర మనియు, ఇటులనే ఆర్థికశాఖను ప్రాన్యగరు జేయుటవలన హిందూ దేశపు ఆర్థిక స్థావరము పట్ల పెట్టబడిరార్థకు విశ్వాసము తగ్గుచనియు, ఆత్మేపణ జెప్పవచ్చును. కాని, యీ శాఖలను బాధ్యత గల మంత్రులకు ఒప్పించుటవలన గలిగెడి అపాయములను పాటింపక సంస్కరణముల మూలో ద్వేషమును ఆచరణలో బెట్టుట యవసర మని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు భావించుచున్నారు. రాష్ట్రీయములలో లా-ఆర్డరు శాఖను ఆర్థికశాఖను బాధ్యత గల మంత్రులవశము జేయుటకు, సైమను కమిషనువారు రంగీకరించినను సంగతిని గ్రహింపవలయును. కేంద్రప్రభుత్వమునందలి హాం మెంబరుకన్నన, రాష్ట్రీయములలో లా-ఆర్డరుల బాధ్యత గల ప్రభుత్వసభ్యుడు ఎక్కుడు అపాయముల నెదుర్కొనవలసి యుండును. రాష్ట్రీయములలోని ఆర్థికసభ్యులు నిర్వహింపవలసిన ప్రభుత్వపురాబడి, కేంద్ర ప్రభుత్వమున నిర్వహింపవలసిన రాబడికన్నను తక్కువ గాదు. రాష్ట్రీయములలో శాసనసభలకు బాధ్యతవహించెడి మంత్రుల కెట్టి శాఖలను ఒప్పగింప వీలగునో, భారతశాసనసభకు బాధ్యత వహించెడి మంత్రుల కెట్టి శాఖల ఒప్పగింప వీలులేదనుట అసంగత మగును.”

పై వాక్యముల బట్టి కేంద్రప్రభుత్వమునందలి ముఖ్యశాఖలను కొన్నింటిని శాసనసభకు బాధ్యత వహింపజేయుటకు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుచున్నారని విదితము గాగలదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విషయమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సూచనల నామోదించకుండుట శోచనీయము. ఇంపీరియల్ సైన్యమును, హిందూ దేశమున ఆంతరంగిక శాంతిని నిలుపుటకై యువమోగింపవలె నని, సైమను కమిషనువారు గావించిన సూచనను గూడ వీ రంగీకరింపరయిరి. ఇక, బొంబాయిరాష్ట్రమున సైమను కమిషను రిపోర్టుపట్ల ఎట్టి యభిప్రాయము ప్రబలియున్న దనుకొనకు, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు సరియగు జవాబిచ్చిరి. “బొంబాయిరాష్ట్ర మింపొద్దు పట్ల ఏకగ్రీవముగ వ్యతిరేకభావము జూపె” నని, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు స్పష్టపరచిరి. ఈ విషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దెలిపిన యాక్రింది యభిప్రాయమును పరికింపవచ్చును.

“సైమను కమిషను రిపోర్టుపట్ల ప్రాతికూల్యము ఏ కగ్రీవముగ వెలువడెను. రిపోర్టు సూచనలను పూర్తిగ తిరస్కరింపని చోటులలో గూడ అయ్యవి ఆశాభంగకరములనియు, దేశాభివృద్ధికి భంగకరములనియు, వర్ణింపబడెను. మితవాదులు సయితము వీనిపట్ల తీవ్రమగు ఆశాభంగము దెలిపిరి. అతివాదులు, తమ కీ రిపోర్టుతో సంబంధము లేదని దెలిపి, ప్రబలప్రాతికూల్యము జూపిరి. హిందూ దేశమున కిది అవమానకరము లనియు, దేశపరాధీనతను వెంచుట కిది సాధన మగుననియు, చాటిరి. మితవాదులును, రిస్పాన్సీవు సహకార పక్షము వారును, వణిక్సంఘమువారును, ఈ సిఫార్సులను నిరసించుటలో కొంచెము తక్కువ తీవ్రతను జూపిరి. పూర్వాచార్యులగు మహాత్మునియు లయినను అనుకూలురుగ లేరు. బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారి తమ ఆశాభంగమును బహిరంగముగ దెలిపిరి....వత్తి

కలు చాడ వైయభిప్రాయమును బోలు అభిప్రాయమునే తెలిపెక. పలుకుబడి లేనివి కొన్నిదప్ప, దేశభాషా ప్రతికలన్నియు, సైమను కమిషను రిపోర్టు సూచనలను, అసమ్మతము లనియు, ఇక్కాలమునకు బనికిరావనియు, దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకము లనియు దెలిపిరి. ఆంగ్లభాషలో ప్రచురింపబడు పత్రికలలో, ఇండియను డెయిలీ మెయిలు, బొంబాయి క్రానికలు పత్రికలు హిందూ దేశమున కిది అవమానకర మని నిరసించినవి. సైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక మాత్రము మితాభిప్రాయమును దెలిపెను. రాష్ట్రీయములకు సంబంధించిన సూచనలెక్కుడు విశాలముగ నున్నను, కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సూచనల నెల్లరును నిరసించకమానరనియు, కేంద్రప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సూచనలను మార్పుజేయవలసిన యవసరము గలదనియు, రౌండుటేబిలు సమావేశములో ఈ మార్పునుగూర్చి చర్చింపవలె ననియు, సైము పత్రిక సూచించెను.”

సైము ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక ఆంగ్లో-హైందవ పత్రిక యని గ్రహించుచో, ఇట్టి పత్రికగూడ సైమను కమిషను సూచనల నామోదించజాల దునచో, బొంబాయి రాష్ట్రమునందు వీని నామోదించువారు యూరపియనులలో గూడ లేరని, స్పష్ట మగుచున్నది. తమరాష్ట్రములో ప్రబలిన వ్యతిరేకభావమును బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ దెలిపినను, ఇట్టి వ్యతిరేకభావమే అన్ని రాష్ట్రములలోను గలదనుటకు సందియములేదు. హిందూ దేశ మంతయు సైమను కమిషను సూచనలను ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించినదియు, స్వరాజ్యమునకు కొరవడు సంస్కరణములను హిందూ దేశము కోరజాలదనియు, ఇంగ్లండు గ్రహించుట మేలు. ఇంకను సైమనుకమిషను రిపోర్టుతో ప్రాద్దుబుచ్చుటవలన, హిందూ దేశమునందు అసంతృప్తి ప్రబలమగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. మిగిలిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు దెలిపిన యభిప్రాయములను మరి యొకవ్యాసమున విమర్శించెదము.

రీడింగు ప్రభువుగారు :

రౌండుటేబిలు సమావేశము

హిందూ దేశమును పరిపాలించునపుడు, లా-ఆర్డరులనే ఇష్ట దైవములుగ చాటుచు, వేల కొలది దేశభక్తుల నిర్బంధములకు కారణభూతులు, రాజప్రతినిధిపదవిని చాలించుకొనిన విమృటగూడ హిందూ దేశాభ్యుదయమునకు అడ్డుదగులుటకై యావచ్చుకొని వినియోగించుచున్న రీడింగు ప్రభువుగారు రౌండుటేబిలు సమావేశమున గావించిన ప్రసంగము, వీలుప్రభువు ప్రసంగము కన్నను కొంచెము మెరుగుగనున్నను, భారతీయుల కోర్కెలకు విరుద్ధముగ నున్నదని విదితముగాగలదు. ప్రాచ్య దేశముల పరిస్థితులను గుర్తించిన కొలదియు, అయ్యవి త్వరితగతిన మార్పుజెందుచున్నటులు, రీడింగు ప్రభువుగారు కనిపెట్టిరి. ఇటుల కనిపెట్టినను, హిందూ దేశమునకు వెంటనే స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుటకు వీలు లేదని, వీరు భావించుచున్నారు. అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మను పదమునకు రీడింగు ప్రభువుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము స్పష్టార్థము లేదట. దీనిని వీరు దూరాదర్శముగ మాత్రము

భావించుచున్నాడు. దీనిని జేరుటకు మూడు ఎన్నియో ప్రశ్నలను పరిష్కరింపవలయును. అయినను భావితయులవై దయదలచి అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును దూర లక్ష్యముగ నంగీకరించుటకు రీడింగు ప్రభువు గారు సమ్మతించిరి. హిందూదేశము విషయమై మూడు బ్రిటిషు పక్షములవారును ఏకాభిప్రాయము దెలుపవలయు నని, రీడింగు ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. మూడు పక్షములును గలసి దెలిపెడి ఏకాభిప్రాయ మేతరున నుండునో యూహింపవచ్చును.

ఇతరవిషయములలో నెట్టి యభిప్రాయభేదములున్నను, హిందూదేశసమస్యవిషయమై ఏకాభిప్రాయమును తెలుపవలయు నని, లంకను టైముస్ పత్రిక కొంతకాలముక్రింద తెలిపియుండెను. తుదకు రాజప్రతినిధిని నియమించునపుడుగూడ, మూడుపక్షములవారికిని ఇష్టులగువారిని నియమింపవలెగాని, లేబరుపక్షప్రముఖుడే రాజప్రతినిధిగ నుండవలెనని లేబరు ప్రభుత్వము వారు పట్టుదల సూపగూడదని, టైముస్ పత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. హిందూదేశప్రశ్నవిషయమై లేబరులు, లేబరు, కన్సర్వేటివు పక్షములమధ్య ఎంచదగిన యభిప్రాయభేదము కనుపింపకున్నది. అందుచే రీడింగు ప్రభువుగారికోర్కేయే తుదకు నెగ్గవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున అధినివేశ రాజ్యములలో హిందూదేశమునకు స్థాన ముండవలయునని కోరుట రిత్తకోర్కే యని, రీడింగు ప్రభువుగారు చాటిరి. లేబరుపక్షమువారు గూడ ఇటులనే పలుకవలయునని, వీరియుద్దేశ్యము గాబోలు. సప్రాగారు గూడ కొన్ని మినహాయింపు లుండవలయు నని చెప్పటచే, తమవాదమునకు వీరు సప్రాగారి పాక్ష్యముల నాధారముగ గైకొనుచున్నారు. సైమను కమిషను రిపోర్టును నిరాకరింపగోరువారు, ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనమును, చదువవలె నని, వీరు గోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సైమను కమిషను రిపోర్టుతో దాదాపుగ నేకీభవించిండుకు, రీడింగు ప్రభువు గారికి సంతసము గలిగినది.

అందుచే రెంటిని అనుసరించి రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరుపవలయు నని, రీడింగు ప్రభువు గారు గోరుచున్నారు. పీలు ప్రభువుగారు గూడ సైమను రిపోర్టునే ఆధారముగ జేసికొనవలయునని తెలిపిరి. అందుచే లేబరులు కన్సర్వేటివు పక్షముల ప్రతినిధులీవిషయమై ఏకీభావము జూపి రని చెప్పవచ్చును. ఇక లేబరుపక్షమువారు రేమని చెప్పెదరో మాక్ష నాల్డు గారి ప్రసంగమునందు వెలువడగలదు. పీలు ప్రభువు గారికి భారతీయ ప్రతినిధులు సరియగు జవా బిచ్చి నట్లు, తా మంగీకరించెద మని, మాక్ష నాల్డుగారు చెప్పిరి. ఇది వీరు మనఃస్ఫూర్తిగ చెప్పిన సంగతియో, లేక దీర్ఘప్రసంగములను నిరోధించుటకు చెప్పిన సంగతియో ముందుగాని తెలియదు. పీలు ప్రభువుగారికి భారతీయ ప్రతినిధులు సరియగు జవా బిచ్చి యున్నచో, భారత దేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించుట కర్తవ్యమగును. అంతయుగాని, మధ్యమార్గ ముండజాలదు. సైమను కమిషను రిపోర్టు అంతరించె ననియు, ఇండియా ప్రభుత్వప్రకటనము ప్రస్తుతకాలమునకు పనికిరాదనియు, జిన్నా గారు గంభీరముగ చాటిరి. భారతీయులలో నీవిషయమై యెట్టి యభిప్రాయభేద ముండ

జూడ. కాంచుటేమిట సమావేశమునకు వెడలిన భారతీయ ప్రతినిధు లంగను సస్వస్వ గాఢస్థితి యవసరము చాటిరి. నిమ్నజాతుల పరిపథ యగు డాక్టరు అబ్బేదేవగుగారుగూడ, తమసంఘమునకు బ్రిటిషువారి నొసర్చిన మే లంతగ లేదనియు, తాము గూడ తత్క్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమునే కోరుచున్నామనియు, తెలిపిరి. హిందూమహమ్మదీయ ప్రతినిధులను ఇటులనే పలికిరి. అందుచే సాంఘిక విభేదములను స్వరాజ్యప్రదానమున కడ్డుబెట్టుటయు త్నము విజయము గాంచలేదని ఎంచవచ్చును. క్రైస్తవ ప్రతినిధి యగు కే. టి. పాలుగారు అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. భారతీయులలో నేసంఘమువారును నేపక్షము వారును ఇందుకు ప్రతికూలురు గారని గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టిస్థితిలో రీడింగు ప్రభువుగారు రింకను ప్రాతపాటనే పాడుట నిరర్థకము. కాంచుటేమిట సమావేశము హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించినను, భారతీయులు దానిని స్వప్రయత్న బలముద్వారా త్వరలో బడయకమానరు.

సి-క్లాసు ఖయిదీలు

సి. క్లాసు ఖయిదీల కష్టములను విడుదలయ్యున నిర్భాధితులు వివరించుటచే, యిపుడు అవి ఎక్కువగ బయల్పడుచున్నవి. దేశక్షోభస్థితిలో, అహింసా వ్రత మవలంబించి, పాటుపడినవారిని అభిప్రాయ భేదములకై శిక్షించినపుడు, అట్టివారియెడ గౌరవ ముతో మెలగుట యవసర మని, ప్రాజ్ఞు లంగీకరించెడి విషయమే. నాగరిక దేశములు దీయభిప్రాయ మామోదించబడుచునే యున్నది. కాని, హిందూ దేశమునందు భిన్నవైఖరి ప్రబలట, దేశదుస్థితికి ప్రబలనిదర్శనము. బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారు గూడ సి-క్లాసు ఖయిదీల దుస్థితిని గుర్తించి దానిని బయల్పరచి యున్నారు. తరగతుల విభజనము, మిగుల లోపభూ యిష్టముగ నున్నదని వారు దెలిపిరి. రాజకీయ నిర్బంధితుల సందరను బక్క-తరగతిలో జేర్చట యవసరము. రాజకీయ నిర్బంధితుల నెవ్వరో చెప్పవీలు లేదనుట, నిరర్థకము. వీరిసంఖ్య ఎంతయో గూడ, తమకు దెలియదని, కడచిన శాసనసభలో ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. సి-క్లాసు ఖయిదీల కష్టములు నివారణ చేయబడునని వీరు వాగ్దానము చేయరయిరి. ఖయిదీలకు పచ్చిబియ్యము నిచ్చుటకు సమ్మతింపరయిరి. తుదకు మజ్జిగ నిచ్చు విషయమున గూడ పరిశోధనల సలుపవలె ననిరి. ఇంతియగాక, సి-క్లాసు ఖయిదీలు మనియూర్డరులు పుచ్చుకొన గూడదను నిషేధము గలదని, నిర్భాధిముక్తులయినవారు దెలుపుచున్నారు. కారాగృహము నుండి విడుదలయ్యునపిమ్మట, ఇంటికి జేరువరకు రోజుకు నాల్గణాల భత్యము నిచ్చెదరట. పూటకు కనీసము ఆరణాలతోగాని భోజనమువెట్టని సందర్భములలో, రెండుపూటలను నాల్గణాలతో భుజించుట యసాధ్యమని తెలుపవక్కరలేదు. ఇంకను ఎన్నియో కష్టములు గల వని తెలియుచున్నది. వీనిని తొలగింపక కారాగృహపరిపాలనము సాష్టవముగ నున్నదని తెలిపినమాత్రాన విశ్వ సింహువారుండరు.

శ్రీధుయూనియను సంఘములు

1929-30 సంవత్సరపు శ్రీధుయూనియను సంఘపు రిపోర్టు ప్రకారము శివసాస్త్రిగారునందు రిజిస్టరయిన శ్రీధుయూనియను సంఘములు ౪౦ డ్రెండు గలవు. ఇవి యయినను సరియగుస్థితిలో లేవని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. కాని రిజిస్టరుగాని సంఘములకు గూడ తగుస్థాన మిచ్చినగాని, కాస్తి కులస్థితి యభివృద్ధి గాంచజాలదు. కాస్తికోవ్యమ మింకను చెన్నకాజభానియందు వైకవాన్యయగు దుండుటచే, కరివనియనుములను విధించుటవలన ప్రయోజనముండదు. నూతనసంవర్ధనమున మరె నాల్గు సంఘములు రిజిస్టరయినటుల, దెలుపబడినది.

బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారికి కలకత్తా మేయరు విందు

భారతస్వాతంత్ర్యోద్యమముయెడల వారి సానుభూతి కలకత్తా, నవంబరు 19:—“భారతదేశమునందలి పరిస్థితులను నేను విశేషముగా చూచితిని. సమగ్రముగా వింటిని. నేను రాష్ట్రదేశమునకు వెల్లిన తరువాత యాదేశములొని యనుభవములను ఉన్నవియున్నట్లు చెప్పట నావిధియైయున్నది. ఈదేశము నందలి ప్రజలలో నధికసంఖ్యాకులగు గల స్వాతంత్ర్యోచ్చా విషయమై గూడ నేను తెలుపగలకు అని బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారు కలకత్తా మేయరుగారి యాహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు నుపన్యసించిరి.

పత్రికాసంపాదకుల సభ

తరువాత బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారు పత్రికా సంపాదకులను కలిసి యుచ్చటించెను. ఈ సభకు శ్రీయుత రామానందభట్టి, కృష్ణమూర్తి, మాలావా ఆక్రమభాస్, విజయరఘవాన్, జె. సి. గుప్తా, డాక్టరు నరేంద్ర ప్రసాద్, మృదాల కాంతిబోసుగారలు వచ్చి బ్రెన్ ఆర్డినేషన్ మూలకముగాను, ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనలను యిష్టము వచ్చినట్లు ఆసీనేయుట వలనను భారతదేశమునందలి పత్రికలకు ముఖ్యముగా సంగ దేశీయ పత్రికలప గలగుచున్న యిబ్బందులను స్పష్టపరిచిరి. ఈవిషయమై బ్రిటిషువారికి తాను తెలియజేసెదనని బ్రెయిల్సు ఫర్డుగారు చెప్పిరి.

బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారి యితర కార్యక్రమము

బ్రెయిల్సు ఫర్డు గారు రోజంతయు చాలతీరిక లేక యుండిరి. కార్యక్రమవారి శిశువుల కాలలను, మాడతో ఉచిత పాఠశాలలను వారు దర్శించిరి. అఖిలభారత ప్రేక్షియూనియన్ కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులను గూడ ఆయన కలిసికొని యా సంస్థ యెడల ఆంగ్ల ప్రేక్షియూనియన్ కాంగ్రెస్ వారి వైఖరిని వారితో వచ్చింది. ఈనాడు మధ్యాహ్నము వారు జనపవార యంత్రాలయపరిసరమున, హులీయండ్లకు దర్శించి నిర్ణాత బోయెను. (ప్రీ ప్రెస్.)

నారీమరుగుదలపై దాడి

న్యాయవాదిగా తొలగించుటకు పన్నాగము బొంబాయి, నవంబరు 20:— సి. యస్. నారీమరు గుని హైకోర్టు న్యాయవాదివృత్తినుండి తొలగింపబడుట కోకపన్నగడ గలదని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతోద్యమయన మూడవసారి శిక్షింపబడి నారీమరుగుదల నాసిక జైలులందు కారాగారక్షేమ ననుభవించుచున్నాడు. తొందరలో ప్రభుత్వ మువారి స్పీడరు, నారీమరుగారి నెండువారలగింపకూడదో కోరుచు ఉత్తరవాసగవలెనని హైకోర్టును ప్రార్థించెదరట. స్థానిక న్యాయవాదులలో నిడి సంఘనము కలిగించినది. (ప్రీ ప్రెస్.)

కుంకుమబొట్టు పెట్టుకొనుటకు శ్రీమంత్రులకు అనుమతి

బొంబాయి, నవంబరు 20:— కారాగారములందున్న విడువరాండ్రును కుంకుమబొట్టు పెట్టుకొననీయవలసినదిగా బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు శిక్షకన్విటికిని ఉత్తరువుపంపి నట్లు ప్రభుత్వప్రచురణ ప్రసర్తకుడు తెలియజేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్.)

3000 మిల్లు కార్డుకుల సమ్మె

జీతముల తగ్గింపు ఫలము బొంబాయి, నవంబరు 20:— నారీమరుగారు జీతములను 3000 మిల్లు పనికాలము కొను పుచ్చుకొన గాక యింక జీతములలో తగ్గింపని తెలియజేయుచున్నాడు. కాని, మిల్లు కార్డు హత్త లిది సరిగాదనుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్. స్పెషల్)

ప్రజాసభ

చెన్నపురి యందు దీపములు వెలిగించు వేళ
శుభ శనివారము 22వ తేదీ సాయం. 6-9 గం.
ఆదివారము 23వ తేదీ సాయం 6-9 గం

దక్షిణ ఇండియా వైశ్యసంఘము-మదరాసు:-
సంఘముయొక్క కార్యనిర్వహణకు సంబంధించిన
సంఘభవనమునందు 1930 సం. నవంబరు 23 వ తేదీ ఆదివారము
ఉదయం 8-10 గంటలకు జరుగును. గౌరవకార్యదర్శి.

మద్రాసు కార్యకర్తల సంఘము సంగీత
కార్యక్రమము
(పరిశోధన సాయం. 5-8 గం. నుండి 7 గం. వరకు)
(తిరువల్లి కే. జి. సమన్వయము)

శుభ సాయంకాలము శ్రీ వడివేలూరు నాదార గార-దక్షిణ
ఇండియా సంగీతము (గాత్రము).

చెన్నపురి సారస్వతపరిషత్తు:- పరిషత్తు
సాంవత్సరికత్వము రాబోవు 23 వ తేదీ ఆదివారము సాయం.
4 గం.ల ముత్తై తలపాళి నుండి మద్రాసు కార్యకర్తల
సభకు జరుగును. శ్రీ బి. జి. సంగీత గారు బార్-ఆల్
లా ఉపన్యసింపెదరు. తల్లి నెంట్ల కలనల్ ఏ. జిల్లా. పాటకు
గారు యం. సి. అధ్యక్షత వహించెదరు.

టి. టి. వి. హైస్కూలు బాలభటుల ప్రదర్శనము:- టి. టి. వి. హైస్కూలు
బాలభటుల ప్రదర్శనము రాబోవు 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3-5 గం. చెన్నపురి
కృష్ణ ప్రయాణికుల సంతకాగ్రహణమునందు జరుగును. హాసే
మగారు బార్-ఆల్ లా చెంగలపల్లి కలెక్టరు అధ్యక్షత
వహించెదరు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:- పై సభ యజమా
న్యమున శుభ సాయం. 5 గం. గోపాలనాయకుల పాఠశాల
యందు శ్రీహన్ శ్రీరంగం శతశాపచార్యులవారు "గజేంద్రమా
తము, అమృతమధనము, లక్ష్మీకళ్యాణము" పాఠికథా కాలక్షే
పమును జరిపెదరు.

మైలాపూరు రసికరంజని సభ:- పైసభ యజ
మాన్యమున శుభ సాయం 5 గం మైలాపూరునందు సుందరేశ్వర
మహాలలో శ్రీ టి. పి. కళ్యాణరామశాస్త్రి బి. ఎ. బి.
యల్. గారు, మరయు, విశ్వం, పంజా, అను యిరువురు హరి
దాసులును కలిసి "సులోచనోపాఖ్యానము" కాలక్షేపమును
గావించెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ఉపన్యాసము:-
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ యజమాన్యమున మద్రాసు కేరళా
డి కళాశాలయందు సంగీతకర్తల శ్రీ శ్రీ పి. సాంబమూ
ర్తి బి. ఎ. బి. యల్. గారు త్యాగరాజస్వామిలవారి గానక
ళావిశేషములను, యీ నెల 24, 26, 28, 30 తేదీలకు 1 తేదీలం
కు, 4 ఉపన్యాసము లు సాగెదరు.

మద్రాసు స్త్రీల విద్యా విషయక సంఘ సం
స్కార మహాసభ-అఖిల భారత స్త్రీ విద్యా విషయక సం
ఘ సంస్కార మహాసభయొక్క మద్రాసు శాఖయొక్క 5 వ
సార్వత్రిక సమావేశము ఎన్నూరు మ్యాజియము తియేటరునందు
నవంబరు 22 వ తేదీన ఉదయం 10 గం. మొదలు సాయంత్రం
5-80 గం. వరకు జరుగును. తిరువాన్కూరు జూనియరు మహా
రాణిగారు అధ్యక్షత వహించురు.

రాకపోకలు:- వెంకటగిరి మహారాజుగారు నేటి
ఉదయమున వెంకటగిరికి వెళ్లిరి.

కె. సి. రామమినకా గారు యం. యల్. సి. నిన్న
రాత్రి కాలికట్టునకు వెళ్లిరి.

రా. బి. యెల్లప్పచెట్టియార్ గారు నిన్న రాత్రి నేలము
నకు వెళ్లిరి.

ఇ. హెచ్. యం. బసవగారు నిన్న రాత్రి మేటుపాలె
నకు వెళ్లిరి.

కొంగుంటి రాజుగారు నేటి ఉదయమున చెన్నపురికి
వచ్చిరి.

రాజకీయనిర్బంధములు

కోదండరామ రెడ్డిగారి విడుదల

వేలూరు, నవంబరు 21:- ఉత్తర ఆంధ్రుడు జిల్లా
నాయకునిగ తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఎన్నికలకు వారితో
నియమించబడిన శ్రీ ఆకలి ఆనందాచారిగారు ఎ. గోపాల
య్యంగారితో కూడ యీ పూరు వచ్చి నేడు జైలులో
అల్లూరు న్యాయాధికారిగారు, నడి పల్లి తిలకవింశా (ప.
గోదావరి) కట్టిపోయి న్యాయకార్యకర్తల గౌరవము మాదిరి.
వారంవరకు కులాపాగానే యున్నారని. ఎం. ఆదివారమున
గారు (కుటుంబ) 18 నెలలు శిక్ష నడపించియున్నవారు
బర్హాద ఆర్థిపురంజెయిలనుండి యీ పూరు జైలులను నేడు
మార్చబడిరి.

కోదండరామ రెడ్డిగారు (నెల్లూరు) నేడు 2 గం. విడుదల
చేయబడిరి.

గోపాలకృష్ణ గారు, శ్రీ మతి సరస్వతమ్మగారు,
ఇ. కృష్ణయ్యగారు (మదరాసు) నవంబరు 26, 29, డిసెంబరు
1 వ తేదీలందు విడుదల చేయబడుదురు. (సిక విలేఖరి)

ఒంగోలు వెంకటరామయ్యగారు

వీరు కడప జైలులో సి. తరగతి వై దీగా నుండి
రనియు, వీరిని మెంటలు వార్డులో నుంచరియు, రాజకీయ
వై దీలగుడ జూడనిచ్చుట లేదనియు, వారికి పిచ్చి లేదుగాని,
పిచ్చివారు ఒకసారి కొట్టుటచే పిచ్చివారి గదిలో జైలులగు
రంబుల విచారకరమనియు, యీమధ్యనే ఆ జైలులనుండి
విడుదలైన వి. గజేంద్రమాయ మన్నానిగారు వాయుమన్నార.

ఆంధ్ర స్త్రీల రాష్ట్రీయసభ

బ దరలో జరుగును-రాజమహేంద్ర వరములో
గోదావరి జిల్లా స్త్రీల సమావేశము మూత్రమే

జరుగును
స్త్రీమతులు దామెల్ల కమలరత్నమ్మ పెద్దాడ కామే
శ్వరమ్మగారి క్రింది సమరణవార్తను ప్రకటనము బంపి
యున్నారు. ఈ నెల 26 వ తేదీన రాజమహేంద్రవరమున ఆంధ్ర
స్త్రీల రాష్ట్రీయసభ జరుగునని 18 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్
ప్రకటించియుంటిమి. కాని, డి సెంబరు 6, 7 తేదీలందు మచిలీ
పట్టణ బుదరు ముల్ ఆంధ్రస్త్రీల రాష్ట్రీయ సభ జరుగనని
యావట్టు నందలి వారీమణులు ప్రకటించియున్నారు. గాన,
రాజమహేంద్రవరమునందు జరుపబడిన సమావేశమును గోదా
వరి జిల్లా స్త్రీలవిద్యా, సాంఘిక సమావేశము క్రింద మార్చి నేయ
నిచ్చటి యాహ్వానసంఘమువారు తీర్మానించియున్నారు.

బ దరలోని యాహ్వానసంఘమువారు ప్రకటించి యున్న
రీతిని రాష్ట్రీయసమావేశ మాపట్టణమునందు డి సెంబరు 6, 7
తేదీల జరుగును.

గోదావరి జిల్లా సమావేశము 22 వ తేదీన రాజ
మహేంద్రవరములో జరుగును.

ప్రతినిధుల సౌకర్యము కొరకై యే గొట్టు
వీరేశలింగం హైస్కూలులో ప్రతినిధులకు బస యేర్పాటు
చేయబడును. సమావేశమునకు రావలసినవారు కార్యసర్పి
యగు దామెల్ల కమలరత్నమ్మ (దామెల్ల చావ్, రాజ
మహేంద్రవరం) గారికి యాసంగతి తెలియజేయు ప్రార్థితులు.

దక్షిణదేశమును సీటివరదలు

సహాయనిధికి కలకత్తా నగరవాసులు తోడ్పడుట
ఈ నెల 16 వ తేదీన కలకత్తా నగరమునందలి ఇండియన్
సు అసోసియేషను హాలులో నొక బహిరంగ సభ
సర్ దేవ ప్రసాద సర్వాధికారి గారి యధ్యక్షతన
జరుపబడి, దక్షిణదేశములో నిటీవల నరదలన
నష్టము పొందినవారికి కలకత్తా నగరవాసుల సాహధుతి ప్రక
టించబడినది. వారికొక కొక సహాయనిధి నేర్పాటుచేయుటకు
గాను నివారణసంఘ మొకటి యేర్పడినది. ఈసంఘము మద్రా
సునంద దేవుడియొక్క యితరనివారణసంఘములతో తోడ్పడుట
కు నిశ్చయించెను.

పై సభలో 800 రూపాయల చందా యేర్పడినది.

కారదానది వరదలు

విశాఖపట్నం జిల్లా

మదరాసు, నవంబరు 20:- విశాఖపట్నం జిల్లాలో
కారదా నది వరదలు వచ్చెననియు, అనకాపల్లి వంతెనవద్ద
కోడు గండ్లెత్తడెను. వివరములు తెలియవు. (ఆ. ప్రె.)

గుడారి ఆనికట్టు గండ్లు పడుట

మదరాసు నవం 21:- (కారదానది వడలగుట్టి)
యీ పురు చేరినవార్తబట్టి, నీరు తగ్గునున్నదనియు, గుడారి
ఆనికట్టుమాత్రము గండ్లు పడినదనియు, సహాయపు తీర్మానములు
చేయ నవసరములేదనియు తెలిసెను. (ఆ. ప్రె.)

ఒకసవరను (పాను) ఈనాము

19-11-30 తేదీ ఉదయము మద్రాసు నెల్లూరు స్టేషను
కువచ్చిన వాత్రే గు పే నెంజరుబండిలో శ్రీ కాలిహస్తి ఆర్య
వైద్య తిరియో గాన ధర్మపత్రమును సంబంధించిన బ్రహ్మడిడు
యితర పత్రములను పారబోయిన నదిలిపిచ్చిని. సదగు కాగి
తమును నాకు చేర్చిన వారికి కైరీతి యీ నాము యివ్వబడును.

మద్రాసు సుబహ్మణ్యం శెట్టి,
నెం 62 గడ్డంగిగిది, మద్రాసు.

గవర్నరుగారు

మదరాసు నవంబరు 21:- గవర్నరుగారు, కార్యదర్శి
తోగూడ తిరువనాపల్లి, కంబాళాను జిల్లాలలో వలసల పరిస్థి
తుల బాటలకు నిన్న రాత్రి స్పెషలు రైలుపై బోయిరి.
(ఆ. ప్రె.)

మదరాసు జడ్జి

గిల్బర్టు స్ట్రీటు గారు కార్యదర్శి, మదరాసు హైకోర్టు
జడ్జిగ నియమించుటకు సార్యభూము డంగీకరించెను.
(ఆ. ప్రె.)

విన్నపము

ఇప్పుడు సందిగావర్ యేర్పడినదనియు, భారతదేశ మహా
సభకు తోడ్పడుదనియు, దేశస్వాతంత్ర్యవిజయమునకు సహాయ
మొనరుదనియు, ఖద్దరు, స్వదేశీవస్త్రమునే కొనుదనియు,
విదేశీవస్త్రములను కొనవలదనియు, స్వదేశీవస్తువులనే కొనుదని
యు, బ్రిటిషువస్తువులను కొనవలదనియు, జాతీయపతాకను
గౌరవింపుదనియు, ప్రతి నెల ఆఖరువారము ఉదయము 8 గం
టలకు జాతీయపతాకావధార మాచరింపుదనియు, ఎన్. సత్య
మూర్తిగారు, తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు, (వాయు
మన్నార.

మద్రాసు రాష్ట్రీయపాలా పనివారల సంఘము:-
రాబోవు డిసెంబరు నెలలో మద్రాసు నగరమున దర్శింపవన్న
హాన్. ఏ. సాము పోస్టు అందు తెలిగొన్న దైత్యరు-జన
రలు గారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకును, వారియెదుట
తమకష్టములను విన్నవించుటకు రెండు రాయబారవర్గములను పం
పుటకును తమయొక్క 11 వ రాష్ట్రీయ మహాసభను డిసెంబరు
ఆఖరువారములో జరుపుటకును తీర్మానించెను.

మోటారు బండి ప్రమాదము:- మొన్న సా
యంకాలమున నొక మోటారుబస్సు పెరంబూరుకు బోవుచుం
డగా రత్న బజారులోద్దమిద దారికడ్డముగా నడుచుచుండిన
యొక 12 సం. బాలుని ఆ కస్మికముగా
త్రొక్కుటచేత నతడు తలకును మెరకకుం చెను.
ఈ ప్రమాదమునకు మోటారు బస్సు డ్రైవరుయొక్క
అజాగ్రత్త కొంతవరకు కారణ మగుటచేత నతడు అరెస్టు చేయ
బడి జామీనుపై విడిచిపెట్టబడి యున్నాడు. ఇతడు త్వర
లోనే మేజిస్ట్రేటునెదుట విచారణకు పెట్టబడును.
(ఆ. ప్రె.)

డక్కా విశ్వవిద్యాలయము ముస్లిము విద్యార్థులు భోజ
నము బాగులేదని నవంబరు 18 నుండి నిరశనవ్రతము బూసిరి.
(శ్రీ ప్రె.)

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఘోరహత్య

నవంబరు నెల 20 తేదీ:- మొన్నటిరాత్రి గునుపూరి
గోవిందయ్య అనువైశ్యుని ఏకపుత్రుడైన 10 యేండ్ల బాలుని
దేహముమీదనుండు నగలను హరించవలయునను పుద్దేశ్యముతో
పండ్లు బొమ్మలు యిచ్చెదమను మిషతో యేకాంతగృహమునకు
తీసుకొనివెళ్లి కొందరు హంతకులు ఆనగలను హరించి బాలని
గొంతు పిసికివైచి శవమును పాలములోనుండు పాడుబావిలో
వదలెనెరి. ఈ సందర్భమున కొంతమంది మహమ్మదీయ యువ
కులు బలిజెలు అరెస్టు చేయబడిరి. వారిలో నొక మహమ్మదీ
యుడు పోలీసువారికి సామ్మి పూడ్చిపెట్టబడిన స్థలమును చూ
పెను. నగలు ఘనము రూ 100 లు విలువచేయగలవనియు చా
లా భాగము చిక్కినవనియు తెలియదున్నది. పోలీసువారు
కేసును శ్రద్ధతో దరీతువు చేయుచున్నారు. విచారణమీద
యింకను మరికొందరిని అరెస్టుచేయు ప్రయత్నములు జరుగు
చున్నవి.

(10)

డి. బి. కె. పి. చానుని మోహనాచార్య

చెన్ననగరము నందేగాక రాష్ట్రముం దైనను పోలీసు వారు ప్రజలను నడులందు భయోత్పాతమును గల్గించుటకై ప్రజల బాధించి కేగాని చట్టసమ్మతముగ వర్తింతునని, ఆంధ్ర దేశమున విజ్ఞానమునకు కేంద్రమగు ఆంగలా రను గ్రామములో పోలీసువారు ప్రేమితులను వివక్షతలేక నెల్లరను బాధించి రనిరి. ఈ పోలీసువారి చర్యలను విచారించుటకు ఒక సంఘ మేర్పాటుచే విచారణగావించి ప్రభుత్వమునకును, జిల్లా కలెక్టరు గారికిని రిపోర్టు పంపియుండిరి. అందుపై ప్రభుత్వమువా రేమి చర్యకొనెనో తెలిసికొన గోరెరి. బెజవాడలోని వ్యాయాపి మొక్కకు ఖద్దరు ధరించినందులకొక పోలీసు జవానుచే నిఘోషముగ జేయబడిరి. ఈ విషయము జిల్లా కలెక్టరుగారికి తెలియ జేయబడగా కలెక్టరుగారు పోలీసు జవానును 12 రూప్యముల జనుముతి నిచ్చి పంపి కేసిరని చెప్పబడినది. (నవ్వు) ఇది జను కానినో యధార్థము కావని హోము మెంబరుగారు తెలుప వలెయైనా ననిరి.

భారతీయ కార్యకర్తాహ్వానకసమితిలు తమ యూరపీయను సోదర
సమితిలను సంతోషపెట్టుటకై ఆ సకల ప్రజాప్రతినిధుల కార్యము
లను చేయుచున్నామనట సమితి కందలి హామీ మొదలుగా
రహిరి. వట్టుగాను దంతటను ప్రజల శాంతిసంరక్షణలు కంకిత
బను శుభద్రవ్యతయగుచుండు అభివృద్ధి సభలను జనప్రభుల సంత
మాత్రమును యొక్క సమితియు కందలియు, తిరుపతి క్లబ్బి
సమితి తీరతన జరిగిన సభకు వేలకొలది ప్రజలను, చూత్ర
సంఘి మిల్లు మాలీనుల అరదొచ్చి రనియూ, వాలీను కార్మి
కార్మి రహస్యపరీక్షలు బలమును సాక్ష్యము కలదనియు, రాష్ట్ర
రహస్యపరీక్షలు పాలీనువారు సమావేశమును చేదర గొట్టుట
తప్పని సరియనియు, అట్లు శాంతిని వెలకొల్పుటలో
నిరస రాష్ట్ర తెలలైన బాధల నందిన నో
అట్టివానికై తాము మిగుల చింతించుచున్నారనియు,

(७. ३.)

వ్యవహారములు

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

సత్యాగ్రహము విడుదల

ఏలూరు, నవంబరు 18:—ఏలూరు సత్యాగ్రహ శిబిర మునుండి విశాఖపట్టణమున కేగి అచ్చట అరెస్టు అయి శిక్షింప బడిన పి. గోదావరిజిల్లా శాంతిసైనికులు బాపిరాజు, రామా రావు, కోటిశ్యామరావుగారు మున్నగువారు తమకు నిధింపబడిన ఆరునెలల శిక్షను అనుభవించి వేలూరు, కన్నూరు, బళ్లారిజైల్ల నుండి ఈనెల 15 తేదీన విడుదలయ్యారు. వేలూరు, బళ్లారిజైల్ల నుండి విడుదలయైనవారు సుమారు 10 మంది నిన్నటికి ఏలూరు వకు విచ్చేసిరి. వారందరూ ఆరోగ్యముగను, ఉత్సాహముగను యున్నారు. వారిలో కొందరికి జైల్లోనికి వెళ్ళిరప్పటికంటె ఇప్పుడు భూకము (బరఫు) పెచ్చినది.

గాలి, వర్షము

ఏలూరునందును పరిసరప్రాంతములలోను నిన్న ఉదయ మునుండి వర్షము ప్రారంభించెను. నిన్న రాత్రి అశ్వినికముగా వర్షించెను. దీనికితోడు పెనుగాలి వీచుచుండెను. ఇప్పుడిగాలి వర్షములవలన పంటలకు చాలవత్తము కలుగు నని చెప్పుటకును న్నది. శీతీయదశమున 6-80 గంటల వరకు వర్షము మెయిలు ముడుగుంటలు అలభ్యముగా ఇచ్చుటకు వచ్చినది.

గుడివాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

తుపానుగాలి

నవంబరు 19:—సోమవారం పుడకుం లగాయతు మంగళవారం మధ్యాహ్నము వరకును వర్షముతో కూడిన పెను గాలి వీచుచుండెను. కొలది రోజులలో కొంతవచ్చు వర్షము లకు తీరని నష్టము సంభవించెను. చాలవోట్ల యిండ్ల మట్టి గోడలు పడిపోయెను. విరిగిపోయిన చెట్లొమ్మలను, పడిపో యిన చెట్లను పలుచోట్ల కన్పించుచుండెను. అసోసా సాం ప్రదాయమువారి భవనముల కొంతభాగము కూలిపోయెను.

గృహనిర్మాణ సంఘము

వైసంఘమునకు నూతన ఉద్యోగియును వెస్టుకొను నిమిత్తము, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు శ్రీ మంత శివలెంక పున్నయ్య పంతులు బి. ఏ. గారి అధ్యక్షతన గత గురు వారం రోజున సమావేశమై శ్రీయుతులు శివలెంక పున్నయ్య పంతులు, చోడవరపు సుబ్బారావు పంతులు గార్లను క్రమ ముగా అధ్యక్షులుగను, కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనిరి.

అర్చన బ్యాంకు

గత శనివారము సాయంకాలము శ్రీయుత బోడవరపు సుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతన, అర్చనబ్యాంకు డైరె క్టర్ల సమావేశము జరిగెను. అందు డిసెంబరు 6 వ తేదీన ఆడిటు సర్టిఫికేట్టును విచారించుటకు గాను మహాజనసభ జరుపుటకు తీర్మానింపబడెను.

ధన్యంతరి జయంతి

వైద్య విద్యార్థి వి. వి. యల్. నరసింహాచార్యులు శ్రీ గు. తమ ఆశ్రయ ఆయుర్వేదపర్యవేక్షకుడు నిన్నటిదినము శ్రీ ధన్యంతరి జయంత్యుత్సవమును ఉచితరీతిని జరిపిరి.

వెద్దాపురం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

గురుమూర్తిగారి అప్పీలు

పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి క్రిమినల్ అపీలు 100 అఫ్ 80 లో వెద్దాపురం డివిజన్ అధికారిగారు క్రిందికొద్దొత్తును భాయముచేయుచు చెప్పిన తీర్పునందలి ముఖ్యాంశములు:—ఈ కేసులో అపీలెంట్ రాజమండ్రి సబు మేజిస్ట్రేటుగారు తన ఫైలలోని క్రిమినలు కేసు 884 అఫ్ 80 ద్వారా పీసెల్ కోడు 186 సెక్షన్ క్రింద ముద్దాయి 8 నెలలు కఠిన శిక్షయు రు 200 లు జరిమానా చెల్లించునట్లును తప్పినయెడల మరి మూడువారములు అధికశిక్ష ననుభవించునట్లును శిక్ష విధింప జేసెను. తాను నేరము నేయలేదనియు పోలీసుకు అటంకము కలుగజేయలేదనియు వాదన పెట్టబడెను. DW 1 గారి భార్య రుక్మతను చికిత్సచేయుటకై వారి యింటికి ఇల్లియొండె ననియు, పోలీసువారి కీతనియందుగల ద్వేషముచే నీకేసు పెట్ట

బడెననియు మొదలగు సంగతులు వాదించబడెను. PW 2 వంటి యాత్యవస్థాపకముల పోలీసు యావోగ్ నాన్ కోఆపరేటరు నై ఎవ్వడైనను ఏ విధమున ప్రేమయు గలిగి యుండకపోవుట విచిత్రము. పోలీసులచే పరిశోధించ బడిన గృహమును ముద్ద యా చొచ్చుకొని పోవునని డిప్యూటీ మున్సిరం టెండెంటు కలె క్టరు తలచి యుండరని యెంచుటకు కారణము లేక పోలేదు. లగ్నూ ము యి దువై ద్యము నిమిత్తము వెల్లియుం డెను కాని యింకా కేసంతయు నన త్కీ మే యను వాదన బడువనరదు. ఆ ప్రదేశమునకు డిప్యూటీ మున్సిరం డెంటు యి రాక పూర్వము ముద్దాయి వైశేతము చేసియుండెను. కాని ముద్దాయి వైద్యముకొనుట వెడలియుంట ఉపగతము. రోగియొక్క భర్త ఆదివారమునకు ఏలూరు వెళ్ళి యుండెను. పోలీసు సబు ఇన్స్పెక్టరు యాగృహమును రోగిని చూచి యుండలేదని ప్రమాదము చేసెను. అట్టిసెలిలో వైద్యము నిమిత్తము ముద్దాయి యచ్చటకు వెల్లియుండలేదు. అట్లెనను యింటిసోదా పూర్తియగువరకు వేచియుండక పోవుటకు గల యావత్కత గోచరించుటలేదు. రోగి భర్త ఆగ్రహమును వెల్లియుండుటచే నట్లు సింహాన్వితమైనట్టి గుహా చెంతకు బోవు నగత్యము ముద్దాయికి కలిగియుండెనని యెంచుట దూరదృష్టి కాదు. రామాదని సలహానకు వచ్చి నిరోధము కలిగించునట్టి ముద్దాయియొక్క దృఢసంకల్పము PW 2 వంటి యావోగ్ ని వచ్చి చెయ్యవట్టుకు నీలికి తీసికవచ్చెననదియే చెప్పుచున్నది. ముద్దాయి క్రూర్యముగ బోక్సముగ్గులకు జేసికొనబడెననియు నిర్దోషిణ్యముగ కొట్టబడెననియు ముద్దాయి తరపున వాదించ బడెను. సబు ఇన్స్పెక్టరుయొక్క స్నేహపూర్వకచరణలను, బ్రతిమాలు మాటలను డిప్యూటీ మున్సిరం డెంటుగారి పేరు పూర్వకపు బయటలను, ముద్దాయికి పనికిరానవచ్చున వ్యా యపూర్వకపు మాటలు కన్న కొంత కఠినచర్యయే పోలీసు సో దాకు కలిగిన నిర్బంధమును తొలగించుటకు యవసరమగుచు న్నది. కావున కొంత బలమున కేయ్యకొని బడినచో నది ఇచ్చట వాదించబడరాదను. ముద్దాయియొక్క ప్రతిబంధక చర్యయందు పోలీసుకు బుద్ధిపూర్వకముగ నిర్బంధము కలిగింపబడినట్లు చూడమని ముద్దాయి తరపున వాదించబడె ను. ఇంటియందు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు సోదా చేయుచుండెను. బయట పోలీసు బుంచబడిరి. ఇంతలో పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ముద్దాయిని లోపల ప్రవేశింపవలదని చెప్పుచుండిన మాటలు వి నుచుండెను. కాని యతడు యింటి లోనికి చొచ్చుకొని నవచ్చి సబుఇన్స్పెక్టరుగారి దృష్టిని మరలించెను. ఆయన చే యుచున్న తనవనిని మూసికేసెను. ఇదివ్యాధ్యదృష్టియందు నిజ ముగ ప్రతిబంధకచర్యయే. నిర్బంధమున పడమును నిర్వచించుచు గౌరవగారి ఇ. పి. సి లో నిర్బంధము కలిగించుటకు, నేరహర కబలము ప్రయోగింపబడ నవసరము లేదని చెప్పబడినది. మరియు సోదాయంబలి మధ్యన ర్షిమరా నామనిషి గాడని మొదలగు వాద నలు పెట్టబడెను. సోదాచెల్లదగినదాయన నంశవిషయ విచా రింపబడుటలేదు. అతడు సోదా తనకు తెలియదని వాదించుట యరవిహీనము. అతడు సోదా సంగతి తెలిసి యుండియే ఇంటి లోనికి చొచ్చుకొని వెల్లియుండెను. ముద్దాయియొక్క శాంతి గుణము ప్రబలమైన నిర్బంధము కాదని వాదించబడెను. బుద్ధిపూ ర్వకముగ ప్రవేశము వెడలిపోవుట కిష్టములేని దృఢసంకల్పము ఇవన్నియు నతనివత్తుమన కాంతిగుణములుకావు. అవి యతని పట్టుదలను వెల్లడించుచున్నది. నిర్బంధము కలుగజేయవలెనను యుద్దేశముతో ముద్దాయి యచ్చటకు వెడలిపట్టు ఫీర్మాది తరపున రుజువుకాలేదని వాదించబడెను. ప్రభుత్వోద్యోగికి నిర్బంధము కలుగజేయుటను నమ్మించుటకు ఒకని దుశ్చర్య రుజువు కానన సరములేదు. సబు మేజిస్ట్రేటు కడు ప్రవక్తముగ విచారణ కొట్టి వేసినది నిజమేకాని సాత్త్వమునంతయు నెంచియుండెను. నిష్క్రమగ విచారించబడినట్లు నే నూహించుదును. శిక్ష తగ్గింప బడుటకు వాదించబడెనుకాని లా ఆర్డరు కొనసాగుటకు ప్రతిబం ధకము కలిగించుచున్న చర్యల విషయమై ఖతినముగ శిక్షింప బడిన యావత్కతను గమనించునప్పుడు ఈ విషయమై నేను బోక్సము కలుగజేసికొనను. కావున యీ అపీలు కొట్టివేయు చున్నాను.

కాలమానము

నిన్నటినుండి వర్షము తిరిగి ప్రారంభమై తెరిపిలేకుండగ నిర్మించుచున్నది. ఇచ్చట జరుగుచుండిన కార్తీకమాసపు పంకిర్పణలకు కొంతయంతంకము కలుగుచున్నదని యనుకొనుచున్నాడు. వీరి సభ్యములకు చాలానష్టము కలుగుచున్న దనుచున్నాడు.

ఒకనవరణ

20 వ తేదీ గురువారము ఆంధ్రపత్రికయందు చెన్నపురి కాసనసభా కార్యక్రమ రిపోర్టునందు శ్రీ గానాల రామమూర్తి గారు గావించిన యువస్వాస్థ్య పందర్బముతో “శ్రీ యువశ్రేణి కేవలగిరావుపంతులుగారిని” అనటము మారుగ “శ్రీ కేవలగి రావు నాయుడుగారిని” అని ప్రమాదవశమన ముద్రింపబడి నది కావున పైవిధముగ సవరించుకొని పదుపుకొనవలెను.

పంజాబు నాయకులు రిమాండు చేయబడుట పండిత సంతానమేగారు లాహోరు పోలీసు కాలాలో నుంచబడుట లాహోరు, నవంబరు 19:—జమనోత్ స్మార్తకదిన్తోత్సవ పండ్లమున ఆరెస్టుచేయబడిన లాహోరునివాసు, పండిత సంతానమే మున్నగువారు మేజిస్ట్రేటుచే 10 రోజులు రిమాండులో నుంచబడిరి. ముద్దాయిలను కోర్టుకు తెచ్చుటకు బదులు మేజిస్ట్రేటు సిటి కోర్టులోకి బోయెను. గత రాత్రి పండిత సంతానమేగారు లాహోరు పోలీసు కాలాలో నుండి బడెనని తెలియుచున్నది. ప్రతివాదము వెల్లువొనవలయునై లాహోరునివాడు, పూర్వ హాత్తములతో సాక్షి, మహారెండో షోర్, ధకర్ దాన్ క పూర్ గాట్ల యింకా 4 గురు యేమి నిశ్చయించునది తెలియలేదు. ముద్దాయి లందరూ బోక్సములు తెయ్యుటకు ముగ్గుబడిరి. కేసు పందర్బమున ప్లీడరగు ఆమిన్ చందుగారు వీరిని రేపు కలసికొని మాట్లాడున.

వేలములు

బెజవాడలో ది 28-11-80 ఆదివారమున కర్నూలులో ది 7-12-80 ఆదివారమున మంచివీరుచాల, సోఫా, నర్మిలు, బల్లలు, లాంతర్లు, గడియారాలు, వీనాగాజు సామానులు, రత్నకంబళములు, రివాసీలు, దుప్పట్లు, పరజాజింజూనాలు, కాలువజు, పలరక ముల అందమైన వీరలు, రవిగడ్డలు గ్రామఫోనులు, పైకిట్లు మొదలగు రకరకముల మంచివస్తువులను శేలముచోలునందు వేలము చేయబడును. వి. ఆర్. బాడన్, బోనానాడ్ పబ్లిక్ ఆఫ్ఫీసరు, రెహమాబే, బెజవాడ.

50 సంవత్సరములనుండి అమోఘమైన జయము మధ్యాహ్న భోజనాంతరము బంగారమువంటిదియగు రాత్రి భోజనాంతరము మణివంటిదనగిన మా ఆలంకరిగ్రహ మాత్రలు మలబద్ధము, బుద్ధిమాంద్యము, నరములకలహీనత మొదలైనవాటిని బోగొట్టును. 82 మాత్రలు గల డబ్బా 1 కి రు 1/- పూర్తివివరములకొరకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు:— ఆంతరిగ్రహపార్శ్వనీ 26 బ్రాడ్వే, ముద్రాను. వీజంటు. ఎన్. చంద్రారాజు, మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

ఇనుమువంటి నరములు రక్తమునకు ఇనుము ప్రాణమువంటిది. శరీరమునకు రక్తమే ప్రాణము. ఎట్లని, సమృద్ధియైన రక్తమును నరము లన్ని చక్కగా పోషించును. స్వల్పమైన రక్తము వాటిని కృశింపజేయును. కారణములేక “ఇనుమువంటి నరములగుల మనిషి”యని తెలుపబడియుండలేదు. మతీయు ప్రపంచమున దీని తలను మంచిపై రక్తము. మెదడు పుష్టి, ఓసిక గలవాడగు అరము. రక్తమునందు లోహముతగిన బలహీనత, విరికితనము, నీరసవత్తము చిత్తచాంచల్యము మున్నగునవి గలుగును. సారము లేని రక్తము నరములను బోషించజాలదు. మనము అందుచేతనే శరీర మానసిక సంబంధమైన వ్యాధులను లొంగుచున్నాము. నరముల బలహీనత, జ్ఞానకళక్తి ముందగించుట, రక్తహారదల ఘట్టించుట, ఆయాసము, రక్తముసరిగా లేక పోవుటచే గలుగు అశ్మరము వగైరావ్యాధులు, మున్నగువాటికి

ఐరన్ జెల్లాయిలును కొంతకాలము పుచ్చు కొనుడు. ప్రథమ ఆనవాళ్లు యువ వడినపుడే శరీరమునందు తక్కువకే ఇనుమునట్లు తెలుగుకాబడిన రక్తముచే తెయారుచేయుబడిన లోహమును వారు మిక్కిలిగ దరు. ఐరన్ జెల్లాయిలు 4 రక ములుగా విభజింపబడుచున్నవి. నెం. 1 వడిపిల లకు, నెం. 2 శ్రీలకు, నెం. 2 ఎ. ప్రత్యేకముగా పుష్కలముగా త్రమును, నెం. 3 ఎస్కూవర్మూ టుగలది. పైద్రకెమిక్యులందరి యొద్దను ఇవి బుడ్డ 1 కి రు 2 నంతుకవిక్రయింపబడుచున్నవి. 14 దినములకు సరిపోవు డ్రోమధము 1-0-0. 40 దినములకు సరిపోవు డ్రోమధము 2-1-0. కా కెమిక్యును ఐరన్ జెల్లాయిలును నడుగుడు.

బాబోలి రైతుల ప్రత్యుత్తరములు

గవర్నమెంటు అధికారులు రైతులను తిరిగి గ్రామములకు రావలసివదిగా కోరుచున్నారు

బోర్నడు, నవంబరు 18:—బాబోలికాలాకా ప్రజలు మూడు రోజులపాటు ప్రక్కనున్న సంస్థానములోని గ్రామములకు తిరిగివచ్చిరి. స్వాతంత్ర్యమునకే ధీరత్వముతో పోరాడ దలంచిన సభ్యులములె నున్నారు. బోర్నడు రైతాంగము వశపరచుకొని సమాధానపరచి తిరిగి గ్రామాదులకు రప్పించ గల్గినదేమిట అగతిన గ్రామాదుల ప్రజలందరును తప్పక వారి మార్గమునే యనుసరింపగలరని భావించి గవర్నమెంటు అధికారులందరును ఒక్కమట్టిగా బోర్నడు ప్రజలు మకాముచేసియుండిన ప్రదేశమునకు వెళ్లిరి. ఇదియొక కమిషనరైన కాలెట్టుగారును, ఆసిస్టెంటు కమిషనరైన జెట్టి గారును, కలెక్టరైన మాస్టరుగారును, పోలీసు నూపరింటెం డెంటు, నున్న విక్రమ్స్వగారును, డిప్యూటీ కలెక్టరయిన భద్ర పురిగారును, డిప్యూటీ పోలీసు నూపరింటెం డెంటుగారున విత్తి దోరియా గారును, ముఖ్యుడైన మెగారెను, నల్లరు పోలీసు సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును బోర్నడులో మకాముచేసిరి. బోర్నడు గ్రామ ముఖ్యుడైన కమిషనరు కాలెట్టుగారిని డిప్యూటీ కలెక్టరయిన భద్రపురిగారిని వెంటబెట్టుకొని బోర్నడు గ్రామ వాసులు మకాముచేసియున్న గాంధీనగరము తీసికొనివెళ్లెను.

కమిషనరుగారు ప్రజలను బుజ్జించి మాట్లాడిరి. వెనుకటి గడనియు వాటినిపోవలసివదనియు, దుండగములు చేసిన శాశ్వతదారులను దండించెద మనియు, గ్రామాదులకు రైతులందరు తిరిగిపోవలసివదనియు, శిక్షలు చెల్లించుట న్యాయ మనియు కమిషనరుగారు వారికి బోధించిరి.

కాని, ప్రజలు వెంటనే ముఖ్యుడైన మహిందీ “ఇతిదే మమ్మలను ఎక్కువగా పీడించెను. కనుక ఇతనిని ముందుగా దండించులయును, అని చెప్పిరి.

కాని కమిషనరు ఆ మాటల ధోరణి తప్పించి ఇంకొక విషయము మాట్లాడసాగెను. “మీరందరు ఇచ్చటి కెందులకై లేచివచ్చితిరి?”

ప్రత్యుత్తరము:—“మీ అధికారులను, పోలీసువారును మమ్మలను పీడించి ప్రారముగా జూచిరి. అందువల్ల మాకు గత్యంతరము లేక లేచివచ్చితిమి.”

“మీ నాయకుడగు దాడుభాయిదేవాయి రెవిన్యూ ఖాకీ 2 వేల రూపాయలు చెల్లించెను. కనుక మీరు ఎందుకు శిక్ష చెల్లించరు?”

ప్రత్యుత్తరము:—“మేము ఎరిగియున్నంతవరకును ఎవరు శిక్ష చెల్లించలేదు. మానద్ర పైకము ఉన్నది. దేశములోని జనులందఱును శిక్ష చెల్లించిననుగూడ మేము శిక్ష చెల్లించము. మహాత్ముడు నిడుదలచేయబడి మానద్రకు వచ్చి మమ్మలను ఆజ్ఞాపించినా గాని శిక్ష చెల్లించము. మేము అనుభవించవలసిన కష్టముల నన్నింటిని అనుభవించితిమి. మాయిండ్లలో బలవంతముగా ప్రవేశించిరి. మా నాయకులు మాకు తెలియకుండ ఆపహరించిరి. జప్తులు చేయబడునను విషయో మా భూములు సర్కారుదాఖలు చేయబడినను. మా భూములపై దండెత్తి మాపంటలను లూటీ చేసిరి.”

కమిషనరు:—“మహాత్ముడు వచ్చిన నష్ట మేమున్నది.”

ప్రత్యుత్తరము:—“అతని వెంట దేశమంతయు అనుసరించియున్నది.”

రైతులలో కొందరు కమిషనరుతో నిట్లు చెప్పిరి:—

“రాస్ గ్రామవాసులందరును పన్ను చెల్లించినను. నేను చెల్లించను. నాకు 200 లింగ భూమియున్నది. కాని నేనేకొక్కడమ్మిడియెను పన్ను చెల్లించను. అవసరమైనయెడల అడవులకైన పోయెదమనగాని, రస్ గ్రామమునకు మరలి రాము.”

ఈరీతిగా కొంత సంభాషణ జరిగినవిషయము అధికారులు నిరుత్సాహులై మరలివెళ్లిరి.

భోచేను గ్రామమునకు యానెల 14 తేదీన జిల్లా డిప్యూటీ కలెక్టరును మాస్టరుదారును కల్గి ప్రజలను తిరిగి రావలసివదిగా కోరిరి.

అవరో కొందరు నీచులు మిమ్మలను కొట్టి బాధించిన యెడల మీరు ఫిర్యాదు చేయదు ఎదుచేతి? మీకు స్వరాజ్య మియ్యవలెననియే మము సంకల్పించియున్నాము. అది నెమ్మదిగా రి సంపూర్ణములలో ఇచ్చెదము” అని జనులకు బోధించిరి.

మహాపు గ్రామములో జప్తు లింకను జరుగుచున్నది. అంబిదాను వివాదాన్నిగారి యింట్లో రు 400/ ల ఖరీదు సామానము, పాత్రకుభాయిగారి ఇంట్లో రు 223/ ల సామానము, ఖతీకభాయి పురుషోత్తమదాసుగారి ఇంట్లో రు 100/ ల సామానము జప్తుచేయబడినది. మిగతిన యిండ్లలో కూడ అధికారులు చొరబడి సామానము గొంపొయిరి.

విద్యుదులో రి గురు సత్యాగ్రహులకు విధింపబడిన జరిమానాలను ఎవరూ పరచుటకై పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు. రు. 10 వరకు సత్యాగ్రహుల ఇండ్లలోనుండి సామానము తీసికొని జోయిరి. ఈ సత్యాగ్రహులు ఇప్పుడు ఖైదులోనే యున్నారట.

ప్రైవేట్ గవర్నమెంటు అధికారులు మహాపు, బోచానెను, రాస్, అంకేపు మున్నగు గ్రామములలో తిరుగుచున్నారట. రాసుగ్రామమువారును బోచానెనుగ్రామమువారును కమిషనరుచేప్పడ విషయకై అతనివద్దకు వెళ్లిరి గాని, అతనివలలో పడలేదు. ఆయన మాటలకు లొంగలేదు. కాని, మహాపులోను అంకేపులోను జనులు కమిషనరును మాయటకు గూడ వెళ్లలేదు.

“ఈ దొరగా రెవరో మాకు తెలియదు. మేము వీరిని మాయటకు ఎందుకు వెళ్లవలెను? మహాత్ముడుగాని, పద్దారు పటేలుగాని మమ్మలను చూడవలంబినయెడల మేము వెంటనే వచ్చెదము” అని బదులుచెప్పిరి.

చాల కాలయాపన జరిగిన పిమ్మట అంకేపు ప్రజల తరఫున శ్రీయుత తులసీభాయిగారు మాత్రము కమిషనరును కలిసికొని, యీ విధముగా నిష్కర్షగా చెప్పిరి. “మహాత్మా జీయును, ఇతర నాయకులును విడుదల చేయబడినవి ఇజ్జాపించినచే తప్ప ఒక్కడమ్మిడి అయినను శిక్షచెల్లంపబడదు. మేము ఒక్కడ యీక్రొత్త నివాసములందు సంతోషముగానే కాలక్షేపము చేయుచున్నాము. భగవంతు డెంతకాలము విధింపునో అంతకాలము మే విడుదల చేయుండెదము. ఈదేశములోని కొట్లకొలది జనుల స్వాతంత్ర్య సమరమును యీ ధర్మయుద్ధమును కనిపెట్టగలవాడు భగవంతుడున్నాడు. కనుక మాకు భయములేదు.

ధుంధకాపు గ్రామమునకు డిప్యూటీ పోలీసు నూపరింటెండు. విత్తి మార్కెట్ గారు వెళ్లిరి. అచటనున్న సత్యాగ్రహ శిబిరముపై దండెత్తిరి. అచటనున్న పాత్రనామానులను తీసికొనిపోయిరి. వీరు యీసామానులను గొంపొపుచుండగా నొక కుక్క మొటిగను. ఆకుక్కనుగూడ మోటారులో ఎక్కించిరి.

కాని అది క్రిందకు దుమికి పారిపోయెను. ఆశిబిరమునుండి పోలీసు నూపరింటెం డెంటుగారు వెళ్లక పూర్వము అచటనున్న బాతీయతాకమును ఊడబాగిరి.

సబర్బన్ అక్రమమునుండి 4 గురు శ్రీరాలంజీర్లు (నేరి కలు) మహాద్రగ్రామమునకు పోవుచుండిరి. త్రోవలో జిల్లాకలెక్టరుగారైన మాస్టరుగారు వీరి కలిసికొని మాట్లాడిరి. రైతులను తిరిగి గ్రామములలోనికి రావలసివదిగా రైతులకు బోధించుచు ఆశ్రీరాలంజీరులకు కలెక్టరుగారు కోరిరి. కాని శ్రీరాలంజీరులకు కలెక్టరుగారికి తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కొల్హాపూరులోను నాయుజపూరులోను పదియిండ్లు తగలబడిపోయిన సంగతికూడ ఆశ్రీరాలంజీరులకు కలెక్టరుగారు చెప్పి అనవసరముగా జనులు యీ కష్టముల నెందులకునుభవించవలయునని అడిగిరి. కాని అదేభరీభికలు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కలెక్టరుగారు తమత్రోవను తామువెళ్లిరి.

ఈకాలాకాలాని శ్రీరాలంజీరులకు కలిసి పనిచేయుటకై సబర్బన్ సత్యాగ్రహ శ్రమమునుండి 18 మంది శ్రీరాలంజీర్లు పంపబడిరి.

వీరు రి జిల్లాగా ఏర్పడి గ్రామాదులకై ప్రచారము సల్పుచున్నారు.

బరోడా సంస్థానములోని గుడిసెలలో నివాసమేర్పరచుకొనిన రాస్ గ్రామవాసులను కమిషనరు కలిసికొనిమాట్లాడినను. వారిట్లు చెప్పిరి:—

ఇచటకూడ మమ్మలను ఉండవలసియెడల మేము అడవులకైన లేచిపోయెదమనగాని రాస్ గ్రామమునకు మరలిరాము.

ధుంధకున, కాధానా, వెహారా, మున్నగు గ్రామములలోని జనులు లేచిపోవుటవల్ల అచట ఇండ్లలో దొంగతనములు చాల జరుగుచున్నవి.

రాస్ గ్రామములో నొక శత్రువు మును శక్తికాన భూమికి గొంపొపుచుండగా పోలీసువారు జనులను అడ్డగించిరి. అంతట ఆ శత్రువును ఎచ్చటనో పొలములలో దహనము చేయవలసి వచ్చెను.

బోర్నడు గ్రామములో జ్యూరిలాలు గౌరవదినోత్సవము అట్యుక్సహనుతో జరిగెను. శ్రీరాలంజీరులు, పురుషులుగూడ హత్తవములతో జేరిరి. 17 మంది ఉదయము ఊరేగింపులో అరెస్టుచేయబడిరి. నాయంత్రము శ్రీరాలంజీరులలో నుండిన 100 మందియును అరెస్టు చేయబడిరి. రాయితంతయును 17 మంది పురుషులును 40 స్త్రీలును ఆహారము నీట్లు లేకుండ కష్టకొనుటకు దుప్పట్లును డ లేకుండ లాకెటలో నుంచబడిరి. 5 గురు తప్ప అందరును విడుదల చేయబడిరి. (శ్రీ ర.)

కననూరు జైలులో తుయపీడితుడు శ్రీయుత మైదీపాటి వెంకటాచార్యులుగారు కననూరు జైలునుండి విడుదలయిచుచు తుయవ్యాధిపీడితులైయున్నట్లు తెలియుచున్నది. సముద్రపుగాలికి ఎడమెనోటికి వారిని నూర్చుట అవసరము. ఇప్పటికే వారు 15 హాసలబంపు కోలిపోయియున్నారట.

* * * * *

ఎర్రేనివారి మానవ్రతము

శ్రీయుత శ్రీని నుబ్రహ్మణ్యం చౌదరిగారు జైలు లునందు నవంబరు 1 వ తేదీనుండి మానవ్రతమును నిర్వహింపుటను, రి నెలలవరకు సాగింప దృఢవిద్దులై యున్నట్లును తెలియుచున్నది.

* * * * *

పాలకోడటి సూర్యప్రకాశరావుగారి చేహాఅన్యత రాజమండ్రి కాపురమునకు, కన్ననూరు పెంట్రులు జయిలలో రెండు సంవత్సరముల పీడుమాసముల పడునాలుగు రోజులు కలిసికొని ననభివించుచున్న శ్రీయుత పాలకోడటి శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారు 1930 జూనునెలాఖరునుండి పల్ల జబ్బువలన (పరీక్షారియ) చాల బాధపడుచున్నారు.

గత రెండుమాసములనుండి శ్రీయుత సూర్యప్రకాశరావుగారు కీళ్లనొప్పులవలన కూడా బాధపడుచున్నారట. కీళ్ల జబ్బుకూడ పడెడజబ్బువలననే వచ్చినవని వైద్యులు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

సంగతిసందర్భము లిట్లుండ, 1930 ఆక్టోబరులో జయిల్ల వి. జి. గారు కన్ననూరు జైలును పరీక్షించిరి. కీళ్ల జబ్బువలన చాల బాధపడుచున్నారనియు తామెప్పుడు నిద్రవలో కీళ్ల జబ్బువలన బాధపడలేదనియు, ఉష్ణప్రదేశముననున్న ఏదో ఒక జయిలుకు బదిలీ చేయుమనియు శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారు వి. జి. ని కోరిరి. అందుపైన వి. జి. గారు ఒక మాసము సూర్యప్రకాశరావుగారి ఆరోగ్య మెట్లున్నదో చూచి తరువాత అవసరమైనచో తెలుపమని జయిలు నూపరింటెం డెంటుగారితో తెలిపిరి. వి. జి. రాకపూర్వము శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారిని కన్ననూరు మ్యూనిసిపల్ వైరుమన్ గారును, కన్ననూరు పెంట్రులు జయిలు నాన్-అఫీషియల్ విజిటరుగారును అను మి|| రా|| రా|| నుబ్బారావుగారు చూచిరి. సూర్యప్రకాశరావుగారి ఆరోగ్యము బాగులేదనియు, కన్ననూరునుండి వేరొక ప్రదేశమునకు బదిలీచేయించ మనియు శ్రీ నుబ్బారావుగారు జయిలు నూపరింటెం డెంటుగారికి తెలియజేసిరి. కాని వైరుమన్ నుబ్బారావుగారి సిఫారసుగూడ ఏమి లాభము లేక పోయినది.

సూర్యప్రకాశరావుగారి శిక్ష రెండు సంవత్సరముల పీడు మాసముల పడునాలుగు రోజులు. వీరివిడుదల 1931 జూనేవరి 8 వ తారీఖున. వీరికింకను 6 మాసములకు పూర్తికాలేదు. 1931 వరకు జయిలులో నుండవలసిన శ్రీ సూర్యప్రకాశరావుగారి ఆరోగ్య విషయమై అధికారులు శ్రద్ధనికొనుట అవసరము. పళ్లవైద్యమునిమి త్రమే వీరిని తత్తమే చేస్తామని చెప్పి పురికేపంపుటకు వి. జి. గారు వీర్పాటుచేయుట అవసరము. చెన్నపురిలో వైద్యము అయిన పిమ్మట ఉష్ణప్రదేశములో నున్న ఏదో ఒక జయిలుకు బదిలీ చేయటం అవసరము. కన్ననూరు జయిలులో వీరికి సరియగు వైద్యసహాయము లేదని వేరుగా తెలుప నవసరము లేదు.

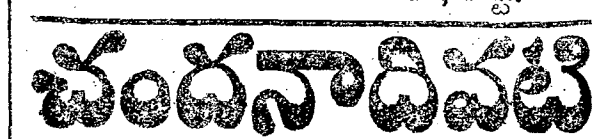
దేవినేని వెంకట్రామయ్య.

అమెరికాదేశములో తయారుచేయబడిన డి. టెక్సును లేక రహస్యమును కనుగొను యంత్రము.

దీని యుపయోగము:—ఉన్న చోటనుండియే నీయొక్క ప్రయో

రాలిని ఆమె చేసెడివసులను ఆమెకు తెలియకనే ఈ యంత్రమును గొని నీవు తెలిసికొనవచ్చును. నీ వెనుకను ముందును నీకు తెలియకనే జరిగెడు విషయములను నీకు తెలియకుండ నీ వెంబడివచ్చువారిని నీవు తిరిగి చూడకనే దీనిని గొని తెలిసికొనవచ్చును. దీనితో మాటలాడు వినినోద పలుము ఒకటి, ఫోన్ లిన్ చేసా ఒకటి ఇనాం. దీనిధర రు. 1-4-0.

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, సాహుకారు చేటు, బోంబే.

చందనాదివటి

సెగరోగమునకు అమోఘాపదము

ఎరుపు, తెలుపు, పచ్చనెలకు రామబాణము విద్యుత్త్రతో పూర్తిసజ్జముకలగును. పిచికారీ చేయవలసినవని లేదు. పథ్యముకూడ లేదు. అనేకసర్టిఫికేట్లు పొందియున్నది. రు. 20 మాత్రము రు. 8-8-0. అనుపానతెలుము రు. 1-0-0.

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, కేటలాగు ఉచితము మహేంద్రనాథ, రామచంద్రపురంపాస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నా సంవత్సరము 21-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలి	ర 45 1/2	12 8 0 13 4 0
సెల్లూరి	ర 42	12 14 0 13 0 0
బిల్లి	ర 46	14 0 0 15 0 0
రాసులు	ర 16 1/2 బస్తా 1-8	6 12 0 9 0 0
సావర్లు		14 0 0 15 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205		11 0 0 12 0 0
పెసలు	ర 10 0 0	11 5 0
పెసలు	ర 11 0 0	12 0 0
జినుములు	ర 13 0 0	15 0 0
జినుములు	ర 195	6 12 0 7 0 0

3. సానపస్తువులు

సావర్లు బస్తా 1-8		105 0 0 119 0 0
పెసలు	ర 14 0 0	19 0 0
పెసలు	ర 29 0 0	31 0 0
పెసలు	ర 88 0 0	90 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపాపు బస్తా 1-8		70 0 0 73 0 0
కుసుమ బస్తా		40 0 0 42 0 0
పెసలు బస్తా (సంబంధం) బస్తా 1-8		67 0 0 84 0 0
ధనియలు	ర 80 0 0	85 0 0
సంబంధపాపు బస్తా 1-8		40 45
పెసలు బస్తా 1-8		21 0 0 25 0 0
అన్నపాపు బస్తా 1-8		22 12 0 28 14 0
చింతంబు బస్తా 1-8		24 8 0 25 0 0

5. ఇనుము

పెసలు బస్తా 1-8		27 8 0 29 0 0
పెసలు		24 0 0 28 8 0
పెసలు		28 0 0 28 8 0

6. నూలు

సెం 20 బస్తా సింహం యాకె		5 4 0
సెం 6 బస్తా		8 4 0
సెం 8 బస్తా		8 12 0
సెం 10 బస్తా		4 4 0
సెం 14 బస్తా		4 8 0
సెం 40 బస్తా		7 0 0
సెం 4 బస్తా మసీదు		2 10 0
44 బస్తా		4 0 0
సెం 20 బస్తా		4 18 0
సెం 20 బస్తా		5 0 0
సెం 20 బస్తా		4 9 0
సెం 24 బస్తా		5 8 0
సెం 28 బస్తా		6 0 0
సెం 30 బస్తా		3 0 0
సెం 24 బస్తా		5 8 0
సెం 12 బస్తా		8 12 0
సెం 6 బస్తా		2 11 0
సెం 22 బస్తా		15 6 0
సెం 20 బస్తా		5 0 0
సెం 22 బస్తా		5 4 0

7. లోహములు

సెం 100 కులం 1-8		48 6 0 51 9 0
సెం 21 కులం 1-8		21 8 0 21 18 0
సెం 18 కులం		18 9 0
సెం 18 కులం		194 0 0 196 0 0
సెం 240 కులం		240 0 0 422 0 0

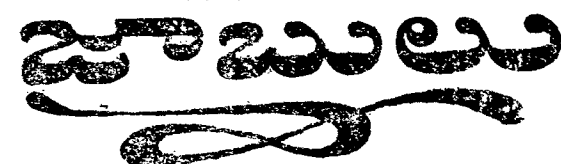
8. రంగులు

అలిమలు సిల్వర్ లూరు అలిమలు సింహం యాకె		
సెం 1 రంగు		0 10 0
సెం 1 రంగు		1 10 0
సెం 28 రంగు		1 10 0
సెం 50 రంగు		1 2 0
సెం 1 అందరు		1 8 0
సెం 4 అందరు		8 4 0
సెం 1 అందరు		1 8 0

కరాచీ అల్లరులకు కారణ మెవరు?

మోటారు నడుపువాని మదోన్యత
కరాచీ మునిసిపల్ అధ్యక్షుని ప్రకటన
కరాచీ, నవంబరు 19:—నడుపువాని మదోన్యత కారణముగా కరాచీలో అల్లరులు పెరిగిపోయినట్లు తెలుస్తోంది. ఆర్. మోటారు కార్లు పట్టణంలోని చీకట్ల మధ్య ప్రయాణిస్తున్నారు. నవంబరు 15 తారీఖున నేను (కరాచీ కమ్యూనిటీ కౌన్సిల్) కస్తూర్ బాగు గేటు వద్ద ఉన్నప్పుడు, ఆ పక్కా రోడ్డు గంభీరంగా మోటారు కారుల మధ్య మొదటి మోటారు కారు వెళ్తున్నది. తరువాత చాలా మోటారు కారులు గాడ ఆటలు వేస్తున్నాయి. ఆ సమయమున 'సిగ్నల్స్' అను కేకలు ఎడతెగక వేయబడతాయి. మరియు 5, 6 బస్సులు రాళ్లు వేయబడతాయి. కొన్ని మోటారు కారులు గురిగూడ చల్లబడతాయి. కొందరు మోటారుల మీద ఉబ్బి వేయబడుతున్నట్లు ప్రయత్నించిరి. ఒక చిన్న పిల్లవాడు రాళ్లు చుట్టూ చూడగా నేను స్వయంగా చూచితిని. తరువాత ఉబ్బి వేసినది, రాళ్లు చుట్టూ చూడగా తరువాత నాతో పలువురు పెద్దమనుషులును స్త్రీలును చెప్పిరి. ఇంట్లో 25 నిమిషముల పర్యంతము కారులు వెళ్లిన తరువాత నేను రోడ్డు వ్యాధి మున్నగు వ్యాధులు, అసమర్థతను పోలీసులు తమ మోటారుల వద్ద కస్తూర్ బాగును వైపున వెళ్లించి పోలీసులను పిలిచిరి. అంతయు ముగిసినదియు నింక నందరు నిండుకు బళ్ల వచ్చినదియు నే ననుకొంటిని. ఈ ప్రభావములవల్ల చాలా మంది కాంగ్రెస్ వారుగానే యుండిరి. వారు బారులు దీర్చి నగరమునకు మరలిపోయిరి. ఆ ఘోరస్థితిని చూచి స్త్రీలు ఒక నడుపుగా నేర్పడి నగరమునకు వెళ్లినది. తేపు వారి వసుక వైపున ను, కస్తూర్ బాగు వారి ముందు ఉండినది. అప్పుడు దూరముండి ఒక మోటారు బండి ప్రభావములవల్ల వచ్చుచున్నట్లు నేను చూచితిని. పోలీసులు లేని సమయమున మోటారు కారులు యంత్రాధిగా వచ్చినచో ప్రమాదము వాటిల వచ్చునని నే ననుకొంటిని. కావున నేను ప్రభావములవల్ల చిల్లపిరుగుబోయి రోడ్డున వ్యాధి చూచితిని. మొదటి మోటారు కారు రాగానే ఆగిపోయినది. పెద్దగా నేను మోటారు నడుపువానిని పిలిచి చెప్పితిని. అతడు చాలా దీక్షగా వచ్చుచుండెను. అప్పటికి ప్రాధుండుటవలన నన్ను ను జనసమూహమును అతడు చూచి యెందునని నిస్సంచేసాముగా చెప్పగలను. స్త్రీలందరు వా వెళుచుండిరి. వారి ముఖములు మరలొక వైపునకు తిప్పుబడియుండెను. కాని మోటారు నడుపువాడు ఈ విషయములను గమనింపక, నన్ను రానుకొని చాలా దీక్షగా పోజొచ్చెను. నే నెట్లోతప్పుకొంటిని. లేకపోయినచో నలిగిపోవలసిన వాడనే. నేను గాయపడితిని మోటారు నడుపువానికి తెలిసినను, అతడు ఆగక స్త్రీలను గూడ గాయపరుచుచు వెళ్లెను. ఈ ప్రవర్తనము వలన ప్రభావములవల్ల నను కోపము వచ్చెను. వారు కారు ను వోటికి వెళ్లిరి. ఇంతలో ఈ కేకలు చప్పుట్లు పోతినవారు గూడ విని ఆవోటికి వెళ్లిరి. కాంగ్రెస్ కాంటిన్యెన్టుల గూడ మోటారు వైపున వెళ్లి ప్రభావములవల్ల వెళ్లి పొమ్మని ప్రోత్సహించుచుండిరి. మోటారు నడుపువానికిని మోటారులో నన్ను పెద్ద మనిషిని చెప్పి తగలెను. కాని అధ్యక్షులవలన కాంగ్రెస్ కాంటిన్యెన్టులు ప్రజలను పంపివేయ గలిగిరి. పోలీసులు గూడ లాటిలతో ప్రజలను కొట్టి పంపివేసిరి. సాధ్యమైనంత త్వరగా మోటారును తోలుకొని వెళ్లవలసినదని నేను దానిని నడుపువానితో చెప్పితిని. తరువాత వచ్చిన మోటారు బండ్లు ఇబ్బంది లేక వెళ్లిపోయెను. మోటారు లోలువాని వైఖరి యర్థమగుట లేదు. ఏమైనను సరే. ప్రజలమీదనే మోటారు పోనిచ్చెదనని అతడు స్థిరపంకల్పించెను. ఇది మదోన్యతగాక మరియేమి? మోటారు ఖాముండు అజ్ఞాన ప్రకార మత డెట్లు చేసెనో లేదో వాకు తెలియదు. నలుగురు స్త్రీలకును, ఒక చిన్న పిల్లకును తగిలి నడచుట ను నేను స్వయంగా చూచితిని. ఇంకను చాలామందికి చెప్పి తగిలినట్లు వాకు తెలిసినది. పోలీసు లాటి చెప్పలన కొందరికి చెప్పి తగలెను. ఒక చిన్న బాలునికి తలమీదను, కణతగ్గరను చెప్పి తగలగా, డెబ్బటి సూపరింబెండెంబు ఆసుపత్రికి తీసికొని పోయెను. చెయిలదరఖాస్తు పెట్టి ఆ బాలుని నతని యింటికి తరువాత తెచ్చిరి.

ఇంక కొంతకాలము పోలీసు లండవలసినది కాని ముందే వారిని పంపివేయటం కోచనియము. కాంగ్రెస్ కాంటిన్యెన్టులు మోటారు నడుపువానిని, మోటారు ఖాముండును తక్షణ పకపోయిన నింక ప్రమాదము జరిగియుండ వలసినది. కారణ మెవరియనకయు లేక మోటారు నడుపువాను ప్రకటించిన మదోన్యతవలన నింత వచ్చెను. తప్పకుండా నభినే. అతని కష్టమును కోపము కలిగింపలేదు. ప్రభావములవల్ల నిశ్చయముగా వెళ్లించెను. అతడు ప్రభావములవల్ల వెనుకకుండి

నెక్కులపు వీరయ్యగారు (ధర్మాజీ కూడెం)
వీరు రాయచెల్లూరు జైలులో ఆరోగ్యముగా వున్నారని వారి కుటుంబము, వారి బంధుమిత్రులు కోరుతున్నందున వారు వారల అవసరం తెలుపుటకు పిలువబడుతున్న వారు నన్ను యిట్లు తెలుపుమని కోరినందున తెలుపుచుంటిని. (ఒక రోజు)

రాజనాథుడు
ఆర్యా
రాజనాథుడు ప్రవర్తన కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి పదవికి నేను జూనునెలలోనే రాజనాథుని చిచ్చియున్నాను. ప్రస్తుతము నేను ఇంకను కార్యదర్శిగ నున్నానని కోరినందున మిత్రులు భావించుచున్నట్లు విని ఈ లేఖ మీద తీర్మానములు ప్రచురింప ప్రార్థించుచున్నాను.
పండిరి మల్లికార్జునరావు,
రాజనాథుడు, 19-11-30.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా పంచాయతీ సంఘ మహాజనసభ
ది 28 నవంబరు 1930 నాటి ఆదివారం నాడు బాదంపూడి గ్రామ పంచాయతీ ఆఫీసులో జరుగబోవు మహాజనసభ, తర్వాత పంచాయతీ అధ్యక్షులకు మహారాజ్య డక్యుమెంటరీ వెంకట్రావు చౌదరిగారి యాహ్వానముపై సమకూర్చబడుచున్నదనియు, నీ పంచాయతీ యధ్యక్షులుగాను లండరు తప్పక సదరు సమావేశమునకు దయచేసి సభ జయప్రదముగ జరిగినట్లు ప్రోత్సహించుటకు దనియు నిందు మూలముగ విన్నవించుచున్నాడను.
దర్దనాల లక్ష్మీనరాయణారాయణయ్య,
గౌరవ కార్యదర్శి.

కావూరువార్తలు (లేవల్లెతాలూకా)
ఈయూరియంబడి జాతీయవిద్యాలయమునకు ప్రతిష్ఠాపతలును, కార్యదర్శియు, నిరాడంబర దేశసేవకుడు, త్యాగ మూర్తియు నగు తుమ్మల బసవయ్య చౌదరిగారు ఆంధ్రనెల క 8 న 9 కు ను రాయ వేలూరు, మదరాసు, కారాగృహములలో గడచి సంపూర్ణ ఆరోగ్యముతో 1-11-30 విముక్తులై స్వగ్రామమునకు విజయించెనని, వీరు పురప్రవేశము నేయు రెడదీ ప్రేమ గౌరవ భక్తి పురస్కరముగా వీరికి పాత లాసంగిన నిరాడంబర మగు స్వాగతసభ్యులను మలువరానిది. కారాగృహవాసములన వీరి దేశసేవార్థిలా వయ్య, ఉత్సాహము, ధైర్యము, త్యాగము, ఇనుమడించినవి. వీరితో బాటు వీరి సోదరు డగు అప్పయ్యచౌదరిగారును రాజమండ్రి జైలునుండి విడుదలయై వచ్చిరి. ఇంకను వీరి సహధర్మచారిణి దుర్గాంబగారును, తల్లియగు చంద్రమ్మగారును, మేనల్లుడు నాగళ్ల రామకృష్ణగారును కారాగృహములనుండి యున్నారను.

తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరి.
వచ్చుచుండెను. అతడు తిరిగి వెళ్లుచుండగా నైనను అతని నెవ్వరు ఇబ్బంది పెట్టలేదు. కావున అతనివైఖరి అర్థముగావచ్చును ఆ కారణవలన గూడ నేను చూచితిని. పోలీసులయెడల గాని, యితర అధికారులయెడల గాని నేను నేర మోపింబలను. (ఆ. పే.)

గృహలక్ష్మి
శ్రీల సచిత్ర మాసపత్రిక
సంపాదకులు.
డాక్టరు కే. యా. కేసరి
ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే
'గృహలక్ష్మి' కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు నెం. 752
ఎగ్మోరు, మదరాసు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

బడ్జెటుపై ప్రభుత్వమువారు గావించిన
ఓమార్కులను ఖండించుట

ఈనెల 18వ తేదిన కృష్ణానదికి దక్షిణమున జరిగిన కార్పొరేషను కౌన్సిలు సాధారణ సభలో 1980-81 సం॥ బడ్జెటుపై ప్రభుత్వమువారు గావించిన రిమార్కులను ఖండించుచు నొక తీర్మానము గావించబడినది.

ఈ తీర్మానము క్రియంత ఎస్. సత్యమూర్తిగారిచే ప్రతిపాదించబడి, కొంతసేపు చర్చించబడిన పిదప స్వల్ప సవరణతో ఆమోదించబడినది.

కార్పొరేషను బడ్జెటులో ప్రభుత్వమువారు ఆనవసరముగా బోక్సము కలుగజేసి కొనుట వలన కార్పొరేషను యొక్క ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును భంగము కలుగుచున్నదనియు, నగర మునిసిపల్ బోర్డు ప్రకారము కార్పొరేషనుకుగల పొట్టలను తాను మిరిస సందర్భములో మాత్రమే ప్రభుత్వమువారు బోక్సము కలుగజేసికొనగలరనియు, కార్పొరేషనుకొరకు బడ్జెటును తయారుచేయుట ప్రభుత్వమువారి పని కాదనియు, కార్పొరేషనుయొక్క ప్రస్తుత బడ్జెటుపై ప్రభు

త్వమువారు గావించిన రిమార్కులను సభవారు ఖండించవలెననియు, సత్యమూర్తిగారు తమ తీర్మానమునందు నూచించిరి.

క్రియంత ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు, టి. ఆర్. కోదండరామమనోహర, జి. నారాయణస్వామిచెట్టి, జి. పి. కపిలేశు, గార్లు కూడ సత్యమూర్తిగారి నూచనను ఆమోదించుచు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఎఫ్. ఇ. జేమ్సుగారు సత్యమూర్తిగారి తీర్మానమున కొక సవరణ నుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువారి రిమార్కులపై కార్పొరేషను ఆసమ్మతిని మాత్రమే తెలిపి యూరకుండుటవలన ప్రయోజనము లేదనియు కమిషనరు గారి నోటుపై తామధారపడి సదకు నోటునందుగల నూచనలను ఆనవరించి ప్రభుత్వమువారికి తగిన ప్రత్యుత్తరము నొసగుట ఉత్తమార్గమనియు, నూచించిరి.

క్రియంత కె. వెంకటస్వామినాయుడు గారు జేమ్సుగారి నూచనను ఆమోదించిరి.

క్రియంత సత్యమూర్తిగారు జేమ్సుగారి నూచనను అంగీకరించుచు, గూడ ప్రభుత్వమువారికి తమ యసమ్మతినిగూడ తెలుపుట యవసరమని కాదించిరి. పిదప జేమ్సుగారిచే సవరింపబడినరీతిగా యాక్రొంది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

“నెప్టేబురు 24 వ తేదిన ప్రభుత్వమువారు గావించిన యుత్తరపు కార్పొరేషనుయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధము గలిగించుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకును, సదకు యుత్తరపునందు గల రిమార్కులకు కమిషనరుగారి నోటు ననుసరించి తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగుటకును, కార్పొరేషను తీర్మానించుచున్నది.”

సీతాలం అను గ్రామములో దారుణముగు
నొక హత్య

తిరుక్కోయిలూర్, నవంబరు 19:—కల్లకురీచి దగ్గర నున్న సీతాలం అను గ్రామమునండి దారుణముగు నొక హత్య గూర్చి వార్తలు తెలియుచున్నవి. పెరియ స్వామి యను నతడు తన పొలమునకు ప్రక్కనున్న ఒక పోరంబోరు భూమిలో నొక చెట్టు కొమ్ములను నరుకుచుండెను. గ్రామ పంచాయితీ పట్టులగు నారాయణ మూపక్ పల్లముపాక్ అను వారలు, అది పంజాయిలీ సంఘమునకు చెందిన భూమి యగుటచే అతడు చెయరాదని అడు పెట్టిరి. తగాదా పెరిగినది. వెంటనే పెరియస్వామి గొడవతో నారాయణమూపక్ తలను నరికివెచ్చెను. అట్లే పల్లముపాక్ చేతులను రెంటినిగూడ తెగనరికివెచ్చెను. పల్లముపాక్ శేకలను విని ఆ ప్రాంతముల నున్న గ్రామములు గలగల వచ్చిరి. పెరియ స్వామిని ఆ రెండు చేతి గ్రామమున నబు గ్రామ చావడిలో నిర్బంధించెను. తరువాత నొక గుంపుయూగి పెరియస్వామిని, మనసమున పట్టుకొని కొట్టిరి. తరువాత ఈ సంగతి వరంజరం పోలీసువారికి తెలియజేయబడినది. ప్రస్తుతము గ్రామమునసమును, పెరియస్వామి, పల్లముపాక్ గార్లును కల్లకురీచి ఆసుపత్రిలో నున్నారు. వారి స్థితి చాల అపాయకరముగా నున్నది. పోలీసువిచారణ జరుగుచున్నది. (ప్ర. తె.)

రైల్వే రాకపోకల వేళలు

మద్రాసు సెంట్రలు స్టేషనునందు	బయలుదేరు వేళ	వచ్చు వేళ
కలకత్తా మెయిలు	రాత్రి 8-30 గం ఉద 7-0 గం	
బాల్సోర్ మెయిలు	ఉద 8-55 గం ఉద 10-50 గం	
పాట్నా బ్యాసింజరు	— సాయం 5-55 గం	
పాట్నా	రాత్రి 7-30 గం	—
బీహార్ బ్యాసింజరు	సా 5-0 గం ఉద 9-55 గం	
బీహార్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 5-55 గం	
అక్రస్	ఉద 8-0 గం సా 8-45 గం	
రాయచూరు బ్యాసింజరు	ఉద 9-20 గం సా 4-25 గం	
రేడియంట్	సా 6-30 గం ఉద 12-0 గం	
పెంగులూరు మెయిలు	— రాత్రి 9-10 గం	
పెంగులూరు మెయిలు	రాత్రి 9-30 గం ఉద 6-20 గం	
అక్రస్	మధ్యా 12-45 గం మ 2-25 గం	
పాట్నా	రాత్రి 9-40 గం ఉద 8-0 గం	
పాట్నా	ఉద 8-45 గం రాత్రి 8-40 గం	
కోల్కత్తా	మధ్యాహ్నం 1-0 గం	
అక్రస్	సాయం 5-45 గం ఉద 9-45 గం	
పల్నమకోస్తా మెయిలు	రాత్రి 7-45 గం ఉద 7-15 గం	
సింగిరి అక్రస్	రాత్రి 9-15 గం ఉద 6-35 గం	
గ్రాండుట్రంకు అక్రస్	ఉద 7-30 గం రాత్రి 8-15 గం	
మదరాసు ఎగ్జర్సు స్టేషనునందు		
సింగిరి అక్రస్ మెయిలు	రాత్రి 8-40 గం ఉద 7-0 గం	
తిరువేండ్రపురం అక్రస్	రాత్రి 9-25 గం ఉద 6-15 గం	
రామేశ్వరం	ఉద 7-15 గం రాత్రి 6-20 గం	
మధుర ప్యాసింజరు	సాయం 6-30 గం ఉద 5-40 గం	
పార్వతీ	రాత్రి 10-35 గం ఉద 4-25 గం	
మదరాసు బీచ్ స్టేషనునందు		
తిరుచివాల్లి ప్యాసింజరు	మధ్యా 2-5 గం మధ్యా 1-20 గం	
రేడియంట్	సాయం 5-24 గం ఉద 9-36 గం	

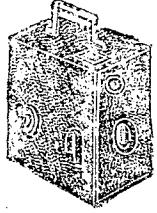
ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్.
స్థాపితము—1928.

హెడ్ ఆఫీసు:— బందరు.
బ్రాంచీలు:— కాకినాడ, హైదరాబాద్.

కరెంటు అకౌంట్లు మీద నూటికి రూ 2 1/2 చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును. ఖాతా పెట్టుకొనుటకు ప్రారంభ రుసుము లేనియు లేవు.

సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్లు మీద నూటికి రూ 4/- చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.
ఫీక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీద వడ్డీ రేట్లు ప్రత్యేకముగా వ్రాసిన తెలియజేయబడును.

అన్ని విధముల బ్యాంకింగు వ్యాపారములను చేయబడును.
దోర్బల శోభనాద్రి శాస్త్రి యమ్. ఎ., కార్యదర్శి.

అనుభవమవసరములేదు
శ్రేష్ఠమగు చిత్రములు తీయుటలో పూచీ నిస్వగలము.
వియోగ్రాఫ్ కెమీరా
వలస ఫోటోలుతీయుట సులభము, చొక గూడనైయున్నది.
ప్రపంచమునెల్లటోనుండు కెమిరాలలో వియోగ్రాఫ్ కెమిరా చాల చాకమై యెవరిచేసినను ముఖ్యము నుపయోగించబడియున్నది. 3 1/2 + 2 1/2 అం॥ కొలతగల ఫేట్ పై రసాయన చిత్రమును తీసిన ముఖ్యముగా తయారుచేయ వలెను. ఈ మాదిర్లలో శ్రేష్ఠమైన కాన్ వెస్టెన్స్ యనుర్వబడి సెల్లూయోక్సిడ్ వట్టరుగలిగి, వ్యూప్రెండరు, డ్రైప్లేటు, దానికి తగిన బ్రానకములు, వివరములు తెలుపు పుస్తకముతో సహా పంపబడును. ధర రూ. 8/- ఉత్తరప్రద్యక్షరములు ఇంగ్లీషులో జరిపవలెను.
P. L. SHARMA, Aligarh (U. P.)

బంగారముతో చేసినది
మ క ర ధ్వ జ ము (జర్నీ)
“దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు”
తులము గొట్టము రు 2. ర న శాస్త్రము.
ఇండియాకు సోల్ వజుట్టు: అపూర్వ యావధముల స్లాక్ ఉంచువారలు.
ఇండో-జర్నల్స్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

స్వల్ప ధర! ఫలమధికము!! పూర్తి తృప్తి!!
100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు
లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు మొదలు ముసలివారివరకు అందరి మందము, మలబద్ధము, పడినెము, గడ్డు, గూరలు, కీళ్ల ముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయిందునొప్పి, అహారక్షోభముందు తలనొప్పి, చలిబిచ్చరము, జ్వరము, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులలో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులకు లగుదురు ఈమాత్రల సీసాలోగల అనువాసవక్రమును చూడుదు. 800, మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతి షెఫర్డ్ లోగును దొంగును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానందం:— మెదక్కుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలములగు గలిగియుండు సమస్త వ్యాధులను పెరిహరించి సరములకు మంచి తాగునీరు కల్పించును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు పృథుమధురత్వము నిచ్చును. పాడనపాడన ఉత్సాహమునింపును. అలసినతైన స్త్రీలకు నెత్తినను (నెత్తినరు చాల మెత్తగానుండుటవలన) కూట్టడనగాని నడువనకాని పిల్లలకు పండివంటిది 6 బోన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0 బోన్సులకు ప్రత్యేకము.

శ్రీసీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

జాతకము
జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘంటలుగాని ఉత్తరము వాయుకాలముగాని మాత్రమే పండినచో జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సంతానము, కళాక్రమము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ. 2-4-0 తకు వి. పి. గా పంపెదము. క్యారెక్టరు రీడింగుతో ఒక సం॥ర ఫలము. 1-4-0.
ఆకర్ష వేంకటేశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తకటపాడు, (గోపాలకల్లూరు).

అసఫ్ ఆలీ ప్రభుత్వ శిక్ష నాక్షేపించుట

రోవల్ లాల్ గారి పిటిషను

క్రాంతి ధిల్లీ, నవంబరు 19:—బారిష్టర్ అసఫ్ ఆలీ, ఘోషా ఖాన్ అసఫ్, మాలానా అహమ్మద్ సయ్యద్, ప్రజా కృష్ణ చాండివాలా మున్నగువారలచే విధింపబడిన శిక్షలను కేవలము న్యాయ కృత్తితో నాక్షేపించుచు రోవల్ లాల్ గారు కెట్టినపటిష్ఠా సాగించి, సెనెచుజ్జి మిడిల్ గారు లాహోరు హైకోర్టున కారితీసి శిక్షానుచ్ఛేది. (ఆ. ప్రె.)

కాశీలో అరెస్టులు

బెనారస్, నవంబరు 18:—విదేశవస్త్ర దుకాణములకు విరుద్ధముగా పీకటించుచేసెను. మొత్తము 20 మంది అరెస్టు చేయబడిరి వారిలో 5 గురు తర్వాత విడుదలయిరి. జహంగీర్ దివోత్త్యవసందర్భమున చోలాపుర మను గ్రామమున చెన్నుర కాంగ్రెసు వాదులు అరెస్టు చేయబడిరి. అంతకు కొంచెము ముందుగా పోలీసులు ఊరేగింపునడపించిరి. పోలీసులు నిరోధముపంపించుకొనినవెనుక ఊరేగింపు సభాస్థలికి నడచెను. పభాంతమున అరెస్టులు జరిగెను. జహంగీర్ దివము కాశీమండలమున వెక్కు-చోట్ల నిరభ్యంతరముగా జరుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సరిహద్దు మహమ్మదీయుల శిక్షలు -

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

క్రాంతి ధిల్లీ, నవంబరు 18:—అనేక చార్తా పత్రికలందు మహమ్మదీయులు రత్తిత్రూరముగా సరిహద్దు గ్రామమున శిక్షింపబడినట్లు ప్రకటించబడియుండుటచే, ప్రభుత్వమువారు శిక్షితుల వయో నిర్ణయమునకై ఒక మెడికల్ బోర్డును నియమించినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటన తెలుపుచున్నది. మెడికల్ బోర్డువారు ఖైదీలందరిని పరీక్షించిరి. సందేహకారణము లున్నచోట ఏళ్ళుకే పరీక్ష జరుపబడుచున్నది. కష్టపడిన వయస్సు నిచ్చుచు, ప్రతికలఁదొంగబడిన వయస్సు నిశ్చయమున ప్రభుత్వ ప్రకటన చెప్పుచున్నది. శిక్షితులలో ఒకడే 20 యేండ్లకు లోబడినవాడు. 10 మందికి 30 యేండ్లు గలవు. మిగిలినవారు 20-30 యేండ్లకు మధ్యవయస్సు గలవారు. (ఆ. ప్రె.)

తిరువాంకూరు కళా మహాసభా త్వములు

శ్రీమాన్ తాడిత్ర రాఘవాచార్యులుగారి
అధ్యక్షత

త్రినేంద్రం, నవంబరు 20:—తిరువాంకూరు కళా మహాసభాసభలకు సంబంధించిన విషయ సమావేశము నిన్న సాయంత్రం మారంభమైనది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఇ. జి. హాచ్ గారు ఉపన్యసించినతరువాత అధ్యక్షులగు శ్రీమాన్ తాడిత్ర రాఘవాచారి (ఎడ్యుకేట్ బళ్ళారి) గారు భారతీయ కళ ముగూర్చియు దాని ఆశయములనుగూర్చియు సుపన్యసించిరి. (ఆ. ప్రె.)

మహాపాఠ్యాయ కళాప్రపూర్ణ వేదము వేంకట

రాయ శాస్త్రిలవారి గ్రంథములు

అముక్తమాల్యద వ్యాఖ్యతో	8	0	0
శృంగార నైషధము వ్యాఖ్యతో	6	0	0
కథాసరిత్సాగరము వచనము 3 వాల్యం	6	0	0
ప్రభావతీయ నాటకము	1	4	0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1	0	0
మేఘసందేశము సంపూర్ణ వివరణముతో	2	8	0
కేటాను మరియువారు వే. వేంకటరాయన్			

పత్తి కేక్టర పీఠి, జి. టి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును

మధ

రసభరితముగా మానవత్రిక

8 వ సంచిక (కార్తికము) వెలువడినది.

మాదిరి పత్రిక ఉచితము

సం. చందా ౧ రూపాయి మాత్రమే

“సుధ” కార్యాలయము,

తపాలు పెట్టె 287, మద్రాసు.

మీ కుటుంబము నంతయు
అంటువ్యాధుల
నుండి గాపాడ
గలిగిన సబ్బు

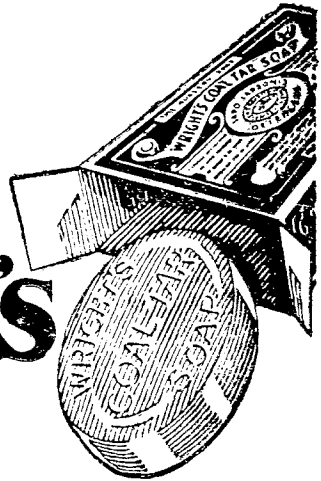

సహజముగ అంటువ్యాధులు చిన్న క్రిమి
జీవులవలన వచ్చునని డాక్టర్లు చెప్పుదురు.

ఇట్టి అంటువ్యాధులనుండి కాపాడుకొను
టకు ప్రతినీత్యము రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నుప
యోగింపవలసినదిగ డాక్టర్లు సలహా నొసంగి
యున్నారు. ఇట్టి వ్యాధులు మీవద్దకు చేరకుండు
టకు డాక్టర్లు సలహా నడపించి, ప్రతినీత్యము
ప్రాతఃకాలము, సాయంత్రములందు రైట్స్
కోల్ టార్ సబ్బు నుపయోగింపుడు.

బంగారువన్నె సబ్బు

WRIGHT'S
COAL TAR
SOAP

ఉచితము! రైట్స్ కోల్ టార్ 12 సబ్బు కేపర్లను బంపిన
వారికి రైట్స్ మేవి గెస్టిక్స్ ను, లేక ఒక డబ్బా గ్రా
స్టికో సెనెటోల్ కం పాడరును 20 కేపర్ల బంపినవారికి
యొక పెట్టె హెంపుపాడర్ తిరిగిపంపబడును. బయట
అచ్చువేయబడిన కేపర్లను మాత్రమే
పోస్టుబాక్సు, నెం. 760, బొంబాయి వారికి పంపవలెను.

పోస్ట్ జిరోకు ఒక ఆజాబిల్లను పంపుకు

సోల్ ఏజెంట్లు:—టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,

17 ఎ, ఆర్యవియన్ వీధి, మద్రాసు.

పెట్టె 1-కి 8 పెద్దబిళ్లలుండ
గలవు. వేడే యొకటి తెప్పిం
పుడు.

(6)

మాదిరి యోషధముల చూచి మోసపోకుడు

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్యగారిచే సర్వవిధములైన లివర్ అండ్
స్పీస్ వ్యాధులకై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడినట్టి సుప్రసిద్ధ దివ్యాషధము కలదు.

ఆశాభంగము కాకుండగలందులకై ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, ఆర్డర్ల నన్నింటి నీ క్రింది అడ్ర
సుకు నేరుగ వ్రాయుడు:— (ఏజెంట్లు అన్ని స్థలములకు కావలయును)

డాక్టర్ జమ్మి వెంకటరమణయ్య (విజయనగరం వాస్తవ్యులు)

లివర్ అండ్ స్పీస్ వ్యాధుల ప్రత్యేకవైద్యుడు, 8, సాలైవీధి, (Salai Street) మైసూరు, మద్రాసు.

వసంతకుసుమాకరము.

మధుమేహము, అతిమూత్రము, రాచకురుపులు, కుక్రవస్తమ, కుక్రతయము, నరముల బలహీనత, చిరకాలపు తైల
దోషము, కుఖివ్యాధులు జీర్ణించుటచే కలుగు మూత్రాశయవ్యాధులు మొదలగు మేహరోగములకు పదిసార్లు తదియోషధములతో
తీసి మరుగక వ్యయప్రయాసల నొందుటకన్న బంగారు, వెండి, మంచినీరుత్యములు, పగడిమలు కెండును తీర్చునట్లు కర్మమైన
తో సిద్ధపడునట్టి విశ్వయముగ మంచి ఆరోగ్యము నీయగలిగిన “మా వసంతకుసుమాకరము”ను నేలమీద కాళ్ళెత్తుకొట్టుకొను
నాందుట ఉత్తమపద్ధతి. అనేకులు నేవించి ఆరోగ్యమును పొంది యోగ్యతాప్రమాణ నిచ్చియున్నారు. 1-కి రూ. 20
కాస్త్రీయముగ తయారుచేయబడిన 22 1/2 రకము 1 బొంబములు గలవు—కేటలాగు ఉచితము.

వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము, చింతలూరు, ఆలమూరుపోస్టు, తూర్పుగోదా వరిజిల్లా.

“పాండు మార్కు” పెంకులనే కొనుడు

హాగనునూ, ఉపయోగమునందు, విశిష్టతయునునందు దీనికి నమానమైన ఇంటి వైకవ్యము లేదు.

ఈ దిగువకంపెనీవారిచే తయారుచేయబడినది

THE STANDARD TILE & CLAY WORKS, LTD., } **FEROKE, ALWAYE, BANGALORE.**

ఏజెంటు:—నాళిం. రామలింగయ్య, కాకినాడ.

(Largest Indian Manufacturers)

కొన్ని జిల్లా ఏజెన్సీలు కాళిగానున్నవి.

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి. మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయుదములో “ఇండియాలో నెల్ల ను మొదట” రవి మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సలీనుగా చిక్కును.

ఊపర్యాదము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు విని, మరి అంతర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మలయచందనము

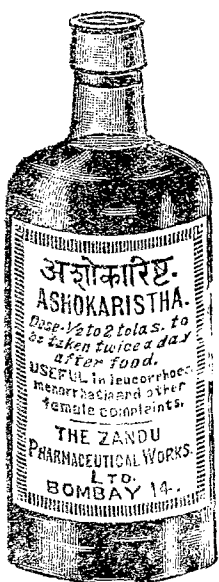
గనెరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగును

ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఔషధశక్తి 2-4-0. దీని కనుకను చందన తైలం కొన్ని 3-0-0. రెండూ ఖచ్చితము 5-0-0.

గంధర్వఘోష, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా

జాం డూ గారి ఆశోకారిష్టము

(బై. ష. జ్య. ర. త్నా. వ. లి)

స్త్రీలకు కలిగే సర్వవిధ దుర్బలములకు నుపయోగించు గొప్ప టానిక్-నెంటి విశేషము. మరిన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని నుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తు లగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము నకు వెనుక అడ్డుతీసిన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:—
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold everywhere
Bombay 14.
Sole Agents for Madras Presidency:—

దామోదర ఆండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

చేత ఏజెంటు:—అనంతపురం—కే. రామకృష్ణమూచార్యులు, బ్రుక్ ఎక్స్ ప్రెస్ వర్క్.

కాకినాడ—లక్ష్మీనారాయణ ఆండు కంపెనీ, గుంటూరు—

ధర్మవరం—వై. ద్వం. హనుమంతరావుగారు, నరసాపురం—వై. సత్యనారాయణగారు.

నెల్లూరు—డి. ఆరియన్ ఫార్మసీ, బెజవాడ—శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ ఆండు కంపెనీ,

రాజమండ్రి—ఈశ్వరదాసు ఆండు కంపెనీ, మెయిన్ రోడ్డు,

తెనాలి—కృష్ణాఫాస్ఫేట్స్, ఏలూరు—చౌదరి కంపెనీ.

మచిలీపట్నం—కే. వి. మాణిక్యరావుగారు, సర్కిల్-పేట.

కలెకు—టి. సత్యనారాయణగారు, మారుతేరు—డాక్టర్ న. రామిరెడ్డిగారు.

విశాఖపట్టణం—మాకల మూలయ్యగారు, మదనపల్లి—ఓ. పట్టాభిరామయ్య ఆండు సన్స్.

రాజోలు—భారం బ్రదర్స్, ఇందుపురం—కె.ఆర్. భాస్కరయ్య ఆండు బ్రదర్స్

నిడదవోలు—కొమ్మూరి వీరభద్రయ్యగారు, పాలకోలు—వి. వి. నారాయణ అండ్

వి. వి. ఎల్. స్వామి.

అమృతాంజనము

మా అమృతాంజనమును చూచి పోలిక మందులు అనేకములు బయలుదేరినవి. మా వ్యచ్చ మైన అమృతాంజనమును కొనదలచినవారు పై కనిన శ్రేణుమార్కును పరిశీలించి కొనగలరని హెచ్చరించుచున్నాము.

మేనేజరు,

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

సంతానం పుట్టుకుండా 106-1

‘కాంట్రా నెప్టిన్’

ఒక్కటే సులభమైన నురక్షితోపాయము 16 మోతాదుల ట్యూబు 1-12-0

ట్యూబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాజ్మ, మద్రాసు. సో. ఏ. జెంట్ల

ది ఫోషల్ హైజీన్ సిండికేట్.

ఇతర కెమిక్లు అండ్ డ్రగ్స్ యొక్క వ్యాపార కార్యకర్త.

ఆమోదము! అనుభవము!

మలేరియామాత్రలు

కృషి నాగాని రస విష గంధక పాపాలులు నాని కలి యలేదు. శుద్ధమూలకలతో సిద్ధముచేయబడిన సిద్ధోపధము. మంత్రించినట్లు పనిచేయును. ఒక్కమాత్రతోనే జ్వరము పోవును. మూడుమాత్రలకంటె వాడవచ్చురలేదు. నెల 20 మాత్రలు రు. 1.

ఆయుర్వేదకుటీరము, తణుకు, పశ్చిమగోదావరి.

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనెరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు నెగరోగములను నివారించి మూత్రము విడుచుచున్నప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింకా ను తోను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తక్కువ కుదుర్చును. నీసా 1-5 రు. 3-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్చనైనను ఎన్నిసార్లు కృశములనుండియు మూర్చనైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. నెలకు సరిపోవు మందు రు. 3-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాశి మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1-5 రు. 1-0-0.

ఏజెంటు కావలెను.

3

మదనకళ

ముప్పిడినము మున్నగుదురభ్యాసముల వలన కలిగిన నల్లసకత్వమును, చేపానికాకలను, నరముల నిసత్వమును కుక్కనప్తములను తగ్గించి, రక్తశుద్ధి, వీర్యవృద్ధి కలిగించును. 80 తులముల లేహ్యము 3-0-0.

ఆనందఘోష, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా